

Mladi za mlade

Novomeška ZKO pripravila dneve mladinske kulture

NOVO MESTO — Z recitalom pesmi Ivana Minattija, ki ga je v ponedeljek zvečer v Domu kulture izvedla skupina mladinskega KUD Oton Župančič iz tukajšnje srednje šole pedagoške in tehniško-naravoslovne usmeritve, so se v novomeški občini začeli letošnji dnevi tako imenovane mladinske kulture. Pripravila jih je občinska ZKO.

V dveh tednih se bo v okviru teh dnevov vrstilo kakih deset prireditev in gostovanj, ki so jih pripravili mladi za sovrstnike in odrasle. Že v torek so lutkarji OŠ Katja Rupena gostovali na podružnični šoli v Podgradu, sinoči pa so učenci glasbene šole v Kozinovi dvorani izvedli klavirski večer.

Danes dopoldne bodo člani gimnazijskega filmskega krožka vrteli svoje kratke filme za osnovnošolce v Dolenjskih Toplicah. Ob 19. uri pa se bo v novomeškem Domu kulture začel večer pesmi in plesov, na katerem bodo nastopile pevske, instrumentalne, tamburaške in folklorne skupine iz grške, šmihelske in vavtavske OŠ, Novotekovega vrtca, kmetijske šole, dijaškega doma iz Šmihela itd.

29. maja zvečer se bodo v Kozinovi dvorani predstavili mladi harmonikarji glasbene šole, 1. junija pa v Domu kulture mladinski ansambli (Goga-band, Bacili, Ekstični ptiči, Stripi, Peklinski vampir, Nostradamus). Zadnji dan, 2. junija, bo v Brusnicah celodnevni ekstemore mladih likovnikov, učencev osnovnih šol.

SPREJEM NA LISCI

SEVNICA — Letošnji dan mladosti bodo s posebno pozornostjo počastili v sevniški občini. Občinska konferenca SZDL in ZSMS pripravljajo s planinci in taborniki pohod po poteh slavne 14. divizije s ciljem na Lisci, kjer bo jutri ob 11. uri slavnostni sprejem učencev sedmih razredov osnovnih šol iz vse občine v vrste ZSMS. Govoril bo udeleženec legendarnega pohoda general Miha Butara — Aleks. Na slovesnosti bodo podelili letošnje srebrne znake ZSMS. Dobil jih bodo: OO ZSMS Boštanj, sevniški Oder mladih, od mentorjev Brane Šuster iz Krmelja in Olga Erman iz Tržišča, od mladinskih aktivistov Andreja Kružnik — Novšak iz Sevnice in Danica Klenovšek iz Drnovca.

PROSLAVE OB DNEVU MLADOSTI

TREBNJE — Praznovanja ob dnevu mladosti se bodo v trebnjski občini začela že danes po krajevnih skupnostih, osnovnih organizacijah mladine in pri taborniških odredih, ki bodo pripravili taborne ognje, srečanja mladincev z borci in kulturne programe. 25. maja bodo v Trebnjem pripravili športno akademijo in sprejem pionirjev v mladinsko organizacijo, delegacija občine Trebnje pa se bo udeležila osrednje proslave v Beogradu. Osrednja občinska proslava bo 26. maja, ko bodo na Ojstrem vrhu odkrili spominsko obeležje V. slovenskemu bataljonu in njegovi Duletovi četi. Tedaj bodo podelili tudi občinska priznanja OK ZSMS. V okviru praznovanj bo tudi tek mladosti od Šentlovenca do Trebnjega, ki ga trebnjska mladina prireja že drugič zapored.

TRI DNI POLNA METLIKA — Prireditelji Vinske vigredi ocenjujejo, da je bilo v treh dneh na prireditvi blizu 10.000 obiskovalcev iz Bele krajine in ostale Slovenije in sosednje Hrvaške, ki so spili blizu 13.000 litrov najboljšega belokranjskega vina. Vse tri dni je bil tudi bogat kulturni program. (Foto: A. B.)

Ljudski praznik v Metliki

Uspela Vinska vigred — Gostje iz vse Slovenije zelo zadovoljni

METLIKA — Še celo frontalni val, ki je s sabo nosil poslabšanje vremena, je, čeprav so ga vremenoslovci vztrajno napovedovali, ubogljivo počakal nekje nad Italijo, da je tridnevni turistično-kulturno-vinski praznik v Metliki, imenovan Vinska vigred, minil. Že lanska prireditev je lepo uspela, letošnja, pri pripravi katere so prizadevali organizatorji upoštevali tudi lanske izkušnje, pa je zgled, kakšne naj bodo take prireditve, da se ne sprevržejo v tisto, česar se vsi najbolj bojijo: v nebrzdano banalno pijančevanje.

Seveda bi bila trditev, da se na Vinski vigredi ni pilo, neuravnovešena. Po prvih ocenah je blizu deset tisoč obiskovalcev v treh dneh popilo kakšnih 13.000 litrov vina, pojedli so okoli 140 jančkov in 30 odojkov pa kotlovine in še kar je takih jedi, Torej, pilo se je, in to dobro vino, saj so na številnih ličnih stojnicah, posajanih po vseh treh metliških trgih, točili le vina, ki jim je stroga strokovna komisija prisodila zlato in srebrno medaljo.

Da ne bi slučajno prišlo do kakšne „zamenjave“, pa je budno pazila posebna komisija Društva belokranjskih vinogradnikov, ki je vse tri dni vsake tri ure preverja-

la, če res povsod točijo samo najboljša vina. „Če bi kdo samo enemu gostu podtaknil slabo vino, bi celi prireditvi naredil velikansko škodo in tega pri nas ne bomo dovolili,“ pravijo vinogradniki.

V vseh treh dneh je tako rekoč neprekinjeno potekal kulturni program. Na trgih so se vrstili nastopi folklornih in tamburaških skupin, godb na pihala, nastopil je gibeljski pevski zbor, muzikanta iz avstrijske Metlike pobratene Wagne, folkloristi iz makedonske Vataše pri Kavadarcih, trije ansambli so igrali za ples, bila je razstava belokranjskih jedi, ročnih del, vse tri dni sta bila slovenski gasilski in Belokranjski muzej polna obiskovalcev. V Metliko so se pripeljali kolesarji iz Ljubljane, poseben vlak je pripeljal kmete z Gorenjskega. Skratka, Metlika je bila tri dni prizo-

NA VIGREDI V ZAKON — V programu prireditev ob letošnji Vinski vigredi v Metliki sicer ni bilo belokranjske poroke, vendar zaradi tega obred v soboto v poročni dvorani v metliškem gradu ni bil nič manj slovesen. Med dvema paroma, ki sta se odločila da bosta na ta dan stopila v zakon, je bil prvi prvi belokranjski. Mladoporočenca sta z Radovice in imata značilna belokranjska priimka: nevesta je bila Mira Nemanjič, ženin pa Janez Janžekovič. Srečno!

40 let obnove Rdečega križa

17. junija bo v Gradcu republiška proslava RK

METLIKA — Prejšno sredo je obiskala Metliko in Gradca predsednica republiškega odbora Rdečega križa Ivica Žnidaršič in se z metliškimi predstavniki pogovarjala o pripravah na osrednjo republiško proslavo ob 40-letnici obnove delovanja Rdečega križa Slovenije, ki bo 17. junija v Gradcu. Ob tej priložnosti bodo v gradskem kulturnem domu odprli muzejsko zbirko z dokumenti in eksponati, ki govorijo o dogodku pred 40 leti, v gradu bodo odprli regijsko skladišče Rdečega križa, predstavili pa bodo tudi delovanje postaje RK ter podelili priznanja Rdečega križa Slovenije.

Dan pred tem, 16. junija, pa bo v Novem mestu 10. republiško tekmovanje mladih članov RK in prvi medicinski pomoči, ki se ga bo udeležila najmanj po ena ekipa iz vsake slovenske občine.

PRAZNIK PETJA V GRIBLJAH

GRIBLJE — Kulturno-umetniško društvo Niko Župančič iz Gribelj in črnomaljska Zveza kulturnih organizacij pripravljata za 3. junij 7. srečanje obkolpskih pevskih zborov. Predstavilo se bo trinajst zborov iz Črnomlja, Gradca, Metlike, Tribuč, Semiča, Vinice, Butoraja in Karlovca, v programu pa bo sodelovala tudi črnomaljska godba na pihala. Govornik na srečanju bo Jože Osterman, predsednik Zveze kulturnih organizacij Slovenije. Prizadevni Gribelci so poskrbeli tudi za zabavni del prireditve: za ples bo igral ansambel Tonija Verderberja.

Za boljše sindikalne vezi

Gostje iz Črne gore v nuklearki, v N. mestu in Kostanjevici — Sodeloval tudi Marjan Orožen

NOVO MESTO, KOSTANJEVICA — 18. maja se je tričlanska sindikalna delegacija SR Črne gore na čelu s predsednikom Milutinom Vučkasičevcem mudila na Dolenjskem. Ob izmenjavi izkušenj pri sindikalnem delu so obravnavali tudi možnosti za tesnejše gospodarsko sodelovanje.

Gostje iz Črne gore so 18. maja dopoldne najprej obiskali nuklearko v Krškem, nato pa so se dopoldne zad-

ržali na pogovoru s predstavniki novomeškega občinskega sindikalnega sveta. Ugotavljali so več podobnih akcij v sindikalnih organizacijah za ureditve načrta gospodarske stabilizacije, še posebej pa so poudarjali pomen združevanja dela in sredstev med našimi in njihovimi delovnimi organizacijami.

Na pogovoru v Novem mestu so obravnavali zlasti dosežke sodelovanja s SGP Pionir, ki je prejšnja leta veliko gradil na Črnogorskem Primorju. Z delom naših gradbincev so bili v Črni gori zelo zadovoljni, kljub temu pa zadnje čase na njihovih licitacijah ne uspejo več dobiti del kot najboljši ponudnik. Konkurenca je zlasti zaradi mnogo boljše tehnično opremljenih makedonskih in srbskih gradbincev prehuda.

Zaključni pogovori z dolenjskimi in slovenskimi sindikalnimi delavci so bili še isti dan popoldne v Kostanjevici, udeležil pa se jih je tudi Marjan Orožen, predsednik slovenskih sindikatov.

R. B.

TOPNIČARSKA PRIZNANJA

RIBNICA — Na nedavni proslavi topničarjev, posvečeni 40-letnici ustanovitve prve slovenske topničarske brigade, je ob prazniku krajevnih skupnosti Ribnica in prazniku enote, ki nadaljuje tradicije prve topniške brigade, vojni komandant te brigade Miha Mišič podelil priznanja in plakete. Dobil so jih: komanda ljubljanske armadne oblasti, vojna pošta Ribnica, krajevna skupnost Ribnica, OO ZZB NOV Ribnica, Kočevje in Novo mesto ter delovni organizaciji Krka in Pionir iz Novega mesta. Novomeščanom bodo priznanja podelili na proslavi njihovega občinskega praznika.

M. G-č

PRAZNIK JUGOSLOVANSKIH LETALCEV — Z letalskim mitingom, ki se ga je udeležilo več tisoč delovnih ljudi, pripadnikov JLA ter visokih predstavnikov družbenopolitičnih organizacij Slovenije in Hrvaške, so v nedeljo v Cerkljah ob Krki na osrednji slovesnosti počastili dan jugoslovanske vojne letalstva in protiletalske obrambe. Za to priložnost so na letališču odprli razstavo najodobnejše letalske opreme in orožja, ki je v celoti sad domačega znanja in naših izdelovalcev. Poleg razstave je obiskovalce najbolj pritegnil miting, na katerem so akrobatske veščine prikazali piloti ZLOS, padalci Alpskega letalskega centra iz Lesc in piloti Dolenjskega letalskega centra. Piloti našega vojnega letalstva so prikazali manevrske sposobnosti helikopterja Gazele, Solskih letal Galeb in G-4 super galeb, lovskega bombnika Orel in lovca L-17. Miting se je končal s figurativnimi skoki padalcev. (Foto: J. Pavlin)

Spet udarniška akcija

Senovski rudarji v prvem trimesečju nakopali 30.509 ton premoga — V soboto udarniška akcija

SENOVO — V letošnjem prvem četrtletju so senovski rudarji nakopali 30.509 ton premoga, kar je za 1,7 odst. manj od proizvodnega načrta. Izpad so povzročile težke odkopne razmere, pomanjkanje delavcev, vzporedno izvajanje naložbe v poglobljanje rudnika in tudi več izostankov z dela, kot so predvidevali.

V rudniku rjavega premoga Senovo so organizirali delo tudi ob prostih dnevih, ko so v jami nakopali 1941 ton, toda zaradi manjše proizvodnje v rednem delovnem času jim je uspelo izpad le zmanjšati. 465 delavcev, od tega 235 v jami in 58 na separaciji, je tako prvo trimesečje sklenilo z izgubo v višini preko 3,2 milijona dinarjev.

Delavcem v proizvodnji in organizaciji dela, izostankom z dela ter racionalizaciji v proizvodnji, zlasti v režiji, bodo posvetili večjo skrb. Veliko tega naj bi pomagala urediti tudi nova samoupravna organiziranost, ko naj bi se povečevali v bodoče delovno organizacijo rudniki rjavega premoga Slovenije in bi se znebili nečemerih režijskih opravil, ki so za vse skupnega pomena in jih zdaj opravlja vsak rudnik zase.

P. P.

Mladim več besede

Ob dnevu mladosti

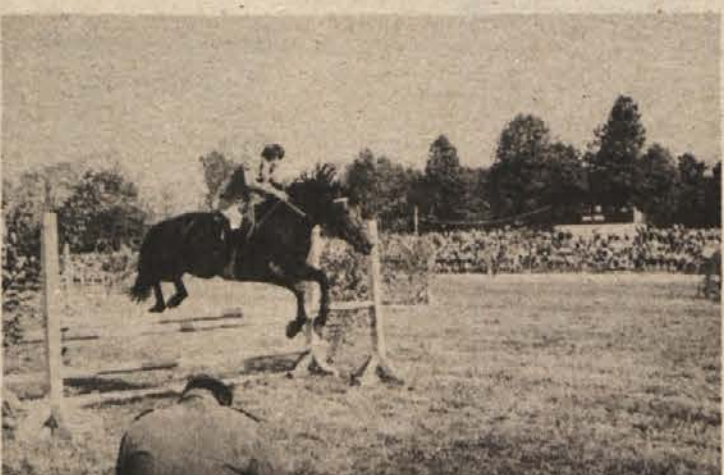
Generalna skupščina OZN se je odločila, da bo leto 1985 razglasila za mednarodno leto mladine. Manifestacije bodo teklice pod geslom „Sodelovanje, razvoj, mir“. Besede v narokovajo pomenijo cilje tako začete svetovnega gibanja. Cilji nam nikar niso tuji, po svoje jih simbolizira tudi vsakoletna zvezna štafeta mladosti.

Sodelovanje bi ne smelo biti zgolj deklarirano, marveč udejanjena pravica. Kar jih odraha od planiranja, odločanja, izvajanja in ocenjevanja. Zato tudi še nimajo ustreznega vpliva na razvoj. Dejali bi, da jim ni omogočeno odločati o vprašanjih, ki zadevajo njihovo življenje in njihovo prihodnost.

Po zasnovi mednarodnega leta mladine bi morali veliko pozornost posvetiti vprašanju, kot so družbena pravičnost, pravična delitev dohodka, zaposlovanje, zagotavljanje svobodnega razvoja vsakega človeka. V ta sklop vprašanj pa sodijo tudi skrb za bojše življenje in spodbujanje tistih vrednot, ki naredijo življenje resnično kaj vredno.

Skratka, vse to so vprašanja, ki jih pri nas razrešujemo že vrsto let zdaj bolj zdaj z manj srečno roko. Toda tiste prave, ustrezne uspešnosti ni kljub temu, da imamo zakone, stališča, resolucije in cele kupe dobrih sklepov.

Mladi to po svoje spremljajo in doživljajo, in ker ne morejo doumeti, zakaj ne gre, zakaj se ne premakne, se včasih zatekajo k izraznim oblikam, ki osupljajo. Teško bi rekli, da kaj rušijo; če bi analizirali ta osupljajoča odzivanja, bi ugotovili, da je za njimi v bistvu graditeljski odnos do družbene stvarnosti in prihodnosti.

BOGAT NEDELJSKI POPOLDAN V ŠENTJERNEJU — Več kot 4 tisoč gledalcev se je v nedeljo popoldne zbralo na šentjernejskem hipodromu, kjer je bila tradicionalna konjeniška prireditev. Organizatorji so pripravili bogat program, saj so poleg šestih dirk pripravili tudi tekmovanje v preskakovanju ovir (na posnetku). Več na športni strani. (Foto: S. Doki)

VREME
V drugi polovici tedna se bo nadaljevalo spremenljivo oblačno vreme s krajevnimi popoldanskimi plohami.

Razbremenjevanje se začenja

Kako so se v Sevnici lotili akcije „Razbremenjevanje gospodarstva“

SEVNICA — Razbremenjevanje gospodarstva se mora slednjič pričeti. Občinski izvršni svet je na seji minuli petek skrbno obravnaval nekatere pobude o tem, kako bi to dosegli.

Po oceni bi lahko z obilo dobre volje prihranili okrog 105 milijonov

dinarjev. Za 40,6 milijonov dinarjev bi združeno delo občine lahko razbreme-

nilo raznih obveznosti, za nadaljnjih 10 milijonov bi lahko znižali občinske prispevke. Če bi v gospodarstvu lahko le za 10 odst. znižali materialne stroške, bi to prineslo prihranek 47 milijonov dinarjev. Žal lahko ta prizadevanja izniči divjanje cen.

Izvršni svet daje samoupravnim interesnim skupnostim pobudo za skupno znižanje stopenj za 0,90 odstotka. Zniževanje ne bi vseh skupnosti prizadelo enako, nekatere sploh ne. Za še vedno velik primanjkljaj občinske zdravstvene skupnosti morajo najti drugačne rešitve.

V sevniki občini z omejevanji ne bodo posegli v samoprispevke. Občinski samoprispevek je potekel, novega niso izglasovali. V veljavi so samoprispevki po krajevni skupnosti, leti pa se večinoma iztečejo prihodnje leto.

Kako v zaostrenih razmerah v gospodarstvu vendarle zagotoviti nekatere naložbe? V izvršnem svetu menijo, da bi si kolektivi morali medsebojno pomagati.

A. ŽELEZNIK

Ljubljansko pismo

Tri ključne naloge nas čakajo

Potrebni so veliki posegi in spremembe

V prihodnjih mesecih nas čakajo tri nadvse pomembne naloge: sprememba pridobivanja in delitve dohodka, dosledno uresničevanje politike zaposlovanja in korenita preobrazba davčnega sistema.

Ze leto dni in več pripravljamo enoten jugoslovanski družbeni dogovor o pridobivanju in delitvi dohodka, s pomočjo katerega naj bi preprečili nesmotrno porabo izjemnega dohodka, zagotovili boljše izrabo sredstev, večjo spodbudo proizvodnemu delu, pa tudi večjo pravičnost na področju delitve med panogami, OZD, in posamezniki v državi. Večletno prizadevanje za razmerje delitve 70:30 v korist gospodarstva se namreč ni uresničilo; v zadnjih desetih letih se je poslabšalo na 58:42.

Organizacije združenega dela naj bi zato razbremenili bremen za stanovanjsko zidavo. Novi viri financiranja, ki jih ponuja tudi dolgoročni program stabilizacije, naj bi bili: ekonomske stanarine, varčevanje in bančni krediti za stanovanjsko zidavo.

Tudi sedanji sistem financiranja pomembnega dela splošne in skupne porabe — prispevki iz OD — je treba povsem spremeniti. Obstaja predlog, naj bi v sedanji obliki ostal en sam prispevek — za pokojninsko zavarovanje, kot je predvideno tudi v ustavi in dolgoročnem programu ekonomske stabilizacije. To bi praktično pomenilo, da bi vsi zaposleni v prihodnje prejemali OD v bruto znesku, nato pa bi sami odločali, kaj in v kakšnem obsegu financirati — od zdravstva do telesne kulture.

Samo tako bo mogoče uveljaviti dejansko svobodno menjavo dela.

V kratkem naj bi na zvezni ravni sprejeli družbeni dogovor o zaposlovanju. Z njim naj bi dosegli več reda v politiki zaposlovanja. Prednost pri zaposlovanju naj bi dobili: znanje, sposobnost in red. Tako bi bolje izrabili proizvodne zmogljivosti in pospešili. Najti bo treba delovna mesta za skoraj milijon nezaposlenih, hkrati ob tem pa izpopolniti 500.000 delovnih mest, na katerih ni zaposlenih strokovnjakov, pa bi morali biti.

Se nekaj besed o tretji nalogi: o ureditvi davčne politike. Veliko besed je bilo že slišati o pomenu in koristnosti enotne in urejene davčne politike v državi, o njenem pomenu za varstvo družbene lastnine, za delo, zaposlovanje, pa tudi za preprečevanje bogatenja brez dela. Še vedno ni jasno, kakšna bi bila najboljša, eno pa je že: ob ukinitvi obveznih prispevkov bo treba uvesti novo davčno politiko. Davke naj bi plačevali samo od doseženega čistega dohodka tozdog. Tako naj bi samo od dejansko ustvarjenega dohodka živeli vsi — tudi družbenopolitične skupnosti. V praksi naj bi to pomenilo, da bi začeli vsi bežati od izgubarjev in pomagati sposobnim; da bi dosegli čimvečji dohodek neglede na občinske ali republiške meje.

VINKO BLATNIK

PO POTEH DVANAJSTE

NOVO MESTO, ČRNOMELJ

— V soboto zjutraj je iz Novega mesta odšlo na tridnevni pohod „Po poteh 12. SNOUB“ sto mladih iz novomeških osnovnih šol 15. divizije Gm, 12. SNOUB Bršljin in Otočca, pohodnikom so se prisključili tudi pripadniki novomeške garnizije in delavci Iskre TNN, ki je bila tudi pokrovitelj pohoda. Pohodu in vodstvu pohoda so prevzeli člani KO ZRVS Otočec. V treh dneh so pohodniki prehodili več kot 60 km in obiskali spomenike iz NOB v Beli krajini.

GASILCI IZ VSE SLOVENIJE V METLIKI — V soboto je bil v Metliki plenem slovenske gasilske zveze, ki se ga je udeležilo okoli 110 delegatov iz vseh slovenskih gasilskih zvez. To so bile tudi zadnje priprave na 10. kongres slovenskih gasilcev, ki bo prihodnji mesec v Mariboru. Ob tej priložnosti so na grajskem dvorišču slovesno odprli razstavnih paviljon Slovenskega gasilskega muzeja, ki ima prostor v metliškem gradu. Slovesnosti so se udeležili tudi predstavniki gasilcev iz z Metliko pobratenega avstrijskega mesta Wagner. (Foto: A. Bartelj)

Akcija bo, če bo denar

BELA KRAJINA — Na mladinski delovni akciji Bela krajina 84, ki bo od 24. junija do 25. avgusta, bo v treh izmenah v osmih mladinskih, eni pionirski brigadi ter brigadi Rdečega križa Slovenije sodelovalo 383 brigadirjev. Čeprav je dokumentacija za delo brigad pripravljena, pa je začetek akcije vprašljiv. Ustavilo se je pri denarju.

Za usposobitev brigadirskega naselja v Lohvaku bi namreč potrebovali 450 tisoč dinarjev, stroški akcije letos znašajo 4 milijone 590 tisoč dinarjev, na republiški konferenci ZSMS pa so zagotovili le 3 milijone 400 tisoč dinarjev. Manjkajočih milijon 640 tisoč din bi sicer morali pokriti metliška in črnomaljska občina, a nimata od kod. To pokrite je še toliko bolj vprašljivo, če vemo, da moramo razbremenjati gospodarstvo in nižati prispevne stopnje. Zato je nujno, kot je dejal predsednik skupščine MDA Bela krajina 84 Janko Gladek, vključiti v to združevanje vse dejavnike ter se na podlagi možnosti odločiti za ali proti belokranjski mladinski akciji.

V Beli krajini se namreč še vedno vleče dolg lanske mladinske delovne akcije, ki je znašal dober milijon in ki ga je sicer pokrila črnomaljska občina s tem, da je dala republiška konferenca ZSMS 300 tisoč dinarjev, vendar metliška občina dolguje črnomaljski

Invalidi si veliko obetajo od dela za Iskro

Novo možnosti za delo posavskih invalidov

BREŽICE — Po dolgotrajnem preučevanju bivaše šole v Skopcih je v njenih prostorih le živila Invalidska delavnica. Septembra lani so invalidi pričeli za kostanjeviško Iskro izdelovati dušilke za orodne stroje.

Ker razvoj delavnice ne more sloneti le na tem programu, čeprav so ob usklajevanju na Medobčinski gospodarski zbornici Posavja dosegli ustrezen popravek cene in so zdaj stvarna pričakovanja, da bo že letos proizvodnja sama sebe „pokrila“, so sklenili poiskati skupaj z ljubljansko Iskro dodatne programe. Tako velik sistem, kot je Iskra bi že lahko našel ustrezen program.

Obeta se sodelovanje z Iskrino Tovarno polprevodnikov Trbovlje, za katero bi že septembra letos pričeli invalidi izdelovati 30-amperske mostičke. Potreben je bil dodaten vložek v opremo v višini okrog 4 milijonov dinarjev, za kar so primarni sredstva skupnost pokojninsko-invalidskega zavarovanja Slovenije, center za socialno delo Brežice in krška skupnost socialnega varstva. Hvalevredna je poteza Posavske lovske zveze, ki je v soglasju s kmetijci za opremo odstopila vse devize, ustvarjene z lanskim tujskim lovskim turizmom.

JUTRANJKA USPEŠNA

SEVNICA — Medobčinska gospodarska zbornica Posavja je pripravila skupaj z medobčinskimi funkcionarji program obiskov članov svojih odborov v posavskih delovnih kolektivih, 15. maja so obiskali sevniki industrijo otroške konfekcije Jutranjka. Seznanili so se s starejšim kolektivom, kjer osipa generacije ne bodo mogli reševati le z notranjo preračunovano. Domačini so pohvalili uspešno delo računskega centra Honeywell in pokazali gostom, kako oskušajo z vrsto drobnih inovacij prihraniti precejšnje denarce.

še vedno svojo obveznost — tretjino dolga.

Če bodo manjkajoča sredstva za MDA Bela krajina 84 zbrali, bo skoraj 400 brigadirjev opravilo v dobrih 33 tisoč normah urah dela v vrednosti 12 milijonov dinarjev. Gre za rekonstrukcijo 2.830 metrov vodovodnega omrežja v krajevni skupnosti Semič, za melioracijo zaraščenih pašnikov na območju Toplega vrha pri Črnošnjicah ter za izgradnjo vodovoda Brašljevice — Drašiči (2.000 m) in Geršiči — Dobravice (2.200 m). Če bi dela napredovala hitreje, kot je predvideno, bi brigadirji rekonstruirali tudi višinski vodovod v Rajakovcih.

Dolenjsko povprečje 18.840 din

Prvi Črnomaljci

NOVO MESTO — Po trimesečnih periodičnih obračunih je izkazan podatek, da je delavec v dolenjski regiji v prvih treh mesecih letošnjega leta zaslužil povprečno 18.840 din, kar je v poprečju za 44 odst. več kot ta čas lani. Po občinah pa so se osebni dohodki gibali takole: najboljšo povprečno zaslužke izkazuje Črnomaljec s 45-odstotnim porastom, znašajo pa 19.422 din. Sledijo Novomeščani s povprečnim zaslužkom 18.819 din, pri izkazanem 43-odstotnem porastu. Na tretjem mestu so s povprečjem osebnih dohodkov v Metliki — 18.488 din, hkrati pa so dosegli največje povišanje, in sicer za 49 odst. Trebanjem pripada zadnje mesto — povprečni zaslužek je znašal 18.250 din, hkrati pa so tudi za najmanj (le za 41 odst.) napredovali v primeru z lanskim prvim trimesečjem.

Lep praznik Uršnih sel

Počastili 40-letnico zasedanja narodnoosvobodilnega odbora za novomeško okrožje

Tudi letos so, ob obletnici zasedanja narodnoosvobodilnega odbora za novomeško okrožje, ki je bilo 21. maja

PRIZNANJE — Krajevna organizacija ZRVS Uršna sela je na slavnostni seji skupščine krajevnih skupnosti prejela dva pokala in priznanje za 2. mesto na občinskem tekmovanju. (Foto: T. Jakše)

1944 na Lazah pri Uršnih selih, krajni krajevne skupnosti Uršna sela praznovali svoj praznik. Bogat kulturni program v polni dvorani združenega doma so v soboto zvečer pripravili

VEDNO BOLJ IZENAČENO — Ekipe prve medicinske pomoči v kočevski občini se prizadevno pripravljajo na vsakoletno občinsko tekmovanje, zato tudi rezultati ne izostanejo. Na letošnjem je zmagala ekipa Melamina, ekipa KS „Ivan Omerza“ pa je bila druga. (Foto: J. Prime)

praktičnem delu, medtem ko so bile tekmovalke Inkopa boljše v triazi. Po tekmovanju je predsednik občinskega odbora RK dr. Miha Petrovič razglasil rezultate, podpredsednik občinskega izvršnega sveta Miran Golubič pa je najprej podelil nagrade in priznanja, nato pa govoril o pomenu prve medicinske ekipe in organiziranosti civilne zaščite v občini.

Zmagovalna ekipa se bo udeležila republiškega tekmovanja ekip PMP, ki bo 16. junija v Novem mestu. Letošnje tekmovanje je bilo četrto po vrsti. Na njih sta doslej po dva krat zmagali ekipi Melamina in KS „Ivan Omerza“ iz Livolda.

J. P.

NAŠA ANKETA

Niso še vse izkoriščene

Ko so se pri nas razmere začele zaostrovati in se je vse očitneje kazalo, da živimo in delamo hudo potratno in samopasno, je vse bolj prihajalo v zavest delavcev, da se da marsikateri dinar pridobiti znotraj že utečenih postopkov z boljše organizacijo dela, večjo delovno disciplino, varčevanjem s surovinami in energijo, z omejevanjem režijskega dela, nagrajevanjem po delu, ki spodbuja delavca k učinkovitemu delu, ipd. Ta „novoodkriti“ svet smo poimenovali notranje rezerve. Jih danes še imamo? Smo jih že izkoristili ali so še neizkoriščena možnost? Kaj pravijo delavci?

MARINKA ŠKUFCA, vodja proizvodnje v mirenški Kolinski: „Pri nas smo že začeli iskati notranje rezerve in rezultati so več kot očitni. Po vseh kazalcih smo v trebanjski občini med najboljšimi, kar se pozna tudi pri osebnih dohodkih. Očitno je, da se spleča poiskati notranje rezerve in varčevati. Mislim, da kljub vsemu še imamo nekaj notranjih rezerv v ravnanju s surovinami, energijo, v organizaciji dela. Enoodstotni prihranek pri surovinah pomeni milijone dinarjev, petodstotni že nekaj sto milijonov.“

FRANC PEČEK, Inles, Dolenja vas pri Ribnici: „Naš tozid je med tistimi, ki dosegajo najboljše rezultate v občini in znotraj Inlesa. Delovna disciplina je dobra, ni zastojev, polno izkoriščamo delovni čas, kurimo z našimi lesnimi odpadki itd. Pa kljub temu bi se še vedno našle rezerve pri bolniških in sploh izrabi delovnega časa. Rezerve so morda tudi v uspešnih direktorjih, za nas velja, da je naš direktor Vili Levstik zelo zaslužen za naše uspehe.“

MIRAN BENEGALIJA, Agroservis Kočevje: „Rezerve so v pravičnem nagrajevanju po delu, v sposobnih vodstvih in organizatorjih dela, v uvedbi resničnega samoupravljanja, v poštenem in razmerem prikazovanju stanja in reserch, v doslednejšem ukrepanju proti gospodarskemu in drugemu kriminalu, v odpravljanju preobsežne birokracije itd., itd. Varovati bi se morali zgrešenih investicij, za vse plačuje delavec, ki niti kriv ni, razen toliko, da je izvolil nesposobneže na odgovorna mesta.“

JOŽE JAKŠA, vzdrževalec v semiški Iskri: „Lahko rečem, da delavci pri nas delajo, kolikor morejo, ter da ni več notranjih rezerv. Skrite rezerve so v avtomatizaciji strojev in rednejšem dotoku repromateriala. Mislim, da je zelo važna povezava med razvojnim oddelkom, tehnologijo in vzdrževalci, da ne prihaja do zastojev v proizvodnji. Tekoča proizvodnja pomeni tudi večjo proizvodnjo in večji dohodek.“

JOŽE FRANČIČ, varnostnik pri Labodu, doma iz Šmalčje vasi: „Že tretje leto sem varnostnik, prej pa sem 29 let delal v Podgorju. Kot vidim iz lastne izkušnje, so notranje rezerve pri Labodu še najbolj izkoriščene. Tu je izredno dobro vpeljana proizvodnja, disciplina je v redu. Rezerve so v tem pogledu še v marsikateri delovni organizaciji.“

ZDRAVKO PAVLOVIČ, tehnični vodja metliškega Metka: „Pri nas so notranje rezerve le še novi visoko produktivni stroji, vendar pa jih je zelo težko dobiti in tudi dragi so. Sicer pa pri nas v proizvodnji ni več režijskih del, v pisarnah novih ne zaposlujemo, če kdo odide, ampak se delo porazdeli. Mislim, da je v naši družbi nasploh še precej notranjih rezerv, predvsem pa je treba več delati, manj govoriti. In birokracije je preveč.“

JOŽE BOHORČ, voznik tovornjaka v sevniki Kopitarni: „Delavec v proizvodnji danes težko privarčuje še pri čem, če bi kdo hotel tu iskati notranje rezerve. Pri nas gledamo na sleherni kos lesa. Prej bi, denimo, tele deske prelagali z vagona na tovornjak kar z dvigalom na kamionu (hiapom), danes pa jih pretovarjamo z vilčarjem, ker bi hiap nekaj desk polomil.“

MIRKO AVSENAK, predsednik krške ZKO: „Finančnih rezerv v kulturi ni, ker tega predpisi ne dovolijo, so pa nekatere notranje rezerve, vsaj kar zadeva kulturo v nas samih. Naj gre za to, da postanemo redni obiskovalci kulturnih prireditev ali se sami lotimo ustvarjalne ali poustvarjalne dejavnosti. Zakaj ne bi poskusili?“

FRANC POTOKAR, prosvetni delavec na Veliki dolini: „Za našo stroko lahko povem le to, da dajemo od sebe vse, kar moremo, zato ne vidim tu nobenih notranjih rezerv. Če bi povsod tako ravnali in varčevali, bi stabilizacijske programe uresničili že pred rokom. Na šolah res ne vidim rezerv, saj tudi administracije skoraj nimamo.“

T. J.

Zima je snedla precej „kruha“

Dolga in s snežnimi padavinami bogata zima je škodovala posevkom pšenice

DOLENJSKA — Dolga zima, obilne snežne padavine, ki so se za nameček še dolgo časa obdržale na poljih, so precej prizadele pšenične posevke. V posameznih občinah na Dolenjskem je bila zaradi tega uničenih petina posevkov, ostala petina bo dala za polovico slabši pridelek, medtem ko bo na ostalih površinah pridelek na običajni ravni.

Najbolje se je obdržala pšenica, ki so jo kmetje posejali konec septembra in v začetku oktobra, medtem ko so bile vse poznejše setve bolj prizadete zaradi zime. Pa tudi tu je prihajalo do razlik, saj je bila pšenica v višjih in senčnih legah dolgo časa pod snegom, posledica pa je bil napad pepelnate plesni. Ponekod je pšenici škodila tudi povodenj, kar se je zgodilo v okolici Šentjerneja.

V Črnomaljski občini je pšenica slabše prezimila na okoli tretjini površin, kjer pa je manj kot 200 rastlin na kvadratni meter — takih površin je okoli 10 odst., so morali njive preorati. Podobne razmere so bile tudi v metliški občini, kjer so morali preorati desetino površin pod pšenico. Nekateri pridelovalci niso mogli pšenice dognojati, ker je primanjkovalo umetnih gnojil. V novomeški občini je bilo uničenih 20 hektarov njiv pod pšenico, bolj ali manj pa je prizadeta skoraj tretjina posevkov. Najhuje je bila poleg šentjernejskega konca pri-

zadeta okolica Mirne peči in višji predeli. V družbenem sektorju, kjer so s pšenico posejali 216 hektarov, bo pridelek slabši za cetrino. Precej škode je na posevkih v trebanjski občini, kjer bodo ali so že preorali petino njiv pod pšenico, manj škode je bilo na njivah družbenega sektorja, kjer pšenica za zdaj bolje kaže.

Strokovne službe pri kmetijskih zadrugah so že začele z izvajanjem ukrepov, s katerimi naj bi omilili posledice zime. Predvsem je bilo potrebno dognojevanje, površine pa, ki so jih preorali, so morali posejati z drugimi poljščinami. Največ s krompirjem, ponekod pa so pšenico kljub slabi raznosti pustili zaradi kolobarja ali ajde, ki jo bodo sejali po žetvi.

J. SIMČIČ

ŠE POLŽI MRŠAVI

SEVNICA — Minuli teden so pri sevniškem kmetijskem kombinatu prenehali odkupovati polže. Zbiralci so jih prinesli na odkup 8 ton. Za kilogram so letos iztržili po 120 dinarjev. Letošnja bera je bila na splošno bolj slaba, saj je bilo največ tako imenovanih mršavih polžev. Kolikor bi jih trgovci dobili na odkup, bi jih lahko izvozili.

STEKLINA ŠE GROZI

SEVNICA — Na štajerski strani sevniške občine je steklina očitno premagana, saj že več kot eno leto niso opažili nobenega njenega znamenja. Prizadeti so deli občine na desnem saskem bregu. V ponedeljek je steklo lisico nabodel na vije Vinko Petek iz Kmpolje. Takih primerov je bilo več od Brunka do Strita, razen na območju KS Studenec.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

NOVO MESTO — V ponedeljek je bila na mestni tržnici precejšnja gneča. Še vedno je veliko kupcev za sadike. Paradižnik, papriko, solato in druge sadike pa nudi toliko prodajalcev, da je izbira velika. Jajca so tokrat veljala 12 din, solata je bila po 70 do 100 din, banane po 250 din, češenj pa tokrat ni bilo, pač pa so jih prodajali konec prejšnjega tedna po 200 oziroma 250 din kilogram. Bile pa so vodene in nagnite.

Sejmišča

NOVO MESTO — Rejci so pripeljali 139 puskov, starih od 7 do 10 tednov, ter 300 prašičev v starosti od 10 do 12 tednov. Prodanih je bilo 167 živali, in sicer mlajši po 5.000 do 6.000 din, starejši pa po 6.000 do 8.000 din.

BREŽICE — Naprodaj je bilo 365 prašičev, starih do tri mesece, ter 10 puskov, starejših od tri mesece. Prodanih je bilo 245 prašičev, in sicer mlajši po 270 din, starejši pa po 160 din kilogram žive teže.

Ukoreninjenci zvečajo donos hmelja

Zanimive izkušnje sevniških hmeljarjev

LOG PRI BOŠTANJU — Hmeljarjem je znano, da sajenje sadik hmelja neposredno v hmeljišče ne prinaša tolikšnega donosa kot saditev na poseben način vzgojenih ukoreninjencev. Inž. Srečko Žvegljič, tehnični vodja v Proizvodnji sevniškega kmetijskega kombinata, navaja naslednjo razliko v pridelku: „Pri sajenju ukoreninjencev daje nasad že prvo leto do 1200 kg hmelja na hektar, neposredno sajenje sadike pa le 200 do 300 kg.“

Iz teh razlogov sadijo sevniški kmetijci na novo arondiranih zemljiščih ob Savi pri Logu ukoreninjence hmelja, vzgojene na nov način. Na večji površini so jih posadili pod črno plastično ponjavo, kar prinaša nove prednosti. Tako je, denimo, letos po sajenju zavladala precejšnja suša, ki so jo ukoreninjenci pod ponjavo dosti

Presenetljivo odkritje: jalovina zvečuje rodnost

Dr. Franček Pajenk nadaljuje zanimive poskuse in raziskave z jalovino iz senovskega rudnika

KRŠKO — „Raziskave jatovine iz rudnika Senovo o njeni uporabni vrednosti kot gnojilo, če se oplemeniti z NPK gnojili“ je naslov študije, ki jo je občinska raziskovalna skupnost Krško naročila pred dvema letoma. Izsledki so že v prvi fazi postregli s presenetljivo ugodnimi rezultati.

POSKUS Z NOVIMI SORTAMI

NOVO MESTO — Novomeška kmetijska zadruga je v sodelovanju s Kmetijskim inštitutom Slovenije, ki vodi program uvajanja novih sort vin v naše kraje, postavila dva poizkusa vinogradov. Tako so na vinogradniški parceli v Zaliscu pri Žužemberku in v Grčevju za Trško goro zasadili po 300 novih vrst trtja, uvoženih predvsem iz Nemčije ali pa križanih. Nove trte so sicer hibridne, ustrezajo klimi v naših krajih, ker pozneje odganjajo in se ni bati pozebe, dosegajo pa velik pridelek grozdja in so sladkorno zelo kakovostne.

padkov larm v Posavju in se nekaterih industrijskih odpadkov; ta bo končana prihodnje leto, medtem ko se druga faza izteka letos. Na podlagi pridobljenih podatkov iz vseh teh raziskav pa naj bi naposled v četrti fazi izdelali predinvesticijsko, ekonomsko študijo, s katero bi opredelili smotnost naložbe v nov obrat za izdelavo gnojil.

PAVEL PERC

zanimivost

lažje prenašali kot običajne sadike. Pod ponjavo bo odpadlo tudi kasneje okopavanje zemlje. Nič čudnega, da se je novi način saditve že močno uveljavil na Madžarskem.

Pri Logu so spet sadili sorto savinjski golding. Zakaj prav to, če imamo zadnja leta vzgojenih vrsto novih sort? Vzrok je v tem, da hmeljarji in pivovarji uvrščajo savinjski golding med prvovrstne aromatične sorte, kar prinaša tudi za 50 dinarjev višjo ceno pri kilogramu hmelja.

A. Ž.

SPOSOJENO TRNJE

— Kaj bi bilo, če bi namesto himne zamenjali koga drugega. (Iz Pavlihe)

— Združeno delo — servis za vzdrževanje administrativnega aparata. (Iz Ježa)

Kmetijski nasveti

Kdaj gnojiti skozi liste

Že pred več kot sto leti so odkrili, da je mogoče zdraviti klorozo, bledico rastlin, preprosto tako, da liste poskropimo z raztopino železove soli. Mnogo kasnejše odkritje radioaktivnih izotopov, s pomočjo katerih je mogoče zaznamovati snov in spremljati njeno pot po rastlini, je omogočilo tudi znanstveno razlago. Ugotovljeno je, da je mogoče vse elemente, ki jih rastlina potrebuje za rast, spraviti v rastlino ne le skozi korenine, marveč tudi skozi listje, kar imenuje stroka foliarno gnojenje.

Takoj se postavlja vprašanje, kaj je boljše, bolj praktično, ali prvo ali drugo. Praksa potrjuje, da je za oba načina gnojenja dovolj prostora in da se dopolnjujeta. Foliarno gnojenje je učinkovitejše, če je potrebno naglo posredovati, denimo, če rastlinam primanjkujejo sledovni elementi (magnezij, železo, mangan idr.) ali če je potrebno ukrepati po toči ali ob suši. Ob nizkih temperaturah sprejme rastlina več hrane prek listja kot prek korenin. Na listje jo je dostikrat tudi lažje spraviti, zato ni čudno, da se foliarno gnojenje vse bolj uveljavlja v sadjarstvu.

Vendar so zanj tudi ovire. Listi rastlin ne prenesejo poljubno močne koncentracije raztopljene hranila. Nadalje niso vsa umetna gnojila lahko topljiva. V široki praksi so uporabna le dušična gnojila, zlasti urea in pa novo gnojilo, ki bo v kratkem prišlo na trg pod imenom — UAN (urea in amonijeve nitrat).

● Zaradi nenavadno hladnega vremena letos rastlinje slabo napreduje. Zaostajajoča rasi je mogoče zelo spodbuditi s foliarnim gnojenjem, zaostajajo, vendar je treba poznati, kolikšne koncentracije prenese posamezna rastlina. V tem pogledu je najodpornjša pšenica, ki prenese do 15-odstotno koncentracijo sečnine. Z enim škropljenjem je mogoče spraviti na hektar veliko njivo do 40 kg dušika, kar je že soliden dognojevalni obrok.

Foliarno gnojenje se obnese tudi na krompirju, ki prenese do 4-odstotno koncentracijo uree, vendar jo lahko dodajamo ob vsakokratnem škropljenju proti krompirjevi plesni ali koloradarju. Torej se ukrep tudi gospodarsko izplača. Za vse druge poljščine zaenkrat pa novost še ne pride v poštev. Pri tem seveda ni misljena uporaba foliarnih gnojil v sadjarstvu, kjer so postala že nepogrešljiva.

Inž. M. L.

„Pastirji“ iz Cegelnice

Novomeška zadruga ne bo več kupovala električnih pastirjev v tujini, ampak pri Karlu Željku

NOVO MESTO — Pri uvajanju pašnih skupnosti je novomeška kmetijska zadruga doslej električne pastirje nabavljala iz Nove Zelandije preko Švice, posledje pa deviz za te namene ne bodo več potrebovali.

Pravi primer uspešnega nadomeščanja uvoza z domačimi silami in povrh še v sodelovanju z drobnim gospodarstvom lahko pokažejo v novomeški kmetijski zadrugi. Ni bilo potrebno nobenih potovanj, ne deviz, ampak samo poiskati pravega človeka, pa je bil problem električnih pastirjev urejen.

Znani novomeški inovator Karel Željko, obrtnik elektroonske stroke, ki dela v Cegelnici, je dal v preizkušnjo prve primerke lastnega električnega pastirja. Domača naprava je prve praktične preizkušnje odlično prestala. Na trgu bi bil proizvod lahko že znatno prejš, ampak ker predpi so

JUS takih naprav ne predvidevajo, so samo birokratski zapleti povzročili nekajleten zastoj. Tudi zdaj s formalne plati še ni urejeno za prodajo na prostem trgu, vendar je togost pustila spričo razmer na deviznem trgu.

Željkov električni pastir z vgrajenim strelododom zagotavlja 90-odstotno varnost, da živina ne bi ušla čez ogrado.

R. B.

Krompir: obveljala tradicija

Sajenje krompirja na Dolenjskem je potekalo po načrtih — V KZ Trebnje 8 tisoč ton presežkov, v KZ Krka polovica manj — Nizke cene semena

DOLENJSKA — Sajenje krompirja na Dolenjskem se je letos začelo nekoliko pozno, zato pa so kmetje kooperanti kmetijskih zadrug posadili to poljščino na vseh načrtovanih površinah. Dobra ja bila tudi priprava zemlje, tako da ni bojazni za pridelek. Tudi čez leto ni pričakovati večjih težav, saj po zagotovilih kmetijskih zadrug zdaj ni pomanjkanja gnojil in zaščitnih sredstev.

Že po tradiciji so se letos spet najbolj odrezali v trebanjski kmetijski zadrugi, kjer so krompir v družbeno organizirani proizvodnji posadili na 540 hektarih, kar je krepka polovica vseh površin pod krompirjem. Kmetje bodo kmetijski zadrugi Trebnje prodali okoli 8 tisoč ton tržnih presežkov ali 15 ton z vsakega hektarja. Največ hektarjev bo porabila Kolinska, tovarna za predelavo krompirja, z Mirne. Poleg merkantilnega krompirja v trebanjski občini pridelujejo tudi semenskega, tega pa so posadili na 36 hektarih. Poleg sorte Igor, ki se je doslej najbolj uveljavila, so letos poskusno posadili tudi nekaj sorte auro in closter, ki sta zaradi velike vsebnosti škroba tudi primerni za industrijsko predelavo. Vodja proizvodno-pospeševalne službe v KZ Trebnje inž. Lojze Metelko pravi, da

pričakujejo letos dober pridelek, saj so kmetje zamenjali okoli petino semena. Precej slabše so se odrezali v novomeški Kmetijski zadrugi Krka, kjer so sicer v skladu z načrti posadili krompir na 300 hektarih in pričakujejo, da bodo pridelali 4 tisoč ton tržnih presežkov krompirja. Teh 300 hektarjev pa je komaj šestina vseh površin, ki jih kmetje na območju te zadruga zasadijo s krompirjem. Tudi z zamenjavo semena ni šlo vse po načrtih, saj so namesto 130 ton semenskega krompirja nabavili 50 ton. Tako majhne količine pa so nabavili zaradi tega, ker so se trgovci bali, da ne bodo mogli prodati vsch količin. Ko pa se je spomladaj povečalo zanimanje za nakup semenskega krompirja, tega na trgu ni bilo več. Inž. Miha Krhin, vodja pospeševalne službe, pravi, da se v primerjavi s prejšnjimi

leti, ko so kmetje raje krmili krompir živim, vendarle povečuje interes za tržno pridelavo. Nemara tudi zaradi doplačil za seme, gnojila in stroje, ki jih strojne skupnosti nabavljajo s pomočjo zadruga. Prav zaradi doplačil in drugih pospeševalnih ukrepov so se količine tržnih presežkov krompirja v zadnjih dveh letih še enkrat povečale.

Posebne težave imajo v Kmetijski zadrugi Stična, kjer so kmetje precej negotovovali, ker je bil letos semenski krompir cenejši od merkantilnega.

Malo zaradi tega, malo pa zaradi pomanjkanja elitnega semena so za načrti zaostali za okoli 6 hektarov in so s semenskim krompirjem posadili nekaj več kot 60 hektarov njiv. Čeprav pravijo, da v takih razmerah ne vidijo perspektive za semensko proizvodnjo, puške še ne bodo vrgli v koruzo. Letos naj bi zmogljivosti svojih skladišč za semenski krompir povečali še za 600 ton in tako imeli stredo za 1600 ton semenskega krompirja.

J. SIMČIČ

Farma spet živi

Na Krasincu 5 ljudi skrbi za 39.000 kokoši

KRASINEC — Pred tremi leti je v nekdanjih hlevih za vzrejo bikov na Krasincu začela obratovati perutninska farma črnomaljske Kmetijske zadruga. Gre za kooperacijsko rejšo s perutninskim kombinatom Jata iz Ljubljane.

„Pri nas smo poskusili že z vzrejo belih nesnic, pitancev za prodajo in rjavih nesnic in lahko rečem, da imamo s slednjimi najboljše izkušnje,“ pove vodja delovne enote Tone Sušarič. Bele kokoši so namreč bolj občutljive, poleg tega je pri pitanceh tudi večja potrošnja krmil in tudi prevoz je drag, zato se reja ne splača. Zato so se letos znova odločili za rjave nesnice in prav pred kratkim so na farme okrog Kamnika poslali letošnjo prvo generacijo kokoši. Vsako leto se v obratu zvrstita dva turnusa in pol, v vsakem pa vzredijo 38 tisoč do 39 tisoč živali, ko pa so imeli pitance, jih je šlo v pet kokošnjakov celo 67 tisoč, kar je največja zmogljivost.

Sušarič pove, da imajo sicer načrtovano 6-odstotno tveganje, ki pa ga niso doslej še nikoli prekoracili. „Že doseganje tega rizika bi bilo katastrofalno, saj ga je z normalno rejšo in vestno oskrbo težko doseči, razen če gre za goljufije,“ pravi Tone. In tri delavke, nočni čuvaj ter vodja obrata gotovo dobro skrbijo za zaupane živali, seveda pa bi lahko kaj malo ukrenili, če bi prišlo do izpada električnega toka. Ob ustavitvi prezačevalnih naprav bi v eni uri prišlo do zadušitve piščancev. Da bi bila škoda pri tem velika, pove podatek, da je ena vzreja vredna skoraj 20 milijonov dinarjev. Poleg tega se na Krasincu otepaajo z veliko porabo kurilnega olja — v enem turnusu ga porabijo 10 tisoč litrov — ter dotrajanostjo objektov, za katere pa upajo, da jih bodo popravili prihodnje leto.

M. BEZEK

SPOSOJENO TRNJE

— Tudi na Evroviziji smo odpeli svoje.

— Beseda naših delaycev se sliši — v vsakem mestu Zahodne Evrope. (Iz Ježa)

Vsi bi dražili Velik pritisk za cene

NOVO MESTO — Pri občinski skupnosti za cene si podajajo kljuko mehaniki, frizerji in nekateri drugi obrtniki, ki bi radi šli s cenami navzgor. Gostinci so že podražili, a ni rečeno, da vsi upravičeno.

Po novem imajo izvršni sveti v občini rok nad nekaterimi cenami v komunali, v mestnem prometu in pri kruhu, obrtne storitve v glavnem sodijo pod režim, ki določa, da morajo skupnostim za cene prijaviti višje cene 30 dni pred uveljavitvijo ali 8 dni zatem, s tem da se naknadno ugotavlja upravičenost. V skupino prostega oblikovanja cen spadajo gostinci, ki so večinoma že podražili, in to tako krepko, da so v enem za mamu izkoristili domala vsi letošnje možno stopnjo podražitve.

Mehanične delavnice družbenega in zasebnega sektorja, kot frizerji, kemične čistilnice, popravilni strojevi, pa si prizadevajo doseči višje cene svojih storitev. Med temi jih je precej, ki so morali konec lanskega leta podražiti preklicati, zdaj pa bi radi za zamujeno nadomestili. Zaenkrat novomeška skupnost za cene tej skupini interesentov za podražitve ne daje soglasij, oziroma odobritev, ker želijo prej doseči dogovor znotraj njihovih strokovnih združenj v okviru zbornice.

Zanimivo pa je dogovarjanje pri gostincih. V mestu so za najvišje cene lastniki nekaterih stoječih bifejev, medtem ko so gostilničarji znani tudi po dobri jedi, bolj skromnih želja. Zahtevek za podražitev je namreč potrebno dokazati, tudi pri gostincih, ki so s cenami že šli navzgor. Če bo naknadno ugotovljeno, da nova cena ni bila povsem upravičena, bodo delovne organizacije krepko kaznovane. R. B.

ČETRTKOV INTERVJU Brez pomoči gre počasi

Prihodnje leto naj bi kot prva Hrovatinčeva kmetija na Javorovici začela s kmečkim turizmom

NOVO MESTO — Novomeška zadruga ima v srednjeročnem programu zapisano, da bo 20 kmetij začelo s kmečkim turizmom, vendar je očitno, da ta del programa ne bo uresničen. Kmetje, ki se za to dejavnost odločajo, ne dobijo več družbenih kreditov, zato so odvisni le od sebe.

V novomeški kmetijski zadrugi se s programom kmečkega turizma največ bavi inž. Janez Bratkovič, ki je od prvih korakov za uveljavitev kmečkega turizma v novomeški občini povedal:

„Priprave za uvedbo kmečkega turizma smo pri nas začeli že leta 1978, toda že leto dni zatem ni bilo več kreditov za zasebnike, ki bi bili pripravljeni to dejavnost začeti. Ker pa je bilo delo naše pospevalne službe že zastavljeno, imamo programe za 4 kmetije, na katerih bi del dejavnosti namenili turizmu. Najdlje je z uresničitvijo tega programa Jože Zagorc, po domače Hrovatinčev, na Javorovici, pa Nardin, zdomec, ki se vrača in ima kmetijo na Selih pri Dol. Toplicah, v gradnji pa so tudi na posestvu Martine Miklič v Hudejah in na Šerugovi kmetiji na Selih

pri Ratežu. Vsi ti lastniki zdaj sami gradijo objekte za kmečki turizem, ker pa nimajo družbene pomoči, seveda vse skupaj počasi poteka.“

— Kako ste predvideli poslovanje, pridobivanje gostov na teh kmetijah?

„Ko smo načrtovali 20 kmetij za kmečki turizem, smo imeli v načrtu ustanovitev kmečko turistične skupnosti, podobne organizacije, kot jo imajo v strojnih skupnostih. Tu bi se dogovarjali o ponudbi, pogojih bivanja, o programu izobraževanja in za sodelovanje z domačimi turističnimi agencijami, ki bi goste pošiljale na kmetije. Ker pa je očitno, da bomo lahko začeli kmečki turizem največ s 5 kmetijami, ne bomo mogli ustanoviti kmečko turistične skupnosti, ampak bomo skušali za organizacijo ponudbe zaprositi turistične agencije. Če seveda ne bodo zaračunavali prevelikega dela zase. Dogovorjeno je, da bi vsaka od teh turističnih kmetij imela na voljo določene specialitete, denimo: pečene race, štruklje, žganec pa še vrsto drugih domačih jedi.“

— Ali se turistične kmetije gradijo po projektih, ki sodijo v naše okolje, in kako se bodo znali domači gostinski in turistično obnašati, če nimajo izkušenj?

„Izobraževalni program za ljudi iz turističnih kmetij je bil deloma že, deloma še bo opravljen, vsi pa gradijo po načrtih, ki upoštevajo dolenske značilnosti in so strokovno preverjeni.“

— Spričo nastalih težav je torej malo upanja, da bi kmečki turizem v novomeški občini kmalu zaživel?

„Trdno upam, da bo že leta 1985 prvo turistično kmetijo odprl Hrovatinčev na Javorovici. Gradi 6 tujskih sob s kopalnicami, kar bo za Javorovico velikega pomena ne le v poletnem času, primernem za sprehode po gorjanskih predelih, ampak tudi pozimi, saj je Javorovica z vlečnico že postala znana zimskoturistična točka.“

R. BAČER

Inž. Janez Bratkovič: „Zaenkrat so štiri kmetije v gradnji objektov za turistične namene. Povsod so že pririli vsaj do 4. gradbene faze.“

KVIZ O ALKOHOLIZMU

NOVO MESTO — Na bršlinski osnovni šoli so 15. maja letos organizirali že tradicionalno slovesnost ob sprejemu pionirjev med mlade člane Rdečega križa in učencev sedmih razredov med redne člane te humanitarne organizacije. Ob tej priložnosti so šolarji pripravili lep kulturni program, ki so ga popestrili še s kviz tekmovanjem o poznavanju alkoholizma. Iz te teme so tekmovale 3 ekipe učencev petih, šestih in sedmih razredov, zmagala pa so dekleta iz 7. razreda.

DOBRAVA: ODPIRAJO DOM

DOBRAVA — Gasilsko društvo v Dobravi bo 27. maja počastilo 52-letnico delovanja in 23. maj — praznik Krajevne skupnosti Škočjan ter 25. maj — dan mladosti. Ob tej priložnosti bodo svečano odprli novi gasilski dom v Dobravi, v njem pa tudi novo trgovino podjetja Dolenjka. S tem se uresničujeta dolgoletne želje krajanov. Dom stoji sredi vasi in bo tudi polepšal videz kraja.

VEČJI IZVOZ

METLIKA — Metliški Komet je v letošnjem prvem četrtletju izvozil na konvertibilno tržišče za nekaj več kot 40 milijonov dinarjev, kar je za celih 108 odst. več kot v lanskem prvem četrtletju. Na klirinško tržišče v prvih treh mesecih niso izvozili nič, vendar imajo v planu tudi izvoz na to tržišče. V treh mesecih je Komet tako izpolnil kar 37 odstotkov letošnjega izvoznega načrta.

Od leta 1980 do 1983 je Komet povečal delež izvoza na konvertibilni trg v celotnem prihodu od 29 na 41 odstotkov, pokritje uvoza s konvertibilnim izvozom pa se je izboljšalo od 144 na kar 239 odstotkov v lanskem letu, za letos pa upajo, da bodo ti rezultati še bolj. In vse to ob iztrošenih in zastarelih strojih in skromnih osebnih dohodkih.

Dober Kometov začetek leta

Prvo četrtletje v metliškem Kometu v znamenju večje proizvodnje, prodaje in izvoza — Zaradi slabega „starta“ osebni dohodki še vedno nizki

METLIKA — Če se dan res po jutru pozna, bo letošnje leto za okoli 450 zaposlenih v metliškem Kometu dokaj dobro, vsekakor pa precej boljše, kot je bilo lansko, ko je zaradi pomanjkanja materiala občasno prihajalo tudi do zastojev v proizvodnji. S poslovanjem v prvem letošnjem četrtletju so v Kometu upravičeno zadovoljni.

V primerjavi z lanskim prvim četrtletjem je celotni prihodek večji skoraj za 90 odst., kar gre v glavnem na račun večje proizvodnje in prodaje na domačem trgu ter večjega izvoza; res je nekaj prinesel tudi drseči tečaj dinarja, nikakor pa teh dobrih rezultatov ne gre pripisovati višjim cenam Kometovih izdelkov, saj so cene nazadnje povečali lani jeseni, in še takrat zelo malo. Sedaj, ko je stekla proizvo-

dnja v Inpletu pri Sevnici, so dokaj dobro založeni z osnovnim materialom in so ozko grlo le še stari in izrabljeni stroji, zato bodo vsak razpoložljivi dinar namenjili za nakup novih, sodobnih šivalnih strojev.

V prvih treh mesecih so ustvarili za več kot 61 milijonov dinarjev dohodka, kar je skoraj tretjina letošnjega plana in za blizu tri četrtine več kot v enakem lanskem obdobju. Tudi oseb-

ni dohodki so kar za 44 odst. večji, vendar so zaradi izredno nizkih dohodkov pred leti še vedno slabi, saj znaša povprečni OD v prvih letošnjih treh mesecih 16.672 dinarjev. Vendar v Kometu upajo, da bodo osebne dohodke lahko z višjo produktivnostjo in boljšimi rezultati v skladu z dogovorom še povečali.

V sklade izdajajo toliko denarja, da si zagotavljajo normalno likvidnost, vsaj toliko, da „lovijo“ inflacijo in skrbijo za vsaj kolikor toliko dobre delovne razmere.

A. B.

Po sedanjih poti dalje

Komunisti v JLA sodelujejo s prebivalstvom

NOVO MESTO — 17. maja je bila programsko-volilna konferenca pripadnikov JLA v Novem mestu, kjer so poudarjali zlasti pomen dobrega sodelovanja s komunisti v civilni in s prebivalstvom nasploh.

Dobro obiskana partijska konferenca pripadnikov JLA je že v gradivu

in uvodnem poročilu sekretarja Miloša Djudoviča ugotovila, da je krepitev enotnosti ena prvih in doslej dobro opravljenih nalog. Z uresničevanjem stabilizacijskega načrta se temeljito ukvarjajo tudi komunisti v JLA, spregovorili pa so tudi o slabostih, ki se kažejo v napakah nekaterih posameznikov in v premajhnem vključevanju novih članov.

NAJBOLJŠA EKIPA DRŠKE

NOVO MESTO — Občinski odbor Rdečega križa in občinski štab civilne zaščite sta v soboto v Bršljinu pripravila občinsko tekmovanje ekip prve pomoči. Udeležilo se ga je 20 ekip iz združenega dela in krajevnih skupnosti, ki so pokazale solidno teoretično in praktično znanje o poškodbah. Največ znanja so pokazale članice ekipe Drške (Olga Kure, Štefka Dolinar, Nada Juršak, Marija Mesojedec, Betka Lindič, Zinka Mitrovič, Anica Štangelj), ki se bo udeležila republiškega tekmovanja — 16. junija v športni dvorani v Novem mestu. Na ostala boljša mesta so se uvrstile ekipe KS Regerčeva vas, KS Bršljin, DO Emona Dolenjka in KS Ločna—Mačkovec.

POHOD NAJ BI POSTAL MNOŽIČEN

KARLOVCI — Občinska konferenca SZDL in OK ZRVS sta v soboto, 19. maja pripravila prvo orientacijsko tekmovanje „Po položajih XV. divizije“, ki se ga je udeležilo 60 mladincev in rezervnih starejših novomeške občine. Tekmovalci so se na progi od novomeške športne dvorane do cilja na železniškem domu na Karlovcih pomerili v reševanju testov, metanju ročne bombe, streljanju z zračno in malokalibrsko puško ter v poznavanju borb XV. divizije. Pohod je imel velik poudarek na vzdržljivosti in rekreativnosti in naj bi postal ena najbolj množičnih in tradicionalnih prireditev v novomeški občini. Med mladimi so se najbolj odrezali udeleženci iz OO ZSMS Mirna peč, VP, 1394 in OO ZSMS Gotna vas. V konkurenci rezervnih starejšin so doslej najboljša mesta: 1 KO ZRVS Ločna—Mačkovec, 2 KO ZRVS Uršna Sela, 3 KO ZRVS Mirna peč.

Čimprej ključje

V novomeški občini 34 nezasedenih stanovanj, v večini primerov pa so postopki za dodelitev v teku

NOVO MESTO — 15. maja je novomeški izvršni svet med drugim obravnaval problematiko nezasedenih stanovanj v občini in ugotovil, da v veliki večini primerov ne gre za dlje časa čakajoča stanovanja. Izjema so IMV in njena kadrovska stanovanja.

Stanovajska skupnost sproti vsak mesec ugotavlja število praznih stanovanj na območju občine, izvršni svet pa je zahteval redna poročila vsaj na tri mesece. Po stanju 15. aprila je bilo v novomeški občini 34 nezasedenih stanovanj, od teh je 10 v lasti IMV in večina teh je kadrovska stanovanja. Kar 4 stanovanja v lasti IMV čakajo prazna že od leta 1982.

Najdlje čaka prazno stanovanje v Mirni peči, lastnik je KZ Krka, kot ugotavljajo, pa je postopek za dodelitev vendarle v teku. Nezasedena pa so tudi 3 stanovanja, last občinske skupščine.

Kot kažejo pismene obrazložitve lastnikov praznih stanovanj, gre v nekaterih za dolgotrajne postopke, včasih s sodnim ozadjem, zato stanovanja čakajo prazna, v vseh takih delovnih organizacijah pa imajo dovolj interesov zanje.

Izvršni svet je menil, da je potrebno za dodelitvijo praznih stanovanj pohiteti, postopke za dodelitev stanovanj pa pospešiti. R. B.

Ena gospa pravi, da v nekaterih novomeških trgovinah sami spravljajo tatove v izkušnjava, ker imajo čez noč kar zunaj gradbeni material, plošče, cevi, včasih tudi stroje...

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 10. do 16. maja so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Simonič s Sela pri Semiču — Gregorja, Marija Banič iz Dobravice — Igorja, Marija Legan iz Podgozda — Jureta, Cvetka Peterlin iz Gomile — Petro, Stanislava Bašelj iz Kota pri Semiču — Tadejo, Marija Klobučar iz Uršnih sel — Heleno, Marta Grmovšek iz Rožnega vrha — Andreja, Emilija Zagorc iz Dolnje Brezovice — Sanjo, Majda Prijanovič iz Belčega vrha — Majo, Lucija Hudjek iz Črnomlja — Marka, Zvonka Avguštin iz Poljan — Petro, Tatjana Križman s Potovega vrha — Mojco, Jožica Pfeifer iz Krmelje — Branko, Milena Kocjan iz Lečnice — Miha, Dijana Pečjak iz Stavče vasi — Anžeta, Slavka Gril iz Dobindola — Jožeta, Martina Kovač iz Prečne — dečka, Angela Zalokar s Pristave — dečka in Ljubica Priselac iz Kamanja — deklico.

IZ NOVEGA MESTA: Slavica Radjenovič iz Kristanove 34 — Danijela, Hedvika Orač iz Ulice Milke Šobar 17 — Meto in Božidara Šavrič iz Jerebove 12 — Sanjo. Čestitamo!

ZBIRANJE OBLAČIL

NOVO MESTO — OO RK Slovenije organizira danes, 24. maja, od 17. do 19. ure še sedemnajsto akcijo zbiranja oblačil, obutve, posteljnine, pohištva in tekstilnih odpadkov, ki bo istočasno tekla po vsej Sloveniji. Darovano blago bo razdeljeno družinam in posameznikom, ki jim je taka pomoč potrebna, del blaga pa bodo organizacije RKS shranile za pomoč ob naravnih in drugih nesrečah.

TOPLIČANI SLAVIJO PRAZNIK

DOLENJSKE TOPLICE — V počastitev krajevnega praznika v Dolenjskih Toplicah bo letos več prireditev, na katere vabijo krajanje. Začelo se bo 24. maja ob 11. uri s prireditvijo v Osnovni šoli Baza 20, ki praznuje svoj dan; 25. maja pa bo na Bazi 20 ob 10. uri svečan sprejem pionirjev v mladinsko organizacijo. 26. maja ob 10. uri bo začetek kolesarskega trima, ki ga organizira Športno društvo Dol. Toplice izpred osnovne šole, od 12. ure dalje pa bo na Jasi množičen shod obrtnikov Dolenjske in Belč krajine.

V nedeljo, 27. maja, prireja krajevna skupnost ob 10. uri v prostornem domu svečanost, na kateri bodo podelili letošnja priznanja, zatem pa bo svečana otvoritev ceste Dol. Toplice—Gor. Sušice.

SPREHOD PO METLIKI

DOMISELNE, ŽIVOBARVNE NAPISE so napravili osnovnošolci, da bi opozorili sokrajane, kako je grdo, če v parkih trgajo cvetje ali kako drugače uničujejo zelenice. „Pusti me rasti, živet!“ in podobno je napisano na tablicah, ki jih je največ okrog Kulturnega doma Edvarda Kardelja in okoli osnovne šole. Ne bi bilo odveč, če bi se pojavili napis tudi drugod po mestu, saj je znano, da je nekaterim skrb za lepo okolje na predzadnjem, če ne že na zadnjem mestu.

NAJBRŽ SE BI DALO UREDITI, da ne bi metali krajanje ovenelih rož in vencev kar čez živ metliškega pokopališča. To bi se dalo rešiti s kontejnerjem in okolica bi bila urejena, čista. Zdjaj je velikokrat nastalana, gnijoče rastline smrdi, mimoidoči se zgražajo — in pri tem ostane.

Le pol jih ima vodovod

Letos imajo v metliški občini v načrtu precej del pri napeljavi in obnovi vodovodnega omrežja — Pomoč JLA

METLIKA — Le malo več kot polovica metliških občanov dobiva pitno vodo iz vodovoda. Vodo dobivajo iz zajetij v Obrhu v Metliki, na Jamnikih in v Rajakovičih v Zumberku, vendar zaradi dotrajnjega omrežja iz Rajakovičev ne pride do potrošnikov tako rekoč nič vode. Medtem ko morajo vodo iz Obrha prečrpavati v rezervoar na Veselici, kar pomeni dodaten strošek, iz višje ležečih Jamnikov in Rajakovičev voda sama teče, zato so v Metliki še posebej zainteresirani za sanacijo teh dveh zajetij in cevovodov.

osrednjem belokranjskem vodovodnem zajetju izvira Krupe, seveda če bo ta voda neoporečna. A. B.

Birokratska škodljivost

Nesmotne ovire pri uvozu šivalnih strojev — En stroj v enem letu „kupi“ štiri

METLIKA — Ena največjih težav, ki še dalj časa pesti metliški Komet, so stari in iztrošeni šivalni stroji. Uvoz te opreme, ki je doma ni, je administrativno izredno otežen, v Kometu pa pravijo, da bi morali vsako leto kupiti najmanj 30 novih specialnih in visoko sposobnih šivalnih strojev. Pred kratkim so končno le dobili 37 novih strojev iz Vzhodne Nemčije, sedaj pa zbirajo dokumentacijo in dovoljenja za uvoz prav toliko japonskih strojev. V Kometovem primeru so vse te težave pri uvozu strojev še toliko manj razumljive, če vsa stvar ne meji že kar na birokratsko družbeno škodljivost. Najprej Komet kar 239-odstotno pokriva uvoz s konvertibilnim izvozom, na enem japonskem specialnem šivalnem stroju pa v treh mesecih ustvarijo toliko deviz, da je splačno: se pravi, da en tak stroj v enem letu izplača sebe in „kupi“ še tri druge. Vendar je pri nas pač tako, da tudi en birokrat poleg sebe na leto „ustvari“ še tri druge...

Že lani so brigadirji obnovili okoli dva kilometra cevovoda iz Jamnikov, za letos pa je v načrtu MDA Bela krajina obnovitev omrežja iz Rajakovičev. Ko bo Beti uredila črpalnice za tehnološko vodo na Kolpi, bo vsako sekundo za Metliko več 10 litrov pitne vode, hkrati pa bo takrat metliška občina lahko dobila dodatno pitno vodo še iz zajetja Obrh na hrvaški strani, od koder tudi sedaj dobiva vodo Beti za potrebe tehnološkega procesa.

Brez vodovoda sta v celoti krajevni skupnosti Drašiči in Jugorje, delno Dobravice in Božakovo, slaba preskrba s pitno vodo pa je še v krajevni skupnosti Suhor. Za letos je v načrtu izgradnja vodovoda od Brašljevice do Drašičev v dolžini 1.800 metrov; pri delu bodo krajanom pomagali tudi vojaki. Vojaki bodo pomagali brigadirjem tudi pri sanaciji okoli 2 km cevovoda od zajetja v Rajakovičih do rezervoarja v Glavici. Poleg tega naj bi letos razpeljali še okoli 2.200 m vodovodnega omrežja v krajevni skupnosti Dobravice. Vse te načrte bodo lahko uresničili le ob prizadevnosti krajanov, pomoči brigadirjev in vojakov in če bodo del potrebne denarja dobili od območne in republiške vodne skupnosti. Vendar v Metliki še vedno vidijo dolgoročno rešitev v

LUKENJ ŽE PREVEČ — Ne le da se zatikajo v luknje po nekaterih črnomaljskih mestnih cestah koleca jeklenih konjičkov, sedaj so zaradi lukenj postale nevarne za človeške noge tudi nekatere pisarne. Tako mora biti obiskovalec črnomaljskega obrtnega združenja že kar srečen, če ne obstane v eni izmed starih ali petih lukenj v podo med glavnimi vrati in tajnikovo mizo. Sicer pa se ve tajnik pohvaliti, da obrtniki kar spretno obirajo pot med temi luknjami. Iščejo jih raje kje drugje...

VIGRED ZDRUŽUJE — Je že res, da Metličani in Črnomalci radi tekmujejo med seboj, se zbadajo in podoben, toda na nedavni Vinski vigradi v Metliki vsega tega niti slutiti ni bilo moč. Kaže, da razstava belokranjskih vin zares postaja prireditelj, ki ob pripravah združuje vse belokranjske vinogradnike, ob sami prireditvi pa vse Belokranjce.

Ribniški zobotrebci

NOVA POSTAJALIŠČA — Konec minulega leta je novomeško Cestno podjetje uredilo v ribniški občini avtobusna postajališča, te dni pa so začeli postavljati tudi kovinske čakalnice, ki so izdelek ribniškega Rika. Razbijače in huligane čaka zdaj bolj trdo delo.

POLŽE NABIRAJO — Nabiranje polžev, zdravilnih zelišč in drugih naravnih dobrin ni več le "privilegij" Romov. Vse to nabirajo tudi občani, predvsem mladina. Največ nabiralec polžev je ob Bistrici, kjer je največ vlage. Nabiralci pravijo, da je zaslužek dober in da za "reprodukcijski material in surovine" ni stiske.

PRENOVITVE PROSTOROV — V Ribnici so prenovili trgovino Borovo in prodajalno Spominkarstvo. V zgradbi Obrtnega združenja pa je odprta zasebna optična delavnica.

TRADICIJA JE OBVELJALA — V Dolenji vasi so imeli 12. maja že tradicionalno pevsko revijo, zaradi česar so nekateri, ki verjamejo v tradicijo, napovedovali sneg. In tradicija je obveljala, saj je bilo vse tiste dni okoli 12. maja mrzlo, ponekod pa je tudi manj ali bolj snežilo.

— Je v Inlesu dobro poskrbljeno za požarno varnost?

— Seveda, saj delavci po nekaterih obratih ne mečejo čirkov po tleh, ampak so si pri strojih montirali pepelnike!

Drobne iz Kočevja

VELIKA STABILIZACIJA — Ledeni možje in "polulana" Zofka so prinesli malo dežja in malo sonca, kar je bilo koristno za naravo, pa tudi nekaterih družtev in organizacij ni motilo pri prirejanju veselje. Po mestu je bilo veliko plakatov, ki so oznanjali, da je "za jedo in pijačo poskrbljeno". Povsod torej veselje in ples, kot da živimo v najlepših časih in ne vemo, kaj pomeni beseda stabilizacija.

CENE ODMRZUJEJO — Nekateremu blagu so že. Žal se to najbolj pozna pri prehrani. Treba je globoko seči v "odmrznjeni" žep. Kaj naj pa počno tisti, ki imajo žep vedno suh?

VEČ BERAČENJA — Po Kočevju se je razpaslo beračenje, posebno med mladino in otroci. Beračijo po ulicah, gostinskih lokalih in po hišah. Ali ni sramotno, če 10-letni fantič steguje roko in moleduje: "Daj mi dinar za kruh, sem lačen," v drugi roki pa drži prižgano cigareto? Torej mu le še ni tako hudo, če ima za tobak. Po drugi strani pa še vedno leže po mestu, posebno okoli šol v Gaju, veliki kosi belega kruha, s katerimi se zabavajo golobi, ki jih imamo v Kočevju že skoraj več kot v Benetkah.

Trebanjske iveri

TUDI FOTOGRAF IMA EVIDENCO — Pisali smo že o tem, kako občani kasnjajo z zamenjavo osebnih izkaznic, ker menijo, da je do oktobra še daleč. In kar je pri tem najbolj zanimivo? Ljudje, ki žive najdalj od občinskega središča, so izkaznice že zamenjali, ostali pa čakajo. To je med drugim opazil tudi mirenski fotograf Kidrič, ki pravi, da so se okoliščini že zdavnaj slikali pri njem. Mirenčani pa čakajo in čakajo, tik pred zdajci pa bodo vsi pridrveli in hoteli imeti slike čez noč.

POPLAVA TAKSIJEV V TREBNJEM — Večkrat smo se že porogali na račun občinskega središča, češ, da bo prav kmalu postalo pravo mesto, tako kot Mirna in Mokronog. No, zdaj je Trebnje krepko prehitelo ob "metropoli" iz Mirenske doline. V Trebnjem namreč že nekaj časa korži kar dva taksija, medtem ko o taksijih na Mirni in v Mokronogu ni ne duha ne sluha. Resnici na ljubo pa je treba dodati, da tudi trebanjska taksija nimata kdove kakšnega dela.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Manj pomoči, a te izdatnejše

V Črnomlju začnejo junija s skupno enotno evidenco, torej z novim načinom preverjanja upravičenosti do socialnih pomoči — Še ročna obdelava podatkov

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini prejema občani okrog tri tisoč socialnih pomoči, upravičencev pa je seveda nekoliko manj, kajti v nekaterih družinah prejema po več pomoči. Natančnega pregleda o tem ni, zato začnejo junija v Črnomlju s skupno enotno evidenco. Ta bo dala natančen pregled družin in pomoči, ponesostavili, racionalizirali in ažurirali pa bodo tudi postopke za pridobitev teh pomoči.

To pomeni, da bi upravičenci le enkrat na leto na enem mestu uveljavljali vse socialnovarstvene pravice. Tako bi se tudi videlo, do katerih pomoči je občan upravičen, prav tako pa ne bo mogel sam izbirati vrste teh pomoči. Kaj lahko bi se zgodilo, da bi kdo lagodno živel na račun teh pomoči. Po besedah Milana Kranjca, tajnika socialnega skrbstva in socialnega varstva, za tak primer v svoji občini sicer ne ve, najočnejše pa bo na to opozorila skupna enotna evidenca.

TUDI V GOKU ZAČETKI

ČRNOMELJ — Črnomaljski GOK je po številu inovacij glede na število zaposlenih v občini na repu, vendar so v preteklem letu delavci iz neposredne proizvodnje prijaviteli dve inovaciji. Res, da je enoletni prihranek pri obeh skupaj ocenjen le na dobrih 250 tisoč dinarjev, vendar za GOK pomeni veliko že to, da so se tudi pri njih začela odpirati vrata inventivni dejavnosti. V kamnolomu Suhor so tako izboljšali sistem sejanja. Idejno rešitev je dal strojniškar Karel Špehar, izdelava pa je bila v rokah Hidajeta Mušanoviča, Silva Šuštarica in Franca Fugine. Druga izboljšava pa je prišla iz mizarjske obrata tozda Obrt; gre za izboljšanje naprave za rezanje furnirja za furniranje. Idejno rešitev je izdelal Peter Medic.

Marinka Sever: "Izletov se udeleži 500 do 700 kmečkih žena."

Jubilej aktivov kmečkih žena

Pomembna oblika pospeševalnega dela

TREBNJE — Pred desetimi leti je bil v trebanjski občini ustanovljen prvi aktiv kmečkih žena. Zdaj je na območju Kmetijske zadruge Trebnje že 10 aktivov, vanje pa je vključenih domala 1000 kmetic.

"Aktivi kmečkih žena so postali pomembna oblika našega pospeševalnega dela," pravi Marinka Sever iz Kmetijske zadruge Trebnje. "Za kmečke žene namreč pripravljamo vrsto predavanj in ekskurzij, pri čemer je pomembno tudi to, da so aktivni postali oblika družabnega življenja. V zimskem času smo zanje pripravili predavanja o novostih v kmetijski politiki, pripravi mleka, ravnanju s stroji, s kravami molznicami in o novem zakonu o invalidskem in pokojninskem zavarovanju. Teh predavanj se je udeležila večina članic aktiva. Druga pomembna oblika našega dela v aktivih pa so tudi ekskurzije v tovarne za predelavo kmetijskih pridelkov, vinskih kleti, usmerjenih kmetij. Hkrati pripravimo tudi turistični del take ekskurzije. Lahko rečem, da so ženske hvaležne za te ekskurzije, saj sicer nimajo priložnosti, da bi potovale. Tudi letos bomo na izlet popeljali 500 do 700 kmečkih žena. Ogledali si bomo tovarno Podravka v Koprivnici, obiskovali Prekmurje, Kočevje, hkrati pa bomo žene peljali tudi na ogled Krke, Postojnske jame, Gorice. Žene prispevajo za te ekskurzije po 800 dinarjev, ostalo pa dajo kmetijski gospodarski odbori in občinski šis za pospeševanje kmetijstva. Zanimanje za te izlete je iz leta v leto večje. Prirejamo pa tudi tečaj o gojenju cvetja, vlaganju sadja in zelenjave, pripravljamo praznovanja dneva žena in v zadnjem času srečanja med posameznimi aktivisti. Skratka, v teh desetih letih so se aktivni in njihovo delo močno priljubili kmeticam."

J. S.

Vzeti tam, kjer denar je

Nekatere samoupravne interesne skupnosti — Nekatere SIS so v velikih gmotnih težavah

RIBNICA — Na zadnji seji družbenopolitičnega zbora občinske skupščine Ribnica je bilo izrečenih tudi nekaj bolj ali manj ostrih besed, in to predvsem v primerih, ko je šlo za denarne težave oz. finansiranje nekaterih negospodarskih dejavnosti.

Že v poročilu predsednika izvršnega sveta Franceta Lapajnetja je bilo opozorjeno, da grozi letos izguba v šolstvu in zdravstvu. Veliko naporov bo treba, da bi našli rešitev za ti dve (pa tudi nekatere druge) dejavnosti. Delegatka iz vrst šolstva je opozorila na velike težave šolstva in tudi, da je bil povprečni osebni dohodek na primer v osnovni šoli v Sodražici

18.081 din, se pravi približno toliko, kot znaša osebni dohodek za nekvalificiranega delavca, ki nekoliko odgovorne opravlja delo. Tudi drugi so ugotavljali, da bo potrebno za šolstvo nameniti več denarja.

Še bolj je bila živahna razprava o poročilu Zavoda za šolstvo o varstvu predšolskih otrok, ko je bilo ugotovljeno, da kljub dozdavi vrta v Ribnici še vedno ne bo možno sprejeti v varstvo vseh predšolskih otrok, ki so potrebni varstva. Končno je bilo ugotovljeno, da bo verjetno potrebno preusmeriti del denarja od tam, kjer je (iz SIS materialne proizvodnje), tja, kjer ga ni dovolj (v SIS družbenih dejavnosti).

J. P.

Položaj se vse bolj zaostreuje

Kočevsko gospodarstvo v velikih težavah že zdaj, ko sploh še niso začeli delovati ukrepi o odmrznitvi cen in finančni utrditvi gospodarstva

KOČEVJE — Položaj kočevskega gospodarstva je tak, da je za večino delavcev kritičen. V prvem četrtletju letos je izkazalo izgubo v skupnem znesku 140 milijonov dinarjev ali nad trikrat več kot lani več delovnih organizacij, med njimi Itas, Tekstilana, Zidar, KG in še nekatere. Glavna krivda za tak položaj je pomanjkanje znanja, se pravi, da ni sposobnih in prizadevnih kadrov.

To je ugotovitev iz razprave predsednika občinske konference ZK Kočevje Rudija Grudna na seji predsedstva OK ZK, ki je bila 14. maja, na njej pa so razpravljali o programu ukrepov in aktivnosti za nemoten potek družbene reprodukcije v Sloveniji po odmrznitvi cen in uveljavitvi ukrepov za finančno utrditev gospodarstva.

Bogati prazniki

V okviru praznovanj krajevnega praznika Trebnjega, Dolenje Nemške vasi, Račjega sela in Štefana je bilo več prireditelj

TREBNJE — Preteklo soboto se je končalo praznovanje praznika krajevnih skupnosti Trebnje, Dolenja Nemška vas, Račje selo in Štefan. V okviru prireditelj je bilo več športnih tekmovanj, razstava o bojni poti Cankarjeve brigade in otvoritev nove tržnice v Trebnjem.

Zaključne prireditve, posvečene krajevemu prazniku, ki ga krajani teh starih krajevnih skupnosti praznujejo v spomin na prvo osvoboditev Trebnjega, so se začele s promodnim koncertom občinskega pihalnega orkestra Trebnje. Dopoldne je bila skupna seja delegatov skupščin, članov sveta krajevnih skupnosti in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, na kateri je govoril predsednik skupščine krajevnih skupnosti Trebnje Slavko Kržan. Na seji so podeli tudi 15 priznanj Osvobodilne fronte, po seji pa je aktiv kmečkih žena Trebnje pripravil pogostitev za delegate. Z delom je začela tudi nova trebanjska tržnica.

Na zborovanju v spominskem parku, kjer so se poleg številnih občanov zbrali tudi borci Cankarjeve brigade, ki je pred 40 leti osvobodila Trebnje, je govoril generalmajor Alojz Hren. V bogatem kulturnem sporedu pa so sodelovali mešani pevski zbor Trimo, pevski zbor Marije Kmetove iz Sentlovenca, šolska mladina in ansambel JLA iz Novega mesta.

Popoldne je bilo na trati pred staro osnovno šolo tovariško srečanje krajanov. Organizacijo te prireditelj je imelo na skrbi Turistično društvo Trebnje, igral pa je Henčkov ansambel.

Mladim ne zadostujejo več le pohodi

ČRNOMELJ — Delo mladine v črnomaljski občini je v zadnjem času zamrlo, sedaj pa se je z novim vodstvom obeta pravi preporod. Vsaj tako je čutili po začetnem delu ter po besedah nove sekretarke občinske konference ZSMS Črnomelj Verice Marušič.

Marušičeva mlade, njihove težave in interesa področja, ki jih najbolj zanimajo, dobro pozna, saj je članica predsedstva občinske konference mladinske organizacije dobrih 10 let. V začetku mojega delovanja je imelo delo mladih manifestativni značaj, ni jih bilo težko pridobiti za pohode, mladinske delovne akcije. Danes pa je drugače: spuščajo se v področja, ki so jih takrat puščali ob strani ali so bila le načelno opredeljena. O štipendiranju, stanovanjski politiki, vprašanju zaposlovanja se je takrat malo govorilo, pove Verica. Prav tem vprašanjem bodo na občinski konferenci kot

tudi v vseh 57 osnovnih organizacijah, od katerih bodo morali nekateri znova oziviti, posvetili največ pozornosti.

Seveda bo potrebno pri tem navezati dobre stike z bazo, kar so mladinci doslej pogrešali ter so bili prepričani sami sebi in svojim programom, sami pa se niso znašli. "Mladi so pripravljani delati, le da večkrat ne vedo, kako bi se dela lotili. Na posvetih so zelo glasni, ker na lastni koži občutijo mnoge težave in bi si radi pomagali, treba jih je le znati mobilizirati," pove prepričana Verica.

B. M.

Največ lesarjev

Več pozornosti tudi kovinski stroki

RIBNICA — Nad polovico obratovalnic proizvodne obrti v ribniški občini sodi v lesno stroko, medtem ko jih v Sloveniji le dobrih 10 odst. Ta razkorak je posledica tradicije "suhe robe" in močne lesne industrije. To dejavnost omogočajo gozdovi, ki dajejo tudi edino surovino, ki je ni treba v občino voziti od drugod.

Z lesno stroko se v občini ukvarja 58 občanov. V zadnjih petih letih pa število obratovalnic ni poraslo, saj jih je tudi letos še vedno 53, kot jih je bilo že leta 1979. Prav lesna predelovalna obrt pa ima v občini največje možnosti razvoja. Predvsem so se neizkoriščene možnosti pogodbenega sodelovanja med lesno industrijo in obrtjo. Ustanoviti bi kazalo tudi večjo mizarško-mojstrsko delavnico, ki bi bila sposobna izdelovati manjše serije stavbenega pohištva posebnih mer.

S kovinsko stroko se ukvarja v občini 16 občanov in predstavlja 15,6 odst. proizvodne obrti v občini, kar je približno polovico manj kot znaša povprečje v Sloveniji. Po letu 1979 je število teh obratovalnic v občini poraslo za tri. V zadnjem obdobju je kovinska industrija v občini močno porasla, saj se je povzpela na prvo mesto, zato je potrebno, da tudi obrt kovinske stroke skladno napreduje.

J. P.

NOČEJO CENTRALNE

RIBNICA — Največji porabniki toplote v Ribnici so stanovanjski bloki na Trgu Veljka Vlahoviča in stolpiči na Prijateljem trgu. Povsod, kjer imajo centralno gretje, najbolj pa v teh dveh naseljih, stanovalci "vroče" razpravljajo o takim načinu ogrevanja, posebno še, ker nekateri stanovalci nočejo ali pa ne morejo poravnati stroškov ogrevanja. Na Prijateljem trgu je temperatura doseglja višjih stanovanjih nekod le 16 stopinj. Zato so se na Prijateljem trgu 12 odločili, da ne bodo več porabniki centralnega gretja. Tudi v drugih stolpičih na tem trgu se zavzemajo za uvedbo starega načina kurjenja. Nekateri pričakujejo, da bo bolje, ko bodo v Ribnici uredili enotno ogrevanje stanovanjskih in poslovnih prostorov.

KDO SO NAJVEČJI, NAJMOČNEJŠI?

TREBNJE — Organizacije združenega dela v trebanjski občini so se po velikosti lani takole vrstile: največji prihodek je dosegel Trimo toz JKP, druga je bila Dana, tretja pa Kmetijska zadruga Trebnje. Po višini dohodka je prvo mesto spet zasedel JKP, drugi je bil Donitov tozd Tesnila, tretja pa Dana. Po doseženem čistem dohodku je bil prvi Donitov tozd Tesnila, druga Dana, tretji pa JKP. Največ so za akumulacijo zbrali v Tesnilu, sledi jim Dana, tretji pa je Novolesov tozd TAP. Najbolje so delavci zaslužili v Kolinski, tozd Tovarna za predelavo krompirja, drugi so bili v GG Trebnje, tretji pa DSSS Trimo. Najbolj je bilo poslovanje ekonomično v delovni skupnosti skupnih služb Trimo, največ zalog imajo v JKP, največ poslovnega sklada pa v JKP. Tako informacijo je pripravil v ekonomskem inštitutu Trima direktor Dušan Rman.

Z dobrim delom nad rast cen

Trebanjski občinski sindikalni svet obravnaval rezultate gospodarjenja

TREBNJE — Trebanjsko gospodarstvo posluje zmeraj slabše, zato ni nič nenavadnega, da so delegati občinskega sveta Zveze sindikatov Trebnje na svoji seji, ki je bila pretekli teden, razpravljali prav o tem.

Čedalje slabše poslovanje trebanjskega gospodarstva močno zaskrbljuje vse sindikalne delavce. In pri tem ni najbolj boleče samo to, da se manjša izvoz, da je vse slabša reprodukcijska sposobnost, ampak da se posledično, ljudje izgovarjajo na ukrepe politike ekonomske stabilizacije. Rešitev iz vse prej kot rožnatega stanja namreč ni v tarnanju in čakanju na neke sistemske rešitve. Gospodarstvo se mora prilagoditi novim razmeram, rešitve ni in ne more biti v stagnaciji. Zato bo potrebno več ter bolje delati in se prilagoditi razmeram, ki so enake za vse.

Podobno je bilo tudi razprava, ko so delegati razpravljali o zaključkih s posveta s predsedniki osnovnih organizacij sindikata. Tam so med drugim

sprejeli sklep, da v celoti podpirajo prizadevanja za stabilizacijo, naloga osnovnih organizacij sindikata pa je, da v svojem okolju spodbujajo tako delo in ravnanje. Tudi sindikalni aktivisti morajo prispevati svoj delež k temu, da bo proizvodnja manj draga, da bodo izkoristki še boljši, k večjemu izvozu in iskanju najboljših programov. S tem bodo posredno vplivali tudi na manjšo rast cen, ki so visoke ravno zaradi vse manjše ekonomičnosti in rentabilnosti dela. Sicer delavci na cene ne bodo mogli vplivati, ker drugih poti niti ni. Cene so pač pod kontrolo in ne bodo več obliž za neekonomično proizvodnjo.

V tem času pa je potrebno zlasti dobro informirati delavce, poskrbeti,

da bodo vse pomembne odločitve v resnici sprejete po delegatski poti. Samo na tak način bo mogoče preprečiti nezadovoljstvo in ekscese, ki so se pojavljali praviloma le tedaj, kadar delavcem vodilni niso "nalili čistega vina".

J. S.

SESTALI SO SE PREDSEDNIKI HIŠNIH SVETOV

TREBNJE — Na sestanku predsednikov hišnih svetov, ki je bil pretekli četrtek v Trebnjem, so predstavniki stanovanjske skupnosti predstavili nov odlok o hišnem redu, govorili o oprebi za civilno zaščito, ki jo bodo dobili stanovalci. Predsedniki hišnih svetov so se seznanili tudi z novim točkovanjem vrednosti stanovanj.

Olajšave bodo, a ne za vse

Deležni jih bodo le kmetje, ki se povezujejo z delovnimi organizacijami

BREŽICE — Pozornost kmetov je trenutno usmerjena na davke. Osnova za odmero je povečana, zato jih toliko bolj zanimajo olajšave. O njih je tekla beseda tudi na četrtkovni seji sveta za družbeno-ekonomske odnose v kmetijstvu pri OK SZDL.

Priznali naj bi jih v prvi vrsti kmetom, ki se preko kmetijskih delovnih organizacij vključujejo v organizirano in usmerjeno proizvodnjo. Olajšave so potemtakem predvidene le za tržno pridelavo, za tržne presežke, za katere so vnaprej sklenjene odkupne pogodbe. Občinski odlok predvideva pri olajšavah samo pogodbe z organizacijami združenega dela v domači občini.

Olajšave naj bi predvsem odpravile tržni nered in spodbudile povezovanje, je menil direktor TOK Agraria Jože Verstovšek. Kdor prodaja na prostem trgu, jih ne bi smel imeti, razen v primeru, ko njegovih pridelkov v občini ne morejo odkupiti. Do tega pa ne bi smelo priti, če se bodo delovne organizacije ravnale po sprejetih planih v občini in republiki.

Po zagotovitvi direktorice brežiške uprave za prihodke Mimičevec bodo olajšave za družbeno usmerjeno proizvodnjo zasebnih kmetov izračunavali potem, ko bodo delovne organizacije sporočile podatke o pogodbilih, in jih upoštevali še letos. Pri naslednjih dveh akcijah bodo torej pridelovalci že vedeli, pri čem so.

V maju so davčni zavezanci iz vrst čistih kmetov plačali drugo akcijo, ki je bila za 100 odst. višja od prve. Druga akcija za nekmete je bila za 4,3-krat povečana. Tako odmero so prejeti tisti lastniki zemlje, ki jim je kmetijstvo dodatni vir za preživljanje. Uprava za dohodek bo konec leta preverjala odstopanja med sklenjenimi pogodbami in oddanimi tržnimi presežki, da bo

prihodnje leto že takoj na začetku upoštevala olajšave. Tistim, ki na primer Agrarii oddajo samo mleko, živino pa prodajajo na Hrvaško, najbrž ne bodo priznali vseh olajšav.

J. TEPPEY

VRSTNIKI PO MNOGIH LETIH SPET SKUPAJ

PEČICE — Starejšim krajanom je prineslo prvo srečanje v letošnjem maju veliko radosti. Do zdaj take oblike družabnosti niso poznali, v prihodnje pa se bodo dobivali vsako leto. Aktivisti Rdečega križa in mladinska organizacija so pokazali veliko iznajdljivosti in delovne volje, zato so se jim drugi krajanji radi pridružili v pripravah na srečanje. Sodelovalo je celo nekaj starostnikov iz Osredka v Smarski občini. Domačini so bili veseli njihovega odziva, saj so vsi skupaj drgnili klopi v osnovni šoli v Pečicah. V gosteh so imeli tudi aktivistke Rdečega križa iz Skopje, nadvse prisrčno pa so pozdravili Josipino Arnske, učiteljico, ki je nekoč poučevala udeležence srečanja.

PREMALO ZAGNANI ZA IZVOZ

BREŽICE — V občini se je sicer lani izvoz povečal za 37 odst., toda to je komaj 4,2-odstotni delež v celotnem prihodu, kar je zelo malo. Izvoz Tovarne prikolic IMV pri tem ni upoštevan.

Realen izvoz upada celo v krški občini. Lani so zabeležili porast za 7,1 odst., kar predstavlja 18,3 odst. v celotnem prihodu. Največji porast, za 60 odst., je imela sevnjska občina. V celotnem dohodku je to 8,3 odst. Najbolj se je zagnala v izvoz na zahodna tržišča pohištvena industrija, medtem ko je kovinsko-predelovalna iskala odjemalce na klinirskem območju. To seveda ni rešitev. Morala se bo obrniti v drugo stran, da se bo dokopala do tujih in da bo pripomogla k večjemu presežku posavskega izvoza nad uvozom. Z 18 milijoni dolarjev deviznega presežka regija namreč ne pokriva vseh družbenih potreb.

Spet več brezposelnih

Tiskovna konferenca posavske skupnosti — Kar 109 kadrovskih štipendij nepodeljenih

KRŠKO — Dobremu sodelovanju z novinarji je strokovna služba za zaposlovanje iz Sevnice včeraj dodala posebno tiskovno konferenco, kjer opozarjajo na nekatera vprašanja.

Za Posavje je še vedno značilno dokaj živahno zaposlovanje, toda čeprav so lani v regiji zaposlili 951 delavec (od tega s prvo zaposlitvijo 847), se brezposelnost vztrajno povečuje. Medtem ko znaša to republiško povprečje 2 odst., je v vseh treh posavskih občinah višje. Brezposelnost je najvišja v brežiški (4,6 odst.), krški (2,6) in sevnjski (2,2 odst.). V prvem letošnjem trimesečju je brezposelnih v regiji še vedno 759, 36 več kot lani. Med njimi je dosti žensk. Od tega jih je 121 prejemalo denarno nadomestilo. Po vseh treh občinskih skupnostih zaposlovanja bi jim radi seveda čimprej našli

kruh. Ponudili so jim kar 123 zaposlitev, vendar jih je ostalo na delu le 42. Sedmim so zaradi odklonitve dela denarno pomoč vzeli.

Zanimive stvari se dogajajo pri štipendiranju. Če dobro desetletje upada kadrovske štipendiranje, vendar se zadnja leta le umirja. Sestava razpisanih štipendij se je nasprotno izboljšala v krški in sevnjski občini, slabša pa se v brežiški. Pravi izjemi v dobrem med štipenditorji iz družbenih dejavnosti sta sevnjski šolski center in krška občinska skupščina. Presenetljivo je, da je vsemu navkljub ostalo nepodeljenih kar 109 kadrovskih štipendij. To so predvsem poklici, kjer je treba tudi trdo delati: rudarstvo, kovinarstvo, strojništvo, lesarstvo in konfekcija.

A. ŽELEZNIK

Trdinov vrh rešujejo tudi obveznice

Posavci bodo letos in prihodnje leto primaknili za opremo Trdinovega vrha 50 milijonov dinarjev

KRŠKO — Posavsko združeno delo in obrtniki naj bi letos zbrali za izboljšanje telefonije v regiji ter povezav z Dolenjsko in svetom 50 milijonov dinarjev. Kljub temu da sta akcija za nakup opreme za Trdinov vrh podprla svet posavskih občin in medobčinska zbornica Posavja, so le redki podpisali samoupravni sporazum, ki so ga dobili od novejšega PTT podjetja.

Zbornica je predlagala, da bi združenemu delu lažjalo breme tako, da je možno poravnati obveznost tudi z obveznicami za manj razvite. S tem je vprašanje prispevka Posavja za opremo Trdinovega vrha le rešeno. Še več — na ta način naj bi letos in prihodnje leto zbrali toliko denarja, da bi ga nekaj ostalo še za Završavsko zbirnico, kjer bi z nalozbo 30 milijonov dinarjev bistveno izboljšali napetostne razmere na Dolenjskem in v Posavju.

P. P.

DVA PRAZNIČNA DNEVA

BREŽICE—CERKLJE — Letošnje slavje v počastitev dneva jugoslovskega vojnega letalstva je bilo izredno bogato. Začelo se je v soboto dopoldne s tradicionalno svečanostjo na letališču, združeno s podelitvijo nagrad in pohval. Svečana akademija je bila zvečer v Domu JLA v Brežicah. V kulturnem programu so sodelovali dramski umetniki, vokalni solisti in vojaški orkester zagrebške garnizije. Letalcem so se na vseh letošnjih priveditvah pridružili in jim čestitali številni občani, saj je bila to priložnost za potrditveni dolgoletnega sožitja.

Mladino in druge organizirane skupine je v soboto najbolj navdušil prikaz bojne pripravljenosti letal in helikopterjev domače izdelave, s katerimi so se povzpeli v zrak najbolj izkušeni piloti jugoslovskega vojnega letalstva. Svoj nastop pred množico so ponovili tudi v nedeljo. V obeh dneh je obiskalo letališče blizu deset tisoč gledalcev.

BOŠTANJČANI PRI ROJAKIH

AUGSBURG — Konec minulega tedna se je oktet Boštanjki fantje udeležili slovesnosti v Zvezi republik Nemčiji ob petletnici društva naših delavcev Drava v tem mestu. Naši rojaki so pripravili obsežen spored kulturnih in športnih prireditev. Boštanjčani so nastopili trikrat.

Hiter ukrep takoj pomagaj

V brežiški občini spodbujajo sprotne informacije med delavci, občinsko skupščino, IS in DPO

BREŽICE — Rezultati prvega trimesečja so za vsako temeljno organizacijo, interesno skupnost ali ustanovo najboljši izizv za iskanje učinkovitejših poslovnih rešitev. Na pobudo sveta za družbeno-ekonomske odnose pri občinski konferenci SZDL naj bi kolektivi najkasneje do 30. maja kritično ocenili trimesečno poslovanje in takoj sprejeli ukrepe za izboljšave.

Ponekod ta čas že opozarjajo na majavo socialno varnost nekaterih kategorij zaposlenih, toda sindikat in delovne organizacije naj bi imele pri roki enotna merila za pridobivanje socialne pomoči, pri čemer ne bodo smela zanemariti virov zanj. Predvsem je pomembno spodbujanje k boljšemu delu. Torej ne začeti z jadikovanjem kar počez, ampak omogočiti pomoč le

tistim, ki si s svojim delom resnično ne morejo zagotoviti socialne varnosti.

Svet je dal tudi pobudo za boljše medsebojno informiranje o pomembnejših družbeno-ekonomskih zadevah v občini. Gre za nekaj novega, za sistem sprotnega izmenjavanja informacij, ki naj poteka med delovnimi kolektivi in izvršnim svetom, DPO in občinsko skupščino. Na tak način nameravajo izposlovati hitro pomoč in učinkovito ukrepanje namesto dosedanjih togih administrativnih poti.

J. T.

TEKMOVANJE ŠE DO KONCA JULIJA

BREŽICE — Po krajevnih skupnostih se bo do dneva solidarnosti, ki bo 26. julija, izteklo tekmovanje mladih pri nudenju pomoči starejšim občanom in invalidom. Šolarji pod vodstvom aktivistov RK že od februarja sodelujejo pri skrbi za pomoči potrebne krajanje. Prinašajo jim hrano, pišejo pisma, nosijo drva, hodijo zanje nakupovat v trgovino, jim urejajo vrtove in pomagajo pri raznih drugih opravilih. Ta dejavnost je živahna zlasti v dobovskih, arhiški in globoški KS, pa tudi drugod na podeželju. V mestu ne pride toliko do izraza, ker ostareli nimajo daleč ne do trgovine ne do sosedov, ki jim priskočijo na pomoč, če to želijo.

POJOČA MLADINA NA VELIKI DOLINI

VELIKA DOLINA — V nedeljo popoldne je v tukajšnjem prostnem domu odmevala pesem otroških in mladinskih pevskih zborov iz brežiške občine. Revija je bila prijeten kulturni dogodek za krajanje. Mladi pevci so prinesli v kraj veliko pevskega navdušenja. Potrdili so se, da bi kar najbolj odpeli izbrani program, saj so spremljali nastop tudi strokovni ocenjevalci. Zaradi treme in tujega odra ni šlo vsem popolnoma gladko, pokazali pa so veliko delovne volje, zaradi česar je bilo tudi vredno priti na srečanje. Občinstvo je navdušilo predvsem njihov zanos, njihov prispevek h kulturni razgibanosti dolenskega vsakdanjaka.

DELAVSKI AVTOBUS DO JESENI?

VELIKI TRN — Uvedba delavskega avtobusa z Velikega Trna do Sevnice je vsaj nekoliko bliže uresničitvi. Kot smo pisali v prejšnji številki Dolenjskega lista, zdaj 25 krajanov pešači do najboljega postajališča najmanj uro. Vodja sevnjske poslovalnice Izletnika Lojze Kovač nam je povedal, da so si izvedenci ogledali cesto, ki bi jo morali le v dveh ovinkih razširiti, znižati klance pri Vrsah in s škarpno zavarovati cesto pred plazom pred Velikim Trnom. Krajanji so ta dela pripravljeno opraviti, zato je avtobus verjetno le še stvar nekaj mesecev.

Posebno ambulanto imajo tudi za Jugotanjine.

A. ŽELEZNIK

NEKATERI BREZ UPA NA STANOVANJE

BREŽICE — Delavci, ki so zaposleni za določen čas, v posavskih delovnih organizacijah izločajo iz seznamov prosilcev za stanovanje, kar po tolmačenju družbenega pravobranilca samoupravljanja delegatoma brežiške občinske skupščine ni prav. V šolah se na primer dogaja, da so nekateri več let zaporedoma zaposleni samo za določen čas in potemtakem sploh ne morejo upati, da bi kdaj prišli na vrsto. Ponekod odrekajo to pravico tudi delavcem, ki so iz upravičenih ali neupravičenih razlogov odklonili takojšnjo selitve v stanovanje, in pa delavcem, proti katerim je bil izrečen disciplinski ukrep. Družbeni pravobranilec je še omenil, da pri delitvi stanovanj v delovnih organizacijah pogosto kot merilo upoštevatelj družbenopolitično aktivnost, kar seveda ni pravilno. Večina kršitev je posledica nedodelanih meril in nesprejemljivih osnov v samoupravnih aktih.

KULTURNE PRIREDITVE NA PROSTEM?

BRESTANICA — Strokovnjaki visoko cenijo restavrirane freske iz začetka 16. stoletja v brestaniškem gradu, ker so posvetne vsebine, in jih primerjajo s freskami iz cerkve Marije Gradec pri Laškem. Strokovnjaki restavratorskega centra iz Ljubljane bodo letos verjetno še nadaljevali dela v gotski kapelici, raziskali pa bodo še romansko kapelico. Celotno prvo nadstropje je statično sanirano, letos pa naj bi dokončno uredili arkadni hodnik in grajsko dvorišče. Brestaničani bi radi na prostem prirejali razne kulturne prireditve. Poskrbeti bodo morali še za solidno gostinsko ponudbo.

Igra s kmeti?

Davčne nejasnosti

SEVNICA — V sevnjski občini je po prvomajskih praznikih lastnike zemlje neprijetno presenetila močno zvečana druga letošnja davčna akcija. Pri tako imenovanih čistih kmetih je v primerjavi s prejšnjo podvojen, za nekmete pa v povprečju povečana celo za 330 odst. To naj bi omililo razlike med enim in drugim, češ da čisti kmetje plačujejo še prispevke samoupravnim interesnim skupnostim (ki se ob zvišanju katastrskega dohodka niso povečali).

Davčnim obremenitvam je potrebno pristeti še druge obveznosti, kot so prispevek za obrambo pred točo, vodni prispevek idr.; odšteti pa olajšave, ki jih predvideva republiški odlok za pridelavo hrane v kooperaciji z zadrugo ali kombinatom. Pri tem je nastala precejšnja zmeda, saj velja odlok za nazaj, upošteva se lanski obseg kmetovne kooperacije, za preveč vplačane zneske pa obljubljuje davkarji poračun za nazaj, ne da bi povedali, kaj bo z obrestimi. So še nekateri druge nejasnosti in ostaja vtis, kot da se zdaj, ko na vsakem koraku govorimo o nujnosti povečanja pridelave hrane, igramo z ljudmi.

Sicer pa varčni škoti niso zaman že zdavnaj zapisali: Kdor ima v mislih vse stroške, ne bo nikoli zaoral v zemljo.

A. ŽELEZNIK

Akcija za telefon spet zblížala Pijavčane

30 številki bodo dobili oni, 10 pa Črešnjčani

PIJAVŠKO — Kot da je sodobna cesta ob Savi malec uspravala razvoja, hotenja vaščanov in jih redno bolj povezala z občinskim središčem, notranje pa razdvojila, odtujila. Tod žive v glavnem kmetje, oziroma polkmetje v približno 60 gospodinjstvih. Kar polovica se jih je pred dvema letoma, ko so naročili načrt za telefonsko, odločilo za skupno akcijo, čeprav se je vsakdo dobro zavedal, da ni mačji kašelj prispevati po 35 tisočakov, 85 udarniških ur in 4 telefonske drogove. Koliko še manjka vaščanom Pijavškega do cilja?

Od avtomatske telefonske centralne med Brestanico in Senovim do naših vasi smo potrebovali kar 7 kilometrov kabla. Dva kilometra kabla sta že zasuta v jarkih, ki smo jih skopali ročno v štirih sobotah in nedeljah. Za naš kraj je velik uspeh, da je povprečno delalo 35 ljudi, čeprav je interesov 30. Skupna akcija je ljudi bolj približala. Ustregli smo tudi vaščanom Črešnjčan nad Pijavškim iz krajevne skupnosti Veliki Trn, da so se še oni priključili akciji, da bi pridobili še 10 številki za svojo vas. Glavni objekti so pripravljeni, zdaj samo še čakamo delavce PTT podjetja Novo mesto, da obesijo kabl na okrog 120 drogove. Do konca junija naj bi celotno omrežje že pripravljeno dočakalo vključitev v telefonsko centralo. Za pomoč smo vaščani hvalilezni krški krajevnim skupnostim in M-Agrokombinatu, nam je povedal prizadveni predsednik gradbenega odbora za ureditev telefonije na Pijavškem Alojz Božič.

P. PERC

Bolniška le pri enem zdravniku

Dobre izkušnje s prednostnimi ambulantami za troje kolektivov

SEVNICA — V sevnjski občini so izračunali, da bi samo z znižanjem bolniškega staleža za 0,4 odst. bilo na delu 24 delavcev več. Če preračunamo na lanski doseženi dohodek na delavca, predstavlja to najmanj 15 milijonov večji dohodek.

Zdravstveni dom in zdravstvena skupnost sta kolektivom ponudila samoupravni sporazum o tako imenovanih obratnih ambulantah. Namesto da navajamo suhoparna določila iz njega, smo v dveh kolektivih, kjer takšno sodelovanje v splošno zadovoljstvo je potekalo, povprašali, kako je s tem.

V tozdu Betona so pred uveljavitvijo teh ambulant imeli obilo težav. Opazno je bilo, da so nekateri delavci iz drugih republik bolniške liste enostavno kupovali. Še lani je pri nas znašal stalež tudi

po 10 odst., letošnji podatki kažejo da se ustavlja pri 6,8 odst. Z zdravnikom in našimi službami so tesni stiki. Oboleni delavec se mora javiti v treh dneh. Zdravnik se posvetojuje med seboj, četudi gre delavec na pregled v Brežice. Konzilij je uspešno razkrinkal primer domnevne obolenosti v drugi republiki, navaja sekretar Ante Glavan.

Od 1. januarja letos dalje po medsebojnem sporazumu v sevnjskem zdravstvenem domu delajo tudi za Jutranjko. Franc Hrtušar pohvalno govori o vrsti

VSAKO ODLAGANJE — PODRAŽITEV — Melioracija neplodnih zemljišč ob Sromljici je v polnem teku in tudi regulacija potoka se je že začela, zaostaja pa delo, ki naj bi ga opravila kmetijska zemljiška skupnost. TO Kooperacija opozarja, da delavci tega kolektiva ne sprejemajo odgovornosti za podražitev in da so pripravljene prevzeti tudi urejanje zemljiškoknjižnega stanja, če jim KZS financira delavca za izpeljavo te naloge. Zamude si zaradi administrativne počasnosti TOK ne more privoščiti, zato preko sveta pri OK SZDL opozarja na finančne posledice.

SLAB ZGLEDE SREDI MESTA — Spričo neštetihih akcij za polepšanje okolja se ljudje čudijo, da glas o njih ni prodril do delavcev občinske uprave. Pred poslopjem skupščine se bohoto plevele in v posodah za cvetje so posušene rože iz lanskega leta. Malo več pozornosti bi v tej hiši le morali posvečati zunanjemu videzu ali pa vsaj opomniti organizacijo, ki to ureja.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 11. do 17. maja so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Fabijan iz Dola — Marka, Stanka Škrbina iz Vel. Mraševa — Jernejo, Gordana Ružič iz Zaprešiča — Petro, Sabzeh Khoshbakhit iz Irana — Mojtaba, Anica Mešiček iz Pokleka — Franca, Marija Bratelj iz Brateljev — Maria, Erna Rožman iz ARnovih sel — Karin, Ivanka Špeljak iz Donjega Čemehovca — Antona, Marija Lapuh iz Zg. Obrežja — Jožka, Vesna Vlačič iz Sirmca — Petro, Marija Jagodič iz Brezovice — Lucijo, Zeljka Nemčič iz Krškega — Domagoja, Marija Bohorč iz Blance — Aleša, Nada Kušer iz Strmca — Matija, Darinka Kerin s Senovega — Moniko, Anđela Kovačič iz Javorja — Antonia, Mirjana Beljak iz Celin — Renata. Čestitamo!

Krška novice

BISTRŮ V KRŠKEM? — V starem mestnem jedru, v stavbi nasproti občini in gostilne Murko, namerava podjetni gostinec Stane Polovič, ki z družabnikom Marjanom Antolovičem že nekaj let uspešno vodi gostilno Komočar, urediti nov gostinski lokal. Ogreva se za bistrŮ.

RES TUDI OMREŽNA SKUPINA? — Krško, oziroma Posavje naj bi imelo v jugoslovskem telefonskem omrežju svojo omrežno skupino. Kdaj bo to, je težko natančno napovedati, vse pa je odvisno od nekaterih naložb v tehniko. Denarja že zdaj primanjkuje za tekoče vzdrževanje, kaj šele za širitev omrežja, dejstvo pa je, da tak sklep jugoslovskega poštarstva (o samostojni omrežni skupini za Krško—Posavje) pri sedanjih naročnikih vzbuja upe, da bo s telefonom lažje priključiti številcevoz, naročnike doma in v tujini. Tako vsaj obljubljuje poštarji...

VALJIVA SEKS IN NASILJE — Kinopredstave v krškem Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardačja so zelo dobro obiskane, kadar vrtiljo filme, polne erotike in nasilja: Kadar pa vrtiljo zahtevnejše in umetniško priznane filme, se dvorana ne napolni niti do polovice in še med predstavi obiskovalci trumoma odhajajo. Recept za večji dohodek doma, ki se otepa z izgubami je jasen, vprašanje pa je, če je tudi družbeno sprejemljivo.

VABILO BRIGADIRJEM

Obveščamo nekdanje brigadirje, ki so delali v krški četi v prvi izmeni mladinske delovne akcije Šamac-Sarajevo leta 1947, da se dobimo na tovariškem srečanju v soboto 26. maja, ob 10. uri v gostišču Kovačič na Drnovem. Brigadirji, povabite tudi vse tiste, ki se našli srečanj v preteklih letih niso udeležili.

Brigadirski zdravo!

Pripravljalni odbor

Sevnjski paberki

NAJPREJ UTRLI POT — Da so v soboto sevnjski gasilci lahko na gmajni izvedli občinsko tekmovanje gasilskih pionirjev, jim je morala krajevna skupnost pripeljati kar pet tovornjakov gramoza. Pot do nogometnega igrišča je bila namreč tako zdelana, da je sicer marsičesa navajena gasilska vozila ne bi zmogla.

NA TONE PAPIRJA — Sevnjski šolarji so v zadnji akciji zbiranja starega papirja zbrali 9 ton, v prejšnjih dveh akcijah pa še 14 ton. Nekaj od tega zasluženega denarja jim bo prišlo prav pri bližnjih ekskurzijah.

PODRAŽITEV — V občinski pristojnosti je le malo cen, kar jih je, se nanašajo predvsem na komunalo, stanarine in kruh. Občinski izvršni svet je na zadnji seji sprejel osnovne okvirje podražitev. Voda naj bi se v Sevnici podražila za 38 odst., kanalščina za 29, odvoz smeti pa za 43 odst. Stanarine naj bi se po 1. juliju dvignile za 30 odst.

IZVOZ SMETI? — Delegati boštanjke krajevne skupnosti so na zadnji seji občinske skupščine potrdili zaradi drugega odvoza smeti, ki ga opravlja Komunala. Čudijo se, zakaj jih ta še vedno odvaja v Krško. V odgovoru pa smetarji pojasnjujejo, da bi jih, če bi delali po predpisih, stalo še več. Boštanjčanom rade volje prepustijo, da se s tem neprijetnim poslom ubadajo po svoje.

BLIŠČ SAMO ZA OČI ALI TUDI ZA ŽEP? — Vsi dosedanja dolenski knjižni sejmji v avli novomeške tovarne Krka v Ločni (posnetek je z lanskega, šestega), so imeli neprimerno več obiskovalcev kot kupcev, akoravno so knjige ponujali s popustom. Kako bo letos; spet pretežno informativno-kulturna manifestacija ali tudi dober prodajni iztržek?

Sedmič dolenski knjižni sejem

Prihodnji teden v Krkini avli v Ločni na ogled slovenska knjižna produkcija od lanskega do letošnjega maja — Posebna zanimivost: kot slovenskih protestantskih tiskov z izvorno Dalmatinovo „Biblijo“ — Posebna gosta: Matjaž Kmecl in Jaro Dolar

NOVO MESTO — Tradicija dolenskih knjižnih sejmov se nadaljuje. Letošnji, že sedmi zapovrstjo, bo od ponedeljka, 28. maja, do sobote, 2. junija, s prodajno knjižno razstavo in drugimi spremljajočimi prireditvami v avli upravno-poslovne stavbe novomeške tovarne zdravil v Ločni. Prireditelji so znani že iz prejšnjih let, saj so pripravili vse dosedanje knjižne sejme v Novem mestu. To so: mladina in kulturno-umetniško društvo Krke, novomeška knjigarna Mladinske knjige in Študijska knjižnica Mirana Jarca.

Na prodajnem sejmju bô razstavljene vsa knjižna produkcija najrazličnejših slovenskih založb od lanskega do letošnjega maja, seveda ne upoštevaje šolske učbenice. Vodja novomeške knjigarne Janez Brulc je povedal, da bo na ogled kakih 800 knjižnih naslovov. Pestro razstavno paletto bodo sestavljala slovenska izvorna in v slovenščini prevedena dela. Kot običajno bo največ leposlovja za odrasle in mladino, od romanov do slikanic, bogato bo zastopano družboslovje, na voljo bodo knjige z naravoslovnega in tehniškega področja, sejem pa bo ustregel tudi tistim, ki bodo na njem iskali najrazličnejše priročnike, slovarje in podobno literaturo. Vse razstavljene knjige bodo naprodaj za 10 odst. ceneje kot v redni prodaji.

Poleg osrednje, prodajne razstave bo v času sejma v Krkini avli več manjših. Sama Mladinska knjiga bo poseben kot posvetila ustvarjalnosti Srečka Kosoveca. Dve razstavi pa bo pripravila Študijska knjižnica Mirana Jarca. Na eni bo prikazana pisateljska ustvarjalnost dr. Matjaža Kmecla, predsednika republiškega komiteja za kulturo, ki bo gost dolenskega knjižnega sejma na otvoritveni dan, se pravi 28. maja ob 18. uri. Z njim bo tekel tudi organiziran pogovor o njegovem pisateljevanju in nekaterih aktualnih vprašanjih s področja kulture.

● V času dolenskega knjižnega sejma bo Krkina avla v Ločni odprta vsak dan od 7. do 19. ure, tako da bi si razstave v njej lahko ogledalo kar največ obiskovalcev od blizu in daleč.

Skrb za ugled

V Likovni salon le kakovostna likovna dela

KOČEVJE — Likovni salon Kočevje dobiva prošnje številnih društev, šol, vrtec in posameznikov, ki bi želeli tu razstavljati. Pred kratkim pa je vodstvo salona odločilo, da bo dovolilo razstavljati le takim likovnim ustvarjalcem, ki so sposobni ustvarjati in prikazati kakovostna likovna dela. V vsem letu bodo dovolili le eno amatersko razstavo. Menijo namreč, da je za ostale potrebe oz. razstave dovolj drugih prostorov, kot so: avla v Šeškovanu domu, avla osnovne šole, avla srednje šole tehničnih in družboslovnih smeri, dvorana stare gimnazije itd.

Tako odločitev so sprejeli zato, ker menijo, naj likovni salon služi svojeim osnovnemu namenu — kakovostnim likovnim razstavam. Ohraniti mora kulturno raven in ugled, ki si ga je pridobil. Kvalitetni izbor pa je možen zdaj zato, ker je zanimanje za razstavljanje v Kočevju veliko.

V. ILC

Razsipnost je tuja knjižnicam

Po sredstvih za knjige na prebivalca nekatere naše občine na repu

DOLENJSKA, BELA KRAJINA, POSAVJE — Znano je, da ima knjižničarstvo v razvitih družbah velik delež pri izobraževanju in samozabavljanju, pri raziskavah in sistemu informiranja, da o kulturnem, sociološkem in drugih področjih niti ne govorimo. Matjaž Kmecl v svetu so v tej dejavnosti dosegli standarde, kakršnih pri nas še desetletja ne bomo mogli. Če bomo tako ravnali s knjižničarstvom kot v sedanjih zaostrenih gospodarskih razmerah, ko iščemo rezerve celo pri že tako oskubljenih sredstvih za to dejavnost, pa še zlasti ne. V Sloveniji se težave večajo od osvoboditve dalje. Šibko zasnovana politika razvoja knjižničarstva v prvih treh desetletjih po vojni je povzročila nemalo problemov. Prvi slovenski knjižničarski zakon iz leta 1961 je bil, denimo, tako nezahlepen, da ni dal nikakršnih praktičnih rezultatov. Prej ko slej je moralo knjižničarstvo na samorastniško pot, pri čemer je veljalo načelo, naj se vsak znajde, kakor ve in zna. Da se je v takih razmerah razkorak s svetovnim razvojnimi procesom še povečal, se razume samo po sebi.

Seveda so v takih razmerah rasle tudi knjižnice na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju. Mnogi podatki kažejo, da so bili časi knjižnicam na tem območju še saj je dobil tu prednost razvoj gospodarstva in najrazličnejših pridobitnih dejavnosti, med kakršne pa se ne uvrščata niti knjižničarstvo niti kultura v širšem pomenu. Zato je vedno zmanjkovalo denarja tako za usposabljanje knjižničarjev kot za nakup knjig.

Odnos družbe do knjižničarstva se kaže na razne načine, tudi po tem, koliko sredstev dajejo v posameznih občinah za knjige, oziroma koliko je teh sredstev na prebivalca. Po podatkih iz leta 1980 je prišlo v posameznih občinah na našem območju na prebivalca: v brežiški 33,98 dinarjev, v črnomljski 24,51, kočevski 55,57, krški 36,16, metliški 18,10, novomeški 59,76, ribiški 22,99, sevniški 12,57 in v trebanjski občini 31,52 dinarjev. Za primerjavo povejmo, da so tisto leto v postojnski, ravenški, koprski in kranski občini ustrežni zneski presegali 100 dinarjev, da je prišlo v celjski občini za knjige na prebivalca nekaj manj kot 130 dinarjev, medtem ko je imela

slovenski „rekord“ občina Ljubljana — Center s skoraj 321 dinarji.

Deset let prej, torej leta 1970, pa so znašala sredstva na prebivalca občine za knjige: v Brežicah 2,59 dinarja, v Črnomlju 10,22, Kočevju 5,44, Krškem 3,44, Novem mestu 8,24, Ribnici 2,55, Sevnici 1,16 in Trebnjem 31,52, medtem ko za Metliko ni podatkov. Povprečno so se sredstva na prebivalca v teh občinah v desetih letih povečala za desetkrat (le v Črnomlju za 2,5-krat).

Knjižnice z velikimi naporji premagujejo hude posledice podražitev, zlasti pri nakupu novih knjig. Knjige so se v borih štirih letih podražile za 200 in nekatere celo za 300 odstotkov. Čeprav je bilo denarja za nakup vsako leto več, je bil dotok novih knjig na knjižnice vsako leto manjši. Izračunali so, da bi morale v Sloveniji samo splošnoizobraževalne knjižnice letno nabaviti 200.000 knjig, če bi se hotele približati standardu ene knjige na deset prebivalcev. Ker ni dovolj denarja, je nakup skoraj za polovico manjši.

V številnih knjižnicah se še nadalje zmanjšuje dotok nove literature. Glede tega so prizadete vse knjižnice tudi v občinah, ki smo jih omenili. Nerazrešeni ostajajo tudi številni drugi problemi: huda prostorska utisnjenost, kadrovski primanjkljaji, ni možnosti za odpiranje novih izposojalšč, če omenimo le nekatere. Na minimum so skrženi programi novih aktivnosti knjižnic.

Na knjižnice pritiskajo številni novi problemi. Medtem ko se morajo na eni strani otepati s čisto banalnimi vprašanji, ko si beljajo lase s tem, kako zagotoviti vsaj zmeren kos kruha svojim zaposlenim, je tu še neizprosen novi zakon o knjižničarstvu iz leta 1982, ki ga je treba izvajati. In nalog, tudi povsem novih, nikakor ni malo. Veliko jih je rešljivih le z več denarja, z novimi kadri, prostori itd. Vsega tega pa ni. Se bo dalj kloboj vsemu vzdržati?

I. ZORAN

OBISK V ŠTUDIJSKI KNJIŽNICI NARAŠČA

NOVO MESTO — V študijski knjižnici Mirana Jarca ugotavljajo, da se je knjižna izposoja od leta 1979 do konca minulega leta povečala za okoli 40 odstotkov. Večji obisk opažajo tudi letos, zlasti dober je bil aprila. Največ dela z bralci in obiskovalci so imeli v študijskem oddelku. Dali so neprimerno več informacij kot običajno. Med izposojeno literaturo prevladuje sicer še vedno leposlovje, čeprav bolj pa prihajajo do izraza tudi knjige družboslovne, naravoslovne in tehnične vsebine.

bo razstavila izvorni izvod „Biblije“ iz leta 1584, dela Jurija Dalmatina in drugih protestantskih piscev — Prim-oža Trubarja, Adama Bohoriča itd. — v faksimiliranih izdajah, razstavo pa

● Ljubitelji knjig bodo v dneh letošnjega dolenskega knjižnega sejma lahko kupovali tudi knjige Cankarjeve založbe s po 50 do 75-odstotnim popustom pri ceni. Razprodaja knjig te založbe bo v Novem mestu tekla prek knjigarne Mladinske knjige.

obogatila se s slikovnim in najrazličnejšim drugim gradivom. Po mnenju prof. Nataše Petrov, upravnice knjižnice, naj bi ta razstava obiskovalce opozorila na povezano kulturne dediščine z izviri slovenske literature.

O tem, še posebej pa o pomenu protestantskega obdobja za nastanek in razvoj slovenske književnosti, bo govoril prof. Jaro Dolar iz Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani, gost dolenskega knjižnega sejma v sredo, 30. maja. Prof. Dolar bo v predavanju še zlasti oertal pomen Dalmatinovega prevoda „Biblije“ v sloven-

I. Z.

Prizadevni ljubitelji

Milijon sevniški ZKO nikakor ne zadošča

SEVNICA — Med tistimi redkimi občinskimi ZKO v Sloveniji, ki delajo z neprofesionalci, je tudi sevniška. Njeno nemajhno prizadevnost ob takšni kadrovski zasedbi je na nedavni konferenci delegatov ZKO Tone Štefanec iz republiške ZKO izrecno pohvalil. Ljubiteljska zagnanost v sevniški občini pa se kaže na več področjih.

O dokajšnji razvejenosti ljubiteljskega govora podatke, da deluje v tej občini že šestnajst kulturnih društev. Belih lis oziroma krajevnih skupnosti, ki svojega društva še ne premorejo, je vse manj. Trenutno jih ne poznajo v treh od enajstih: na Prim-ožu, Bučki in v Tržišču. V zadnjih dveh krajih pa se že dogovarjajo, da bi se organizirali tudi na kulturnem področju.

Kulturna društva uspešno delujejo na treh šolah: v Krmelju.

na OŠ Sava Kladnika v Sevnici in na Srednji tekstilni šoli v Sevnici. Ustanoviti jih nameravajo tudi na drugih šolah, kjer kulturno delo poteka po krožkih.

Novi program ZKO privediva uvedbo novih dejavnosti: filmske, foto in plesne. To se povečuje denarne zagate ZKO, ki že do zdaj niso bile majhne. Pomoč kulturne skupnosti je vesda vsako leto izdatnejša, vendar ZKO s temi sredstvi ne more pokriti vseh potreb. Zdjaj dobiva milijon dinarjev, po besedah predsednika Alberta Felicijana vsekakor premalo, da bi lahko spodbujala kakovost ljubiteljskega dela. Vrsta društva bo morala še vedno iskati dodatno pomoč in se sploh zagnati, kakor bodo kje vedeli in znali. Da, tudi z organiziranjem veselje.

A. Ž.

Tretjič med najboljšimi

Na republiški gledališki „reviji“, ki poteka v radovljiški občini, tudi amaterski oder iz Brežic

BOHINJSKA BISTRICA — V tukajšnjem Domu Joža Ašmana poteka ta teden zaključna prireditev letošnjega, po vrsti že sedemindvajsetega srečanja gledaliških skupin Slovenije. Na njej sodelujejo ljubiteljske skupine, ki so jih selektorji izbrali na območjih srečanjih. Medtem ko Dolenjska nima predstavnika med najboljšimi, pa rešujejo čast Posavja na srečanju Brežičani.

Amaterski oder iz Brežic se je med osem najboljših skupin, ki nastopajo na republiškem „gledališkem vrhu“, uvrstil s predstavo Mikelnevo satire „Moralno-politične kvalifikacije tovariša Gubca“ v režiji Vlada Podgorška. Kako so se brežiški igralci odrezali pred zahtevnim občinstvom in kritiki, še ne moremo poročati, saj so nastopili sinoči. To pa je bil hkrati njihov tret-

ji nastop na republiških srečanjih. Toliko uvrstitev med najboljše se je v Sloveniji posrečilo le manjšemu številu skupin.

Zaključna, republiška prireditev iz pomladanskega zajejta letošnjega srečanja se je začela v torek, 22. maja, z nastopom Prešernovega gledališča iz Kranja, izteklja pa se bo v soboto, 26. maja, s štirinajsto skupščino Združenja gledaliških in lutkovnih skupin Slovenije.

Na skupščini bodo po uvodnih besedah Janeza Karlina, predsednika združenja, pregledali in ocenili delo republiškega in območnega odbora, sprejeli programsko poslanico združenja za gledališko sezono 1984 — 1985 in določili ljubiteljske skupine, ki bodo zaslopile slovensko gledališko ljubiteljsvo na drugih srečanjih in prireditvah v Jugoslaviji.

Pevsko srečanje v „Lončariji“

V Dolenji vasi nastopilo devet zborov iz ribniške in eden iz kočevske občine

DOLENJA VAS — V ribniški občini ima pevsko dejavnost, že dolgoletno tradicijo. Vrsta mladinskih in pionirskih, mešanih in moških zborov po vseh krajih občine pomeni nenehno poglobljanje in nadaljevanje te tradicije.

Izraz razvitosti amaterskega petja v občini je tudi vsakoletno srečanje pevskih zborov v Dolenji vasi — „lončariji“, ki ga organizira tukajšnje kulturno društvo Franc Zbašnjak. Letošnje srečanje, ki je bilo deseto po vrsti, je bilo 12. maja, udeležilo pa se ga je deset zborov, od tega devet iz ribniške in eden iz kočevske občine.

Desetih zapored so se dobili pevci, ne da bi tekmovali, pač pa na delovno srečanje, na katerem naj bi predvsem pokazali svoje enoletno delo, se

pogovorili in izmenjali izkušnje. Peli so naslednji zbori: zbor celodnevne šole iz Dolenje vasi, kvartet Inles iz Ribnice, mladinski mešani zbor iz Sodražice, Lončar iz Dolenje vasi, moški zbor Svoboda Sodražica, oktet Donit Sodražica, nonet Vitra Ribnica, mešani zbor KUD Gallus Ribnica, pevski zbor Slemena in pevski zbor Svoboda iz Kočevja. Vsak zbor je

zapel dve pesmi, ob zaključku pa so združeni moški zbori kot enoten zbor zapeli dve pesmi.

● Prijetno dopolnilo med nastopi pevskih zborov je bila tudi modna revija. Manekini Centra za sodobno oblačenje Ljubljana so pokazali vrsto spomladanskih in jesenskih ter poletnih modnih novosti Sukna Zapuže, Almire Radovljica, Tričona iz Kočevja in Beti iz Metlike. Nastopil je tudi simpatični Toni Gašperič iz Metlike.

Velik obisk — nabito polna dvorana DC 16-je dokazal, da v teh krajih zanimanje za pevsko kulturo še ni zamrlo in da so uveljavljena srečanja v Dolenji vasi pravilna spodbuda nadaljnjim prizadevanjem pri razvoju pevske dejavnosti na ribniškem koncu.

F. G.

Večer poezije in glasbe

V novomeškem Domu JLA so se predstavili člani literarnega kluba „Dragotin Kette“ in pesniki — vojaki

NOVO MESTO — Člani literarnega kluba „Dragotin Kette“ so se spet odzvali vabilu novomeškega Doma JLA in so nastopili na literarnem večeru, ki so ga tu pripravili v četrtek, 17. maja. Svoja dela so brali pesniki: Vladimir Bajc, Jasna Ignjatič, Marjanca Kočevar, Milena Medic, Milan Stepanovič in Ivan Zoran. Član kluba Milan Stepanovič, ki je prireditev pripravil in vodil, je pesmi nekaterih avtorjev prevedel v srbohrvaščino, tako da so obiskovalci lahko prisluhnili slovenskemu izvirniku in srbohrvaškemu prevodu.

Na večeru so se kot pesniki predstavili tudi Salim Selimovič, Nebojša Ljubomirovič in Marjan Skrbiš, ki služijo vojaški rok v Novem mestu. Nekaj svojih pesmi, napisanih v slovensščini in hrvaščini, je prebrala dijalkinja Nevenka Džurašević iz Doma učencev Majde Šilc. Petra Budič, tudi iz omenjenega doma, pa je recitala eno pesem nedavno preminuloga Branka Čopiča, in sicer iz antologije bosensko-hercegovske poezije, ki je pod naslovom „Bili in peli“ pred meseci izšla v slovenskem prevodu.

Za povezavo med pesniškimi nastopi so bili glasbeni vložki, ki so jih pri-

kultura in izobraževanje

Odmevno prizorišče

V Kozinovi dvorani se vrstijo kvalitetni koncerti

NOVO MESTO — Kozinova dvorana je bržkone eno najbolj zasedenih kulturnih prizorišč na Dolenjskem. Poleg internih nastopov, s katerimi učenci glasbene šole sproti preverjajo svoje znanje, je v njej še dalje več prireditev za javnost. To so solistični in ansambelski glasbeni popoldnevi ali večeri domačih in gostujočih izvajalcev, ki jih v zadnjem času organizira predvsem Glasbena mladina. S temi koncerti, ki so seveda bolj komornega značaja, se Kozinova dvorana uvršča med pomembne in tudi odmevne koncertne prostore v tem delu Slovenije. Dodajmo, da imajo tovrstne prireditve tudi vzgojno-izobraževalni pomen, saj je nemalo komentiranih.

V zadnjem času so ljubitelji resne glasbe lahko obiskali dva kvalitetna koncerta. Na prvem, ki je bil 10. maja, je novomeški rojak Aleš Vesel, absolvent ljubljanske akademije za glasbo (instrumentalnega oddelka), izvajal Bach — Busonijeve, Beethovne, Brahmsove in Bartokove skladbe. To je bil pravzaprav preddiplomski nastop izvajalca, ki je svojo glasbeno pot začel kot učenec novomeške glasbene šole, nadaljeval izpopolnjevanje na srednji glasbeni šoli v Ljubljani in se potem odločil za študij na akademiji.

Drugi koncert je bil 15. maja zvečer, ko je v Kozinovi dvorani nastopila skupina Musica ad hominem iz Sarajeva. Skupina, ki je zanimiva zavoljo sestave in instrumentalne zasedbe je izvajala Corellijeva, Haendlova, Schubertova, de Sarasatejeva in Smailovičeva dela. A. Smailovič je dokaj znan jugoslovanski skladatelj in je pred kratkim umrl. V skupini Musica ad hominem igrajo kar štiri njegove hčere: Violeta, Sidika, Vili in Meira, prve tri violino, zadnja pa klavir. Violo igra Vlado Repše, soprog Vile Smailovič.

Skupina, ki slovi po redki instrumentalni zasedbi, je razmeroma zelo mlada. Občinstvo v Kozinovi dvorani je osvojila s kvalitetnim izvajanjem. Še posebej prikupen in kvaliteten je bil nastop Violete, najmlajše med sestrami. Čeprav je še osnovnošolka, obiskuje sedmi razred, odlično izdeluje srednjo glasbeno šolo, kjer je v tretjem letniku. Da gre za resnično nadarjeno glasbenico, pove podatek, da je Violeta Smailovič že večkrat zmagala na jugoslovanskih glasbenih tekmovanjih za mlade.

I. Z.

Burno o denarju

Komaj uskladili stališča o financiranju kulture

KOČEVJE — Na nedavni skupščini kulturne skupnosti Kočevje je bila zelo burna razprava o predlogu financiranja posameznih kulturnih dejavnosti. Vsi so zahtevali več denarja pa je vedno manj. Posebno nezadovoljni so bili delegati delavske godbe.

Skupščina je zato začasno prekinila delo in sta se zbor uporabnikov in zbor izvajalcev sestala na ločenih sejah. Ko so stališča uskladili, so program financiranja sprejeli. Seveda bo v bodoče takih ostrih razprav vedno več (in to ne le na področju kulture), ker je denarja vedno manj in ga je treba tudi varčno razporejati.

Kaže, da bo potrebno na raznih področjih opraviti vedno več dela brez plačila, kot počno že vsa leta pri Likovnem salonu, katerega vodstvo opravlja vse delo prostovoljno in brezplačno, medtem ko v drugih slovenskih mestih običajno opravljajo tako delo poklicno oz. plačano.

VILKO ILC

NOVA RAZSTAVA V GALERIJU KRŠKO

KRŠKO — V tukajšnji galeriji bodo jutri ob 19. uri odprli razstavo grafik mladega akademskega slikarja Rajka Čubra. Na otvoritvi bo imel uvodno besedo likovni kritik Aleksander Bassin, tudi avtor teksta za zloženko. Z glasbenim programom bodo sodelovali učenci domače glasbene šole. Grafike bodo na ogled do 8. junija.

PESNIK MINATTI MED SREDNJEŠOLCI
 NOVO MESTO — Pesnik Ivan Minatti, ki slavi letos 60-letnico in mu bo Mladinska knjiga ob tem jubileju izdala novo, antološko pesniško zbirko, je v ponedeljek, 21. maja, obiskal Študijsko knjižnico Mirana Jarca ter sodeloval na prireditvi, ki so jo pripravili ob tej priložnosti. Najprej je poslušal recital svojih pesmi, ki so ga izvedli dijaki srednje šole tehniško-naravoslovnice in pedagoške usmeritve, odgovarjal na vprašanja o načinu in pobudah svojega pisanja, nato pa je tekmovalcem za bralno značko iz omenjene srednje šole podelil Župančičeva priznanja. O pesniku, prevajalcu in uredniku v lvanu Minattiju pa je govorila prof. Nataša Petrov, upravnica novomeške študijske knjižnice.

PRVIČ SLAVILI SVOJ PRAZNIK

Območje zdajšnje krajevne skupnosti Jesenice na Dolenjskem je bilo osvobodeno 7. maja 1945. V spomin na ta dan so krajanje letos prvič slavili svoj krajevni praznik. Na dan pred praznikom so okrog novega nogometnega igrišča v Novi vasi zasadili 88 dreves v spomin na Tita, sicer pa so v sklopu praznovanja izvedli še športno tekmovalstvo s tekmo osvoboditve, na Obrežju so izvedli vajo civilne zaščite, podelitev priznanj OF s kulturnim programom popestrili učenci iz Velike Doline, slavnostni govornik pa je bil Mirko Kambič, predsednik brežiške občinske skupščine.

IRENA ŠINKOVEC
 OŠ Velika Dolina

SEMIŠKA ŠOLA PRVA

V četrtek je bilo v Črnomlju atleško tekmovalstvo, na katerem so se pomerili učenci črnomljske, viniške in semiške osnovne šole. Prvo mesto je osvojila ekipa iz semiške šole, črnomljska je bila druga, viniška pa tretja.

ROMANA BRINC
 OŠ Črnomelj

OBISK GLEDALIŠČA

V torek smo si učenci sedmih razredov naše šole ogledali igrjo Pygmalion v ljubljanskem mestnem gledališču. Predstava je bila zelo zanimiva.

IVANKA VESELIČ
 OŠ Črnomelj

V PLETERŠNIKOVEM ROJSTNEM KRAJU

Člani literarnega in zgodovinskega krožka smo se sredi maja odpravili na izlet v Pišce. Pred šolo smo videli spomenik Maksa Pleteršnika, v kulturnem domu smo si ogledali razstavo o tem velikem jezikoslovcu, na njegovem grobu pa smo prižgali svečko. Ogledati smo si hoteli še Pleteršnikovo rojstno hišo, ki pa je, žal, zapuščen. Pot nas je vodila tudi do piščeknega gradu, ki je tudi zapuščen.

LIDIJA KOSTEVC
 in CVETKA OGOREVC
 OŠ Globokovo

VESELOŠOLCI V ŽUŽEMBERKU

12. maja je bilo v Žužemberku občinsko tekmovalstvo v veseli šoli. Po tekmovalstvu, ki smo ga veselošolci opravili v dveh skupinah, smo si ogledali ta zanimivi kraj. Izvedeli smo veliko iz njegove zgodovine, pri spomeniku smo imeli kratek kulturni program, ogledali pa smo si tudi Iskrino tovarno.

MOJCA KREVS
 OŠ Mirna peč

NEKATERI PRVIČ VIDELI MORJE

Učenci 4. razredov črnomljske osnovne šole smo se prvi petek v maju odpravili na izlet k morju. Na Reki smo si ogledali ladjedelnico in pristanišče. Pot nas je vodila tudi po Titovem mostu na otok Krk. Nekateri učenci so prvič videli morje, zato je bil izlet zanje veliko doživetje. Na poti proti domu smo si ogledali spomenik v Mrkopalju.

MARJANCA PLUT

IŠČEM OČETA

Preko vašega lista želim najti svojega očeta. Pišem se Slavica Vujašanin, rojena Gracar. Oče se piše Tone Gracar, doma je iz Novega mesta, kjer najbrž tudi še danes živi. Rodila sem se leta 1951 v Kraljevu, ko je bil oče v službi v Ribnici pri Kraljevu. O očetu ne vem skoraj nič, saj že več kot dvajset let nisem o njem nič slišala. Vem le, da se je leta 1926 rodil v Novem mestu. Če kdo kaj ve o mojem očetu, ga prosim, da mi sporoči.

SLAVICA VUJAŠANIN
 36 000 Kraljevo
 D. O. Avtotransport

Zakaj imam zlomljeno roko

Kaj se je dogajalo na Integral — Sapovem avtobusu

Ker kratek zapis „Potnika vrgla iz avtobusa“, objavljen v 20. št. Dolenjskega lista, ni podal vseh okoliščin, v katerih se je odvijal neljub dogodek na Integral-Sapovem avtobusu, se mi zdi nujno, da ga osvetlim in tako objektivneje predstavim bralecem Dolenjskega lista. V zapisu namreč manjka najpomembnejše; kaj se je dogajalo na avtobusu, preden sem prižgal cigareto, in zakaj sem to storil.

Prvi je v avtobusu prižgal cigareto sprevodnik in mirno kadil, čeprav je ena od potnic glasno vprašala, ali napis „Kaditi prepovedano“ velja za vse ali ne. Iz protesta in da bi tako opozoril na aroganco tistega, ki bi končno moral kot uradna oseba dajati zgled spoštovanja predpisov v avtobusu, sem ponudil sopotnicam cigarete. Oddkomi sta in dejali, da ju ne bo motilo, če si jaz prižgem, kar sem tudi storil. Tedaj je sprevodnik odložil svojo cigareto (ni je ugasnil!), stopil proti meni in zahteval, naj ugasim cigareto. Odgovoril se mu, naj jo on prvi, ker jo je tudi prvi prižgal. Sprevednik me je zagrabil za lase in mi iztrgal cigareto iz ust. Vstal sem in se pred nasiljem branil. V obračun se je vmešal še voznik in družno s sprevodnikom sta me vrgla iz avtobusa (z rokami naprej) na cesto, pri čemer sem si zlomil roko. Avtobus je odpeljal naprej.

Potnike, ki so bili priče tega dogodka, prosim, da mi pišejo in potrdijo, ali gre za resnico ustrezen prikaz.

DAVORIN KUGLER
 Slomškova 11
 68250 Brežice

DOMOVINA

Kaj je domovina? Zame je domovina moj dom, prijatelji, sošolci, sta mama in oče. Zame je domovina drevo, ki spomladi ozeleni. Moja domovina je potok, so gorce, narava. Lepota.

MANJA KOŠIR
 COŠ Brestanica

Štefan Štirn

V petek, 20. aprila, smo se na boštanskem pokopališču poslovili od našega vedrega, mladega sodelavca in priljubljenega tovariša Štefana Štirna, predmetnega učitelja na osnovni šoli XIV. divizije Senovo.

Se vedno se nam zdi nedojemljivo in neresnično, da ga ne bo več. Pričakovali smo, da mu bomo tisto jutro, ko smo izvedeli to kruto resnico, stisnili roko in mu čestitali za opravljeno diplom na pedagoški akademiji. Na mesto sreče, ki bi jo spet delili z njim, je pretresljiva in pekoča vest o nesreči oklenila naša srca kakor trd leden oklep.

Ali je bilo našemu Štefanu res namenjenih samo trideset pomladi? Življenska pot Štefana Štirna se je začela 1. decembra 1953 v Cerkljah na Gorenjskem. Rodil se je kot šesti sin in enajsti otrok v družini. S kakšno ljubeznijo je vedno pripovedoval o Gorenjski, o svoji materi in očetu. Ponosen je bil na svojo družino, na uspehe sorodnikov. Po končani osnovni šoli se je zaposlil v Iskri v Kranju. Spoznal je delo, zaslužil nekaj denarja in se odločil za solanje. Poznal je svoje sposobnosti in se vpisal na srednjo

Šola za oblikovanje v Ljubljani, jo uspešno zaključil ter nadaljeval solanje na PA, smer likovni pouk—slovenski jezik.

Pred tremi leti in pol je prišel na našo šolo. Ni bil začetnik, saj je poučeval že v Ljubljani in Novem mestu. Takrat nismo vedeli, da smo dobili delavnega, inteligentnega, skromnega in vedrega sodelavca ter priljubljenega in dobrega učitelja. To smo hitro spoznali. Veselili smo se ob njegovih uspehih, ko je pripravljaval odlične scene, razstave učencev, dekoracije, ko je imel prvo samostojno razstavo lastnih slik in je z veliko voljo je ugaval tehnični pouk ter začel s študijem likovne umetnosti na visoki šoli, ob vsem tem pa je bil še vzoren mož in očka Roku in Klemenu.

Čeprav je bil mlad, smo se od njega marsikaj naučili, predvsem to, kako z vedrino in dobro voljo premagovati težave. V šoli ga vsi, čisto vsi zelo pogrešamo in se bomo nanj vedno spominjali.

Delavec OŠ XIV. divizije Senovo

Ni molk morda celo zločin?

Zahteva, da javnost zve vsa resnico o Krupi — Kaj pravijo v 'skri'?

V razdobju enega meseca sta dva slovenska časnikarja ločeno drug od drugega širili in ožji slovenski javnosti posredovala problematiko nevarnosti onesnaževanja voda. Tako je Dolenjski list 5. aprila bralecem posredoval kratko informacijo pisca B. M. z naslovom „Up je spjal po vodi“ s podnaslovom „Vode iz Krupe ne bo“, 19. aprila je pisec Bojan Budja objavil članek „Dvakrat nevarni odpadki“, 5. maja pa je Delo v prilogi objavilo članek Neže Exel z naslovom „Dioksin, multinacionalke in mi“. Glede na to, da je potrebno vse tri članke obravnavati enotno in skupaj, saj je le tako moč ugotoviti, kaj so avtorji pravzaprav hoteli povedati, navajam njihovo kratko vsebino.

B. M. v članku „Up je spjal po vodi“ — Vode iz Krupe ne bo“ navaja ugotovitve raziskav semiškega domačina mag. Dušana Pluta, Mateja Gabrovca in raziskave dvehletnega mladinskega raziskovalnega tabora v Semiču. S temi ugotovitvami so bili seznanjeni delegati v skupnostih SIS in zborov občinske skupščine. Leti naj bi največjo pozornost posvetili vodovodu, oziroma zajetju Krupe, ki je zadnja leta največji up kranjov glede redne oskrbe z vodo. Tem delegatom je mag. Plut pojasnil, da so analize mladinskega raziskovalnega tabora pokazale, da je kvaliteta Krupe na izviru tako slaba, da s črpanjem v bližnji in srednji prihodnosti ne bo nič. Strokovnjaki naj bi namreč potrdili, da z danes poznano tehnologijo ni moč očistiti Krupe škodljivih snovi, sama pa se ne bo očistila vsaj 20 do 30 let.

● Uredništvu Dolenjskega lista. Pošiljam vam prispevek z javnimi vprašanji, ki se nanašajo na članke, objavljene 5. in 19. aprila v Dolenjskem listu ter 5. maja v Delu. Kot navajam že v tekstu, obstoji tudi na vas samih moralna in politična dolžnost, da prizadeto prebivalstvo Bele krajine in Dolenjske, katerega glavni informator ste, pošteno in pravilno informirate o obravnavani tematiki, sicer v nasprotnem primeru nosite svoj del odgovornosti za eventualni „belokranjski Severso“.

V kratkem članku v Dol. listu Bojan Budja obravnava problematiko lokacij oziroma deponij nevarnih snovi oz. produktov industrije na Dolenjskem in sklence z mislijo: „Gorje, če po Dolenjskem raztreseni strupi pridejo do rek, prodrejo do pitne vode.“

Neža Exel v sobotni prilogi Dela v članku „Dioksin, multinacionalke in mi“ najprej poda grozljivo sliko zastripitve z dioksinom v Severisu v Italiji leta 1976, vietnamske izkušnje z agentom orange, opiše dioksin kot danes najhujši znani strup, ki povzroča splave, prirojene napake otrok in smrt že v najmanjših količinah, tako pri živalih kot pri ljudeh, ki so prišli v stik z njim. Pri tem še navaja, da ne poznamo načina za razstrupitev z dioksinom okužene zemlje, vode in odpadkov, razen s sežigom pri 1200°C, kar pa je dejansko neizvedljivo. Nadalje gov. Exlova ugotavlja, da so drugi vir dioksina (TCDD) tako imenovani PCB poliklorirani bifenioli, ki so že sami skoraj tako strupeni kot dioksin, ki sicer nastaja z njihovim sežigom. Njihova uporaba je omejena (na Zahodu prepovedana), in to na uporabo v transformatorjih (kot hladilna tekočina) in kot izolacijsko sredstvo. Pri nas uporabljamo PCB v proizvodnji kondenzatorjev, uvažamo pa jih iz Francije. Ugotavlja tudi, da je ena od teh tovarn s svojim odlagališčem onesnažila rečno vodo.

Na koncu tov. Exlova meni, da bi bilo koristno, če bi se javno oglasili jugoslovanski strokovnjaki za okolje in zdravstveni delavci in kritično ocenili našo prakso na tem področju.

Dr. Marija Rott — Pesjak

Miuli petek je bilo na sevniskem pokopališču zadnje slovo od zdravnice dr. Marije Rott-Pesjakove.

Sevnica je bila od 1. januarja 1959 in vse do nedavnega njeno

Sledim pozivu tov. Exlove in se kot občan z zajamčeno pravico do zdravega okolja javno oglašam in pri tem prvo vprašanje naslavljam ravno njej, saj ga nam je hote ali ne hote zamolčala:

— Katera reka pri nas je onesnažena s PCB in katera tovarna in kje je onesnažila to reko?

Tovariša mag. Dušana Pluta pa prosim, da javnost izprave informira o ugotovitvah mladinskega raziskovalnega tabora, predvsem pa da odgovori na vprašanja:

50 let dela gasilcev v Kotu—Brezju

Ob tem podelili vrsto priznanj — V sprevodu sodelovalo 15 gasilskih društev

27. maja bo prostovoljno gasilsko društvo Kot-Brezje pri Semiču slavilo 50-letnico delovanja. Ustanovljeno je bilo konec 1934 in že naslednje leto začeli razmišljati o gradnji svojega doma. Zgradili so ga v rekordnem času, saj je bila otvoritev že maja 1936, čez dve leti pa so kupili brigalno, ki še vedno služi namenu.

Do druge svetovne je društvo kupilo veliko gasilskega orodja, večkrat tudi z denarnimi prispevki blagajnika Matija Maceta. Med vojno je delo zamrlo, društvo pa je životarilo vse do začetka leta 1967, ko mu je začel predsedovati Franc Kapš. Takrat so člani začeli razmišljati tudi o razširitvi doma, pri tem pa so poleg kranjov pomagali z delom in denarjem tudi GG Črmošnjice, semiška Iskra in drugi. Nakupili so opremo, med drugim tudi novo motorko, prikolico za prevoz le-te, kombi. Za uspešno oživitve dela v društvu so člani hvaležni tudi Jožetu Rauhju, dolgoletnemu blagajniku in poznejšemu predsedniku društva. Samo lani so krajanje pri ureditvi doma opravili več kot 1.200 udarniških ur.

Ob 50-letnici gasilskega društva Kot-Brezje bodo podelili 81 članom priznanja za 10, 20, 30, 40 ali 50 let dela v društvu. Poleg tega bodo štirje gasilci prejeli republiška gasilska odlikovanja, 10 občinska, prav tako pa bodo podelili 10 diplom, ki jih bodo prejeli tudi 3 delovne organizacije, ki so stale gasilec ob strani. Hkrati bodo ob praznovanju odprli zgornje prostore gasilskega doma, na gasilski paradi pa bo sodelovalo 15 gasilskih društev iz sosednjih krajev.

JOŽE HUTAR
 tajnik GD Kot-Brezje

— S čim je onesnažena reka Krupa? Ali so ribe iz nje užitne? Ali so ribe iz Lahinje od Grada navzdol užitne? Ali so užitne ribe v Kolpi od Primostka navzdol, kot tudi, ali je nevarno kopanje ljudi, uživanje vode in napajanje živine v Kolpi od Primostka navzdol. Prosil bi tudi, da prv. Plut pove, na kakšen način in od kje so prišle snovi, ki so onesnažile Krupo, v reko?

— Odgovorne tovariše iz Tovarne kondenzatorjev Iskra Semič glede na ugotovitve, da se pri proizvodnji kondenzatorjev uporablja PCB, prosim, naj povedo, od kdaj te snovi uporabljajo in kje in kako uničujejo odpadne kondenzatorje in druge snovi, ki so prišle v stik s PCB.

— Strokovnjaki, ki so potrdili, da z danes poznano tehnologijo ni moč očistiti Krupe, pa naj povedo, ali jim je mogoče znano, da je tovarna Iskra Semič uspešno rešila problem deponiranja oziroma uničevanja produktov, ki vsebujejo PCB.

Vse občane in „faktorje“, katerim so zgoraj navedena dejstva tako ali drugače znana, pa vprašujem: „Ali ni molk vseh nas nemoralen in sebičen? Ali ni mogoče celo zločin?“

J. KRANJEC
 Ljubljana

Odmevni nastopi Gribeljevcev

V kulturi vse bolj navezani na lastno delo

PRELOKA — 6. maja so imeli Preločani priložnost spoznati delček kulturnih prizadevanj, ki jih razvijajo Gribeljevci v okviru svojega kulturnega društva. S koncertom, ki je bil zelo kulturno doživljeno, so gostje dokazali, da KUD Niko Zupanič uspešno opravlja svoje kulturno poslanstvo.

Njihov pevski zbor velja za enega najboljših v Beli krajini. Vodi ga z veliko ustvarjalno prizadevanostjo in znanjem Tatjana Mihelič. Vsak njihov nastop je korak dalje, z vsakim je opazen kvaliteten premik, tako na izvajalski kot programski ravni.

Pri tamburaškem orkestru, ki ga vodi Silvester Mihelič st. je razveseljivo zlasti to, da ga sestavljajo sami mladi tamburaši (povprečna starost 18-članskega orkestra je 15 let) in da vadijo komaj dobro leto, pa so že sposobni predstaviti zavidljivo bogatim programom.

Program, s katerim sta se mešani pevski zbor in tamburaški orkester iz Gribeljev predstavila na Preloki, je obsegal belokranjske in umetne pesmi, zanimive so bile zlasti točke, kjer sta zbor in orkester nastopila združeno, nekaj pesmi so zapeli tudi v zasedbi

pisma in odmevi

NI DENARJA ZA ZBORNIK

KOČEVJE — Strokovna znanstvena sodelavka dr. Marija Makarovič iz Ljubljane pripravlja zbornik o Poljanski dolini in kočevski občini. Za izdajo tega dela pa ni denarja niti pri kulturni skupnosti Kočevje niti drugod. Potrebna denarja seveda manjajo niti pri krajevni skupnosti Poljanska dolina v Predgradu. Zato nekateri kulturni delavci predlagajo, naj bi delo izdali kar v ciklostilni tehniki.

Poljanci seveda žele, da bi tudi njihov zbornik izšel v obliki knjige, ki je lani izšel zbornik o sosednji KS Kostel. Samo vprašanje časa je, kdaj bodo prišli s podobnim predlogom iz KS Osilnica in morda še iz kakšne druge.

V. I.

Moškega zbora, celoten program pa sta povezovala recitatorja.

Ni treba posebej poudarjati, da je imel njihov kakovostni nastop svoj odmev tudi pri odzivu poslušalcev. Morda za konec le misel, da bi bilo treba podobne kulturne izmenjave med krajevnimi skupnostmi in kraji še okrepiti. To je najbrž najprimernejša oblika, da bi na novo zgrajeni kulturni domovi po krajevnih skupnostih dobili svoj pravi smisel. V okviru občinske ZKO bi kazalo razmisliti o narčnejšem letovanju takih akcij, zlasti ker so finančna sredstva, potrebna za izvedbo takih zamisli, zanemarljiva. Seveda bi bilo s temi prireditvami popestrjeno tudi kulturno dogajanje v občini na sploh, saj nam je vsem jasno, da smo v sedanjih stabilizacijskih časih glede kulturnih prireditev vedno bolj navezani na lastno dejavnost. In morda bi prav v teh srečanjih in kulturnih izmenjavah med kraji znotraj občine našla in črpal moči tudi medobčinska akcija „Spoznajmo se“, ko bi kulturna društva z najkvalitetnejšimi programi prestopala še občinske in regionalne meje.

ANA STAREŠINIČ

So cvičkarija samo pijanci? Še cvičkarija v Novem mestu?

Pripombe k prispevkoma, objavljenima 10. in 17. maja v Dolenjskem listu

Dva naslova, dva zapisa, dve vprašanji. Dva protesta, ogorčena in pravičniška, oba tudi v imenu 1500 vinogradnikov, „ki garajo po dolenjskih vinorodnih hribih in bi morali za služiti javno pohvalo za trud, za kakovost pridelane vina, za spodbudo...“ Oba zapisa se raznemata tudi o kulturi, eden ugotavlja, da kultura (ZKO in SIS za kulturo) nista sodelovala „in na koncu ni čudno, da je prireditev takšna, kakršno naredijo njeni obiskovalci...“ (Drugi Ignac Škoda) ugotavlja da ne ve več, ali je po

televizijskem prispevku še kulturen ali ne? Oba očita avtorjem televizijske oddaje, da so pozabili na vinogradnike, kot da le-teh sploh ni nikjer, in eden (Ignac Škoda) ročno zatruje nekaj o cinizmu onih, ki so to najbolj objaskano dolenjsko prireditev pred slovensko javnostjo očrnil.

Ignac Škoda lahko pomirim. Mislim, da ni nevarnosti za njegovo kulturnost, mirno se lahko še naprej ima za kulturnega človeka. Kljub prozornemu koketiranju z vinogradniško in sploh delovno javnostjo, kljub demagoškemu podtikanju in obilici retoričnih vprašanj, ki se svetijo v njegovem pismu. Vendar pa ne bi bilo slabo, če bi se Ignac Škoda, kadar gre s svojim razmišljanjem v javnost, prepračil, če je videl celotno oddajo, ali pa je zraven tudi nekoliko spal... Sam pravi, da je eden izmed tistih, ki se nalivajo kar iz „flaše“. Da ne bo po nepotrebnem ugotavljal odsotnosti in prisotnosti teh in onih, naj mu zagotovimo, da so v oddaji o tednu dolenjskega cvička nastopili tako vinogradniki in člani društva, kot tudi član in predsednik prireditvenega odbora. Pa da ne bo še ene brezkrayne in utrujajoče znote; oddaja na TV ni bila o vinogradništvu in poštenem prizadevanju pridelovalcev cvička, marveč o prireditvi, ki se popularno imenuje cvičkarija. Sapienti sat!

Drugi kritik, sam predsednik društva in prireditvenega odbora, če se ne motim, obsoja vse tiste, „ki blatijo in nasprotujejo tej naši...“ itn. pri čemer posebna kritika velja snemalcem in avtorju prispevka v Tedniku. Slednji sem jaz, podpisani, Jože Umetič, kakor navaja J. Pavlin, očita prispevku enostranski prikaz prireditev z negativnim predznakom.

V oddaji je sodeloval tudi Jože Umetič, povedal je svoje. Od osmih intervjuvancev so bili trije naklonjeni „cvičkariji“, dva bolj ali manj zadržana (ne voda ne vino) in trije izrazito odklonilni. Osebnost ali avtorsko sem se odločil nastopiti proti obliki, v

kakršni se „cvičkarija“ že leta in leta pojavlja. Že sam izraz „cvičkarija“, oprosite, tovariši cvičkarji, je vsebinsko-jezikovno mučen, prostaški in najbrž tudi sporen, saj se na -rija končujejo po navadi podaljšane samostalniške oblike, ki stvar ali pojav omalovažujejo. Za primer: svinja je v redu žival, svinjarija pač ne zlata vreden pojav. Druge zelo znane izpeljanke v javnem občilu, kakršen je Dolenjski list, ne bi kazalo objavljati, saj mejijo na obsodnost! Škoda, da vinogradniki sami pristajajo na tako neugledno ime za svojo prireditev.

Tako Umetič kot Škoda zamenjujejo, najbrž čisto dobronamerno, samo prireditev s prireditelji, še več, z vinogradniki dolenjskega rajona. Škoda bi bilo vsakih besed, kajti oddaja te zamenjave ni napravila. Avtor sam pa ostajam še naprej čustilec dobrega vina, tudi cvička, občudovalec znanja in naporov dolenjskih vinogradnikov in želim, da bi s skupnimi napori (kulturnimi!) požaltnili svoje veliko vinko slavlje. Da to je mogoče, dokazuje v izobilju letošnja prireditev „vignednikov“ v Metliki, za kar jim iskreno in od srca čestitam.

FILIP ROBAR

SREČANJE STAROSTNIKOV

BIRČNA VAS — Krajevna organizacija RK je v tednu Rdečega križa pripravila srečanje starostnikov, katerega se je udeležilo več kot pol naših starostnikov. Vabilu so se odzvali tudi bori. Kulturni program so pripravili člani KUD Ruperč vrh, sledila je pogostitev, ki so jo pripravile članice RK. Starostniki so s srečanja odšli z nageljni na prsih in veselo razpoloženi. Čutiljo, da niso pozabljeni. Naša organizacija RK večkrat pokaže pozornost do ostarelih, poleg tega organizira krovodajalske akcije, skrbi za letovanje otrok in pomaga socialno šibkim.

V. R.

Razvoj zadružništva na Dolenjskem so pogojevale splošne družbene in gospodarske razmere. Po zemljiški odvezi je bil kmet prepričan sam sebi. Ni imel potrebnega znanja in razen omejenega zemljišča tudi ne ustreznih proizvodnih sredstev. Nenehno so ga ogrožali tujerodni izkoriščevalci in domači oduhovi, ki so posojali denar za drage obresti ali pa prevzemali pridelke po pretirano nizkih cenah. Te okoliščine so spodbudile rodoljube, da so začeli ustanovljati zadružne hranilnice in posojilnice, kar je bilo takrat tesno povezano s taborskimi gibanjem in narodnim preporodom. Po letu 1898, ko je bila ustanovljena Hranilnica in posojilnica v Kandiji kot zadruga z neomejeno zavezo, so bile tudi v vseh večjih krajih na Dolenjskem ustanovljene zadružne hranilnice in posojilnice.

Počasneje kot hranilništvo in posojilništvo pa so se razvijale ostale oblike zadružništva, kot blagovno, mlekarstvo, vinarsko, strojno itd. Uveljavile pa so se tudi različne strokovne pospeševalne organizacije, kot sadjarsko, vrtnarsko in čebelarstvo, ki so imela podružnice po vsej Dolenjski. Za napredek živinoreje pa je veliko storila Zveza selekcijskih družtev za Dolenjsko.

Zadruga so bile v tistem času prve demokratične oblike združevanja dela in sredstev. Zadružništvo je med člani razvijalo prve oblike samoupravljanja in načel solidarnosti. Hkrati je pomenilo eno izmed oblik boja za narodne in družbene pravice kmetov in delavcev.

Ob koncu leta 1940 so delovale številne kreditne zadruga ter nabavne in prodajne, živinorejske, kmetijsko strojne zadruga in celo stavbna zadruga.

RAZVOJ ZADRUŽNIŠTVA PO DRUGI SVETOVNI VOJNI

Z letom 1948 so se začele velike spremembe tudi v zadružništvu. To je obdobje ustanavljanja splošnih kmetijskih zadrug in priključevanja k njim nabavno-prodajnih, obnovitvenih, živinorejskih in kreditnih zadrug. Zaradi nerenabilnosti posameznih zadrug v skoraj vsaki večji vasi so se te pričele združevati.

V tem povojnem obdobju so postajale kmetijske zadruga vedno močnejši družbeni in gospodarski dejavniki na vasi. Bile so organizatorice kmetijske proizvodnje, uvajale so sodobno tehnologijo in nova semena, širile strojne odseke, organizirale zbiranje hranilnih vlog, prirejale predavanja, strokovne ekskurzije, seminarje in razstave. Postajale so vedno močnejše gospodarsko in družbeno žarišče vasi in organizacije kmetov v pravem pomenu besede.

NASTANEK KMETIJSKE ZADRUGE KRKA V NOvem MESTU

Nabavno-prodajna zadruga, ki je delovala za ožje področje Novega mesta, se je leta 1953 preimenovala v Kmetijsko zadrugo Novo mesto. Do leta 1964 so se k njej priključevale sosednje kmetijske zadruga. Ko pa se je KZ Novo mesto priključilo še kmetijsko posestvo Novo mesto in KZ Dolenjske Toplice, se je zadruga preimenovala v Kmetijsko zadrugo Krka.

V skladu z veljavno zakonodajo in notranjimi potrebami se je organiziranost skozi desetletja večkrat spreminjala. Tako je med drugimi organizacijskimi spremembami postala KZ Krka tudi članica Sestavljene organizacije združenega dela KIT Ljubljana leta 1977. 1. januarja 1981 je bila ustanovljena temeljna organizacija združenega dela Krmila, ki je do tedaj posiovala kot delovna enota v sestavi tozda Brazda. V tem letu je bilo zaključeno tudi organiziranje samostojne zadružne hranilno-kreditne službe v skladu z zakonom o hranilno-kreditnih službah in blagajnah vzajemne pomoči. Tako posluje v sestavi KZ Krka 6 temeljnih zadružnih organizacij, 4 tozdi, DSSS in zadružna hranilno-kreditna služba.

ORGANIZATOR DRUŽBENE IN ZASEBNE KMETIJSKE PRIDELAVE

Kmetijska zadruga Krka Novo mesto je organizator družbene in zasebne kmetijske pridelave v novomeški občini. Na območju zadruga je 28061 ha obdelovalnih zemljišč in sicer: 12.500 ha njiv, 1.120 ha sadovnjakov, 1.426 ha

vinogradov in 13.15 ha travnikov. Zadruga obdeluje v lastni pridelavi 677 ha družbenih zemljišč. Razmerje med njivami in travniki je 1:1,36, kar uvršča novomeško območje tudi za pridelavo žit. Relief je razgiban, le 10 — 12% ravninskih zemljišč omogoča uporabo velike kompleksne mehanizacije. Večina zemljišč ni najbolj rodovitnosti. Po osvoboditvi se je zaraslo v gozd 2.900 ha, v zaraščanju pa je 2.800 ha. Zamočvirjenih zemljišč je v dolini Krke, ob Temenici in Radulji pribl. 3.500 ha. Zadruga se prizadeva izboljšati rodovitnost zemljišč. Do zdaj smo meliorirali 292 ha družbenih zamočvirjenih zemljišč in agromeliorirali 470 ha zasebnih. Pridobivanje novih in izboljšanje rodovitnosti obstoječih obdelovalnih zemljišč bo ena glavnih nalog zadruga v bodoče.

V občini je 13% kmetijskega prebivalstva. Delež aktivnega kmečkega prebivalstva pa je 9%. S kmetijsko pridelavo se bavi 10.300 gospodinjstev. Tržnih pridelovalcev pa je 3.600, ki vsi vsaj delno sodelujejo s Kmetijsko zadrugo. Kmetijska pospeševalna služba usmerja pridelovanje na 1.300 usmerjenih kmetijah. Glavna kmetijska panoga je živinoreja, to je prireja mleka in govedi. Dohodek iz te panoge predstavlja 87% tržnosti kmetijske pridelave. Razvoju živinoreje je zadruga v preteklosti posvetila največ pozornosti. V rastlinski proizvodnji je pomembna tržna pridelava krompirja in v zadnjem času pšenice. Kljub sorazmerno velikim površinam sadovnjakov in vinogradov tržna vrednost sadja in grozdja ni velika.

V obdobju 1965 — 1983 je bila dosežena naslednja rast tržne kmetijske pridelave:

Družbena kmetijska proizvodnja v zadrugi je bila v preteklosti enako kot zasebna usmerjena v živinorejo. Temeljala je v glavnem na reji s kupljeno močno krmo. V zadnjih desetih letih se je začel obseg živinoreje zmanjševati na nivo, ki ga omogoča pridelava lastne krme. Poleg tega se je po izsušitvi zamočvirjenih zemljišč povečala tržna poljedelska pridelava.

Pregled kmetijske pridelave v družbeni proizvodnji po letu 1965:

Delavci v zadružni lastni kmetijski pridelavi se trudijo, da bi z intenziviranjem proizvodnje dosegli stalno rast hektarskih pridelkov in prirejo živine ter uveljavili in preizkusili sodobne tehnološke postopke za hitrejšo uvajanje v kooperacijsko pridelavo.

Proizvodno sodelovanje zadruga s kmeti je organizirano enostavno. Višje oblike povezovanja kmetov in njihovega združevanja smo dosegli z ustanovitvijo 11 hlevskih skupnosti za rejo 5.000 prašičev in hlevske skupnosti na Orehovici, ki redi 80 krav, ter vinogradniške skupnosti Kobati. V zadrugi je organiziranih 112 strojnih skupnosti s 567 člani.

Hitrejši in kvalitetnejši povezovanje kmetov z zadrugo otežuje neurejena razmerja cen. Vse oblike družbenih intervencij v kmetijsko pridelavo do zdaj niso dosegle višjih prodajnih cen, ki so jih dosegli kmetje na prostem tržišču. To je povzročalo veliko težav pri vzpostavljanju proizvodnih vezí med kmetom in zadrugo na dohodkovnih osnovah.

Zadruga se v zadnjih letih izredno prizadeva za kadrovske krepitve kmetijske pospeševalne službe. Tako zdaj dela na tem področju 14 kmetijskih strokovnjakov.

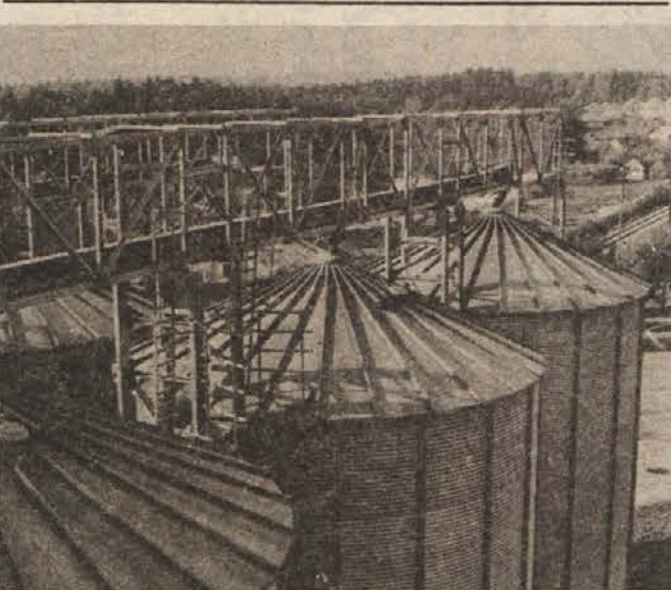
POGLABLJANJE KOOPERACIJSKIH ODNOSOV Z DRUŽBENORAZVOJNIMI NALOGAMI IN PERSPEKTIVAMI

Dolgoročni program razvoja kmetijstva daje velik poudarek na nadaljnji razvoj kmetijskega zadružništva, kar kaže, da je v našo socialistično samoupravno družbo globoko prodrlo spoznanje, da je za večjo pridelavo hrane nujno, če tudi kmete vključimo v enoten proces samoupravnega združenega dela. Zgodovinske oblike združevanja kmetov so imele največkrat namen zaščititi kmeta pred izkoriščevalci, zlasti v kriznih obdobjih, naša ustavna načela, načela zakona o združenem delu, in zakonske določbe o združevanju kmetov določajo kmetom podoben družbenoekonomski položaj in iste pravice in obveznosti glede svojega dela kakor delavcem v združenem delu, ki delajo s proizvodnimi sredstvi v družbeni lasti.

Medsebojne odnose v zadružništvu je treba samo dosledno izvajati, kot so jih trasilali predpisi. Sedanje in bodoče povečane zahteve

Globoke korenine zadružništva

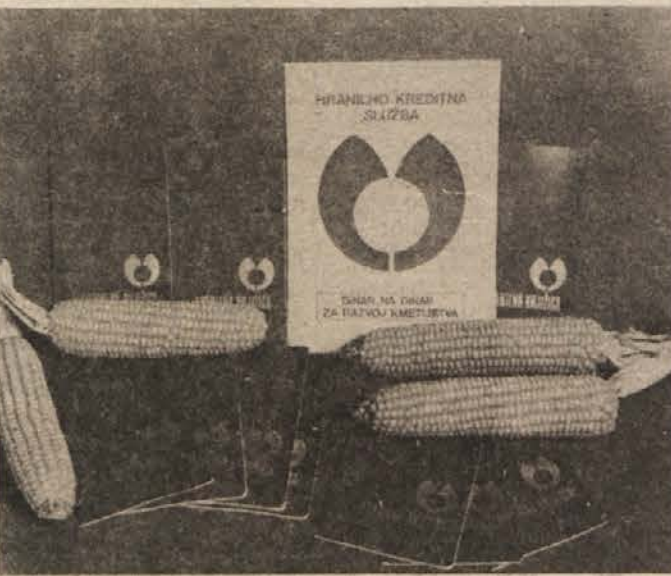
20-letnica KZ „Krka“ je obletnica novega imena in nove organiziranosti — Zadružna tradicija pa sega v prejšnje stoletje.

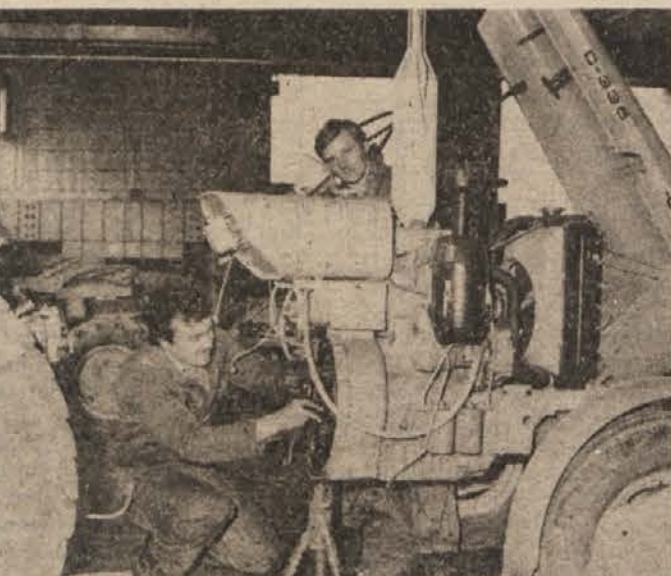
Sodobno zgrajena tovarna močnih krmil zagotavlja kvaliteto živinske krme.

Reja plemenskih svinj pri enem izmed kooperantov (Antončič, Kronovo) je tudi osnova za hitrejši razvoj prašičereje.

Rast hranilnih vlog omogoča uspešno kreditiranje kmetijske proizvodnje.

Strokovno usposobljen kolektiv Agroservisa nudi kvalitetne storitve pri popravilu kmetijskih strojev.

po hrani nam nalagajo dosledno odpravo kupopordajnih odnosov, ki so in ponekod še obstajajo pod imenom kooperacijskih odnosov, ki ne temeljijo na splošnem načelu, da skupno ustvarjeni dohodek v zadrugi pripada vsem, ki so sodelovali pri njegovem ustvarjanju v sorazmerju z vloženim delom in sredstvi.

V poglobljenih kooperacijskih odnosih smo pričeli kmetje in delavci intenzivno razmišljati ob uvedbi obveznega invalidsko — pokojninskega zavarovanja tudi za kmete, ki postaja element ekonomske politike socialističnega razvoja kmetijstva.

Bodoča vsebina zadružnih in kooperacijskih odnosov se bo razvila v tej smeri, da kmetijski proizvajalci v kooperacijskem sodelovanju ne bodo dobivali plačila za oddane pridelke v obliki odkupne cene, ampak v obliki dohodkovnih odnosov. Teh odnosov pa ni mogoče uresničevati v okviru samih kmetijskih organizacij, marveč v čvrstejši povezavi primarne proizvodnje s predelovalno industrijo in trgovino.

Kmetje vedno bolj spoznavajo, da je sedanja struktura zemljiške posesti omejitveni dejavnik za povečanje proizvodnje. Združevanje zemlje, dela in sredstev je rešitev, ki kmetijskemu proizvajalcu lahko zagotovi večjo produktivnost, večjo proizvodnjo, večji dohodek in večjo socialno varnost. To pa je mogoče doseči samo v razvitem zadružništvu in kooperaciji.

DEJAVNOSTI, KATERE OPRAVLJA KMETIJSKA ZADRUGA

Za pospeševanje živinoreje, poljedelstva, vinogradništva, sadjarsva, razvoj podeželja in socialne varnosti kmetov v različnih oblikah medsebojnega sodelovanja pri članih in drugih kmetih skrbi 6 temeljnih zadružnih organizacij.

Te tudi v celoti skrbe za oskrbo podeželja z gnojili, zaščitnimi sredstvi, kmetijskimi stroji, rezervnimi deli ter drugim kmetijskim blagom. Skrbe tudi za skupno vnovčevanje kmetijskih pridelkov, živine, gozdnih sadežev, zelišč, izdelkov domače obrti in drugih proizvodov.

Z zemljišči v družbeni lastni gospodari TOZD Brazda, ki proizvaja predvsem pitano govedo, mleko, žitarice, hmelj, sadje in drugo.

Vzdrževanje in popravila kmetijske mehanizacije in cestnih vozil ter oskrbo z rezervnimi deli opravlja TOZD Agroservis, ki opravlja

OSEBNA IZKAZNICA KIT KZ „KRKA“ NOVO MESTO

TOZD, TZO	Zaposlenih	Članov — kmetov	Skupaj
TOZD BRAZDA Šentjernejski	62	—	62
TOZD AGROSERVIS Novo mesto	53	—	53
TOZD OSKRBA Novo mesto	123	—	123
TOZD KRMILA Novo mesto	21	—	21
TZO KMETOVALEC Novo mesto	47	179	226
TZO KMETIJSTVO Straža	42	38	80
TZO KLAS Mirna peč	16	143	139
TZO POLJE Šentjernejski	11	147	158
TZO AGROOSKRBA Škocjan	15	132	147
TZO SUHA KRAJINA Žužemberk	55	405	460
DSSS	61	—	61
KIT KZ KRKA SKUPAJ:	506	1044	1550

Pridelava	Enota	1965	1974	1983
mere				
Govedo	ton	686	1.100	1.367
Prašiči	ton	457	201	397
Mleko	v 000 l	362	4.226	10.920
Pšenica	ton	28	—	1.028
Krompir	ton	576	1.023	3.742

Pridelava	Enota	1965	1974	1983
mere				
Pšenica	ton	235	237	1.135
Silažna koroza	ton	4.907	2.195	4.170
koroza — zrnje	ton	139	430	616
Jabolka	ton	67	150	190
Mleko	v 000 l	814	797	658
Govedo	ton	325	658	159

NAGLUŠNA KAMERA

foto slišal: Milan Markelj

PRAVIŠ, DA SI SE IZGUBIL IN DA IŠČES MAMICO?

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Pristavili svoj lonček

Gostinci izkoristili podražitve mesa — Ni kriva tehnika — Dolgotrajen spor med Dolenjko in Standardom

VEST O PODRAŽITVI mesa je kot blisk obšla vse ulice in hiše Novega mesta v torek, 5. marca. Žal pa se ni podražilo samo meso, kajti takoj zatem so povišali tudi cene jedil v gostinskih obratih. Vprašujemo se, kje so osnove za takšne podražitve, saj se kar vsiljuje misel, da so nekateri gostinci v Novem mestu komaj čakali na podražitev mesa, da bi lahko pristavili še svoj lonček... Tam, kjer so zvišali ceno golaža za 50 din, so jo zvišali za toliko, kot da bi bilo v porciji golaža četrt kilograma govedine. Koliko pa je v porciji, vedo gostje sami najbolje. Tam, kjer so zvišali ceno vampov za 50 din, so jo zvišali za toliko, kot da bi bilo v porciji več kot pol kilograma vampov.

V VSAKI delovni organizaciji bomo prisiljeni zelo pazljivo pregledati vse stvari in potem bomo na podlagi analiz verjetno ugotovili, da bo treba nekatere tovarne celo ukiniti, kolikor ne bomo dosegli večjih ekonomskih uspehov.

BREZ DVOMA naš lahko vznemirjajo pojavi komercializacije, upadanje občutka solidarnosti in to predvsem v mestih, kjer žive ljudje z večjimi osebnimi dohodki. Mislim, da naš sam pojav ne sme zmešati, ker pri tem delujejo določene zakonitosti. Toda ne smemo kritizirati in obdolževati tehniko, industrializacijo, ekonomizacijo in celo naš samoupravni sistem. Rešitev ni v tem, da bi zopet vse delovne ljudi spremenili v državne uradnike.

ŽE VEČ KOT leto dni se med Dolenjko in Standardom vleče nenačeljen spor, ki škoduje potrošnikom. Ugotovili so, da trgovci pri tem ne upoštevajo ekonomskih interesov, ki narekujejo združitev obeh kolektivov, pač pa se je vsa zadeva izrodila v prestižno vprašanje in da v boju za prestiž posamezniki iz obeh vodstev kolektivov za organi samoupravljanja skrivajo osebne interese.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 21. maja 1964)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Škoda vsled splošne svobode

Smrtni udarec za obrtništvo je zadala birokracija v korist kapitalistov — Kanalizacija v Novem mestu — Podirati so začeli mestno hišo

(N a s t a l o) je 84 obrtnikov brez da bi se isti obrti kaj učili. To je bil smrtni udarec za obrtništvo, kar se še danes vidi sad tega odloka. Ni pa s tem birokracija dosegla dovolj uspehov, želela je še več, da izposluje svojim privržencem kapitalistom. Zakon, kateri je izšel leta 1783, se je glasil, da sme slednji razprodajati obrtne izdelke, kar so preje smeli samo obrtniki mojstri. Krivda, kolikor v tem zadeva svoječasno ustavo, kateri je bila v nekaterih točkah slaba ali nepopolnena, seveda ni bila na isti višini, kakor je danes. Po arhivnih letih 1848 in zopet 1856 se je arhivskaj spremenilo v škodo obrtnikom, vsled splošne svobode.

(V s l e d) zgradbe vodovoda je vprašanje kanalizacije postalo jako nujno in akoravno ni bila že naprej v proračunu preliminovana dovoljna svota, se je ista tekom leta nabrala iz raznih postavk oziroma prihrankov. Po celi črti, kjer so letos izpeljani novi kanali v

Novem mestu, skrbelo se je za to, da so tudi vse privatne hiše izpeljale svoje odpadke, kakor tudi vso strešno vodo v iste ter s tem tudi v zdravstvenem oziru korakalo naprej.

(S v e t i l k) je po mestu (Novem mestu) 73. Na novo se je postavilo 19 svetilk, ter stane razsvetljava — petrolej in druge potrebščine 1094 K 32 v. Glede razsvetljave se je mestno županstvo obrnilo na več tvrd in ima sedaj razne načrte za razsvetljava z elektriko, z acetylenom, z oljnim in z ogljikovim plinom, ter se to vprašanje sedaj rešuje.

(R o t o v ž) ali mestno hišo so začeli te dni podirati. Zidan je bil leta 1720 z — vinom. Bil je namreč tisto leto vino silno slabo, pa so z njim narejali malto. Stari stolp so podrlj 2. junija 1856 ter nato pozidali novega. Sicer pa se rotovž na zunaj ni nič spremenil v teh 184 letih.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 15. maja 1904)

PO SVETU OKOLI

VODSTVO živalskega vrta v Chicagu je obljubilo pekinškemu živalskemu vrtu, da jim bo za nekaj časa odstopilo orangutana Erika za razplod. Le nekaj dni pred tem, ko bi moral Erik na dolgo, a veselo pot, je neki obiskovalec presenečen opazil, da Erik doji mladiča. Obvestil je upravo. S potovanjem seveda ni bilo nič; opica je ostala v Chicagu in poslej ji je ime Erika.

NEREŠLJIV pa je problem s Henryjem, ki prebivalec mesta Barker zmerja z grdimi izrazi, vpije nanje in se ne stramo zadira, včasih pa tudi kakšnega kavsne. Strokovnjaki pravijo, da je Henry že prestar, da bi spremenil navade in svoj neprimerni besednjak, zato bo pač še naprej nagajal, kar sicer njegovi manj sposobni bratje — krokarji — ne počno.

HITRO pa so policaji ukrotili nesramnost nekega gospoda, ki so ga Blackpoolčani zgodaj jutraj zapazili, kako se spreha po mestu gol golcat. Nesojeni Adam se je sicer roki postave skušal izmakniti in je ukradel avto ter z njim pobegnil, a so ga hitro dobili. Šele takrat je bilo presenečenje popolno. Izkazalo se je, da je bil vročekrvni sprehajalec učitelj v policijskem izobraževalnem centru.

PRECEJŠNJE je bilo tudi presenečenje ob rojstvu otroka v neki neapeljski družini. Soproga dolgo ni mogla zanositi, zato sta se z možem dogovorila, da poskusita z umetno oploditvijo s semenom iz posebne spermske banke. Poseg je uspel, otrok se je rodil, vendar pa je bil tudi za južnjaške razmere preveč temnopolt. Od kod seme črnca v italijanski spermski banki, bodo odgovorni še odkrili, škandal pa je že pogasil materino veselje, saj otrok je otrok, četudi malo drugačen od ostalih.

ŠKANDALOV bo dovolj, če bo res prišel na tržišče interlinearni laserski fotoaparati, ki lahko človeka slika tako, da posname le telo, obleko pa zbrise.

Skrivnosti diplomatskih poš

Kaj vse potuje pod varstvom diplomatskih pošiljk? — Eksplozivo in orožje za teroriste po najvarnejši poti — Zlorabe redko kontrolirajo

Vsa prizadevanja britanske policije, da bi našla avtomatsko orožje, iz katerega so po vsej verjetnosti streljali iz londonskega libijskega veleposlaništva in ubili policistko Constable Y. Fletcher ter ranili več demonstrantov, so bila pravzaprav zaman, saj so Libijci brez nevarnosti lahko odnesli orožje v diplomatskih vrečah, ko so morali zapustiti Veliko Britanijo. In to so vedeli vsi. Diplomatske pošiljke so namreč nedotakljive po dogovoru ki ga je podpisalo 1961. leta 141 držav na Dunaju. Dunajski dogovor ne dovoljuje preiskati ne diplomatov in ne diplomatskih pošiljk, ki jih vlade držav pošiljajo v svoje ambasade in konzulate. Ta nedotakljivost je veljavna tudi, če sta si državi napovedali vojno. Tudi v primeru, ko država gostiteljica pretrga diplomatske stike, se vse osebje z vsemi diplomatskimi pošiljkami varno in neovirano umakne v matično državo.

Nekdaj so bile diplomatske pošiljke majhne, govorilo se je kar o diplomatskih kovčkih. Danes pa pod diplomatsko pošiljko pride vse, kar označijo kot diplomatsko, pa naj bo to paket ali dvanaestkolesni tovornjak, do vrha napolnjen z vsem mogočim, čeprav se v dogovoru glasi, da diplomatska pošiljka lahko vsebuje „samo diplomatske dokumente ali predmete, namenjene za uradno rabo“. Toda ta omejitev je le akademska, saj večina vlad nikdar ne preišče diplomatskih pošiljk, četudi bi jih lahko, kadar sumi o očitni zlorabi. Le nekaj držav si po vojni drzne preiskovati diplomatske pošiljke, kar sproži velike proteste in običajno tudi zaustavitev vseh diplomatskih pošiljk.

Druga stvar je tajno odpiranje diplomatskih pošiljk. Tudi tega se ponekod lotijo, vendar pa le poskrbijo, da vse spravijo nazaj točno tako, kot

je bilo, in ne dajo vedeti, da so vtaknili prste v prepovedane stvari.

Dvojni sovjetski agent Kim Philby je zapisal, da je prav slednje najtežji posel. Če to ve, potem je moral preskusiti takšna brskanja.

Zloraba diplomatske imunitete je, kot je slišati, nekaj vsakdanjega. V diplomatskih krogih se govori o nekem britanskem diplomatu, ki je po diplomatski pošti pošiljal iz Moskve v London ovratnike na škrobljenje, pa o pošiljkah kontracepcijskih sredstev na Irsko v diplomatskih vrečah, pa o prepovedani literaturi in o alkoholnih pijačah, ki le v zaščiti nedotakljivosti diplomatske pošte lahko pridejo v mnoge muslimanske dežele, kjer je uživanje in shranjevanje alkoholnih pijač strogo prepovedano. Veliki koncertni klavirji, ki krasijo sprejemne dvorane veleposlaništev, so menda najprimernejši domači barček za pijače, ki so prispele do žejnih grl po diplomatskih poteh.

Znana je anekdota iz Saudske Arabije. Carinski uradnik je z letališča sporočil na ameriško ambasado, da je prispela diplomatska pošiljka s pisarniškim pohištvom in da naj čimprej pridejo ponjo, ker obilno pušča.

Seveda niso vse zlorabe tako nedolžne. Nekateri diplomati zlorabijo imuniteto za tihotapljenje. Letos so v Pakistanu odkrili v prtljagi severnokorejskih diplomatov 4.592 ur, vrednih najmanj po milijona dolarjev, medtem ko so v Zahodni Nemčiji odkrili v diplomatski pošiljki iz Irana dva kilograma surovega opija. Tudi na ameriških letališčih, kjer s posebej treniranimi psi iščejo pošiljke mamil, marsikdaj odkrijejo, da mamila potujejo po diplomatskih poteh. Pes pač ne pozna dunajskega dogovora! Diplomati, ki ga zalotijo s takšnim prepovedanim tovorom, postane seveda le „persona non grata“ in ga izženejo, medtem ko bi običaj-

ni smrtnik za takšen prestop moral v zapor za kar lepo število let.

Po diplomatskih poteh, ki so, kot kaže, res najzanesljivejše, potuje tudi veliko vojnega materiala. Toda najslabše je, da je vse več primerov zlorabe diplomatskih pošiljk za tihotapljenje orožja in eksploziva. Za slednje so največkrat obtoženi libijski diplomati. Krivi so menda tudi za pretihotapljenje orožja, ki je služilo ubijalcem izraelskih atletov na muenchenskih olimpijskih igrah.

Posebno nenavadna je zloraba diplomatskih poti, ki so si jo privoščili pred leti Egiptčani. Cariniku na letališču v Rimu se je čudno zdelo, ko je slišal, da se nekaj premika v zaboujo, ki ga je egiptovska ambasada po diplomatski pošti pošiljala v Kairo. Velel ga je odpreti. V zaboujo so odkrili živega človeka. Šlo je za ujetega izraelskega vohuna, ki je delal z Egiptčani, a so sumili, da je dvojni agent, ter so ga zato po takšni nenavadni poti poslali v Kairo na zaslišanje. Zaboj je imel luknje za zrak, blazino za pod glavo in poseben sedež, prilagodljiv za vse velikosti. Kot je izjavil carinik, je zaboj smrdeč po mrličih. Najbrž niso vsi slepi potniki v njem potovali živi.

MiM (Vir: Time)

Ves čar ženske je v njeni nedostopnosti.

S. KOSOVEL

Znanost ni še nikogar napravila blaženega.

H. HESSE

Že ena sama solza, iz ljubezni prelita, je dolgega življenja vredna.

I. CANKAR

Ideje ljudi pogosto zapeljejo v laži.

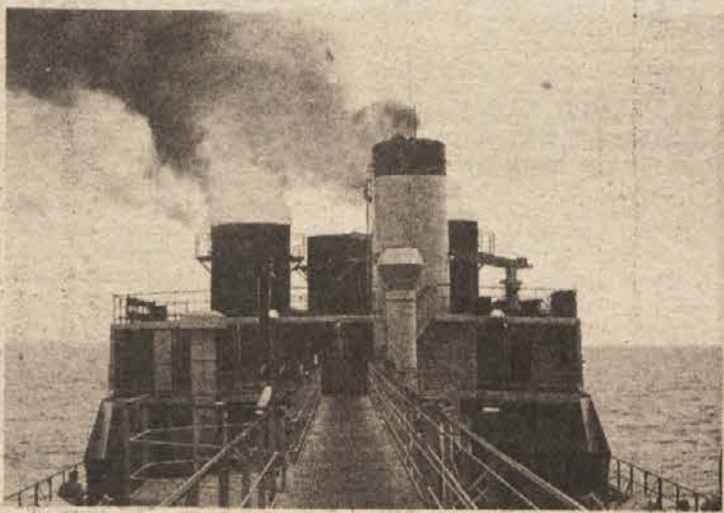
S. BELLOW

Čim več ima človek razuma, tem bolj ga mori dolgčas.

F. M. DOSTOJEVSKI

Skrivnosti deluje ustvarjalno.

S. ZWEIG

Sežiganje strupenih odpadkov na Vulcanusu II, posebni sežigalni ladji.

Plavajoča sežigališča

Na odprtem morju se zaradi smrdečih dimov lahko pritožujejo samo ribe — Kam s strupenimi odpadki?

Razviti svet se že nekaj desetletij srečuje s težkim vprašanjem, kaj storiti z vse večjimi količinami strupenih odpadnih snovi, ki se nabirajo in jih ni mogoče nikamor več varno skladiščiti. V Evropi so pred leti začeli sežigati strupene odpadke tam, kjer se je pokazalo, da je škoda še najmanj — na širjavih Severnega morja. Zdaj Evropejcem sledijo še Združene države Amerike.

Američani so predelali dva bivša tankerja v posebni sežigalni ladji, ki že sežigata tekoče strupe v Severnem morju in v Mehiškem zalivu, medtem ko so pred kratkim iz ladjedelnic spravili še dve modernjši in prav v ta namen zgrajeni sežigalni ladji.

Kakor je na prvi pogled videti, kot da bodo sežigalne

ladje koristna stvar, saj sežiganje strupov na odprtem morju res ne ogroža urbanega okolja in je vpliv dimov na ozračje minimalen, pa se varuhi okolja le bojijo, da ni vse tako rožnato. Pri sežiganju strupenih odpadkov so potrebne zelo visoke temperature, da se strupi razkroje v povsem nenevarne hlapce, na ladjah pa ni vedno mogoče med vožnjo dosegati zaželenih temperature. Nevarnost je, da pri sežiganju nekaterih odpadnih strupenih snovi pride do nepopolnega izgoravanja, kar pomeni, da bi iz dimnikov uhajal tudi dioksin — to pa je hud strup, ki bi usodno načel življenjsko verigo v oceanih.

Toda sežigalni ladji najbrž ta pomislek ne more zaustaviti. Gora strupenih odpadkov je v razvitih državah že prevelika.

NAGRADA V KRŠKO

Knjižno nagrado za rešeno predzadnjjo nagradno križanko je žreb dodelil VERA KOVAČIČ iz Krškega. Nagrajenki čestitamo, ostale pa vabimo, da še naprej sodelujejo pri reševanju naše male nagradne križanke. Rešitev pošljite na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, Novo mesto, s prispisom KRIZANKA.

**prgišče
misli**

Boj se žensk in knjig zavoljo mehkušnosti in napuha, ki izhajata iz njih.

A. FRANCE

Velika mesta je projektiral strah pred samoto. Zdaj v njih prebivata strah in samota.

V. JOVIČIČ

Tisto, čemur moralisti pravijo greh, je pravzaprav način življenja.

I. B. SINGER

Ne more biti naprednega nasilja.

B. ŠTIH

NAGRADNA KRIŽANKA - NAGRADNA KRIŽANKA

DL	M. IME	KLJUKEC	KLEPANIČ	ROMUN. DENARNA ENOTA	ST. POVR. SINSKA MERA	DL	IT. PRED. SEDNIK	TRAVA DRUGE KOSNJE	HRV. TEDNIK
KRAJ PRI KRANJU						FLA			
NEM. PSIHOLOG (AL. FREDJ/AMPER)						GR. CRKA/DESKA			
OSNOVNA OBLIKA/POKRIVALO				POKRAJINA OB BALTIKU/NEBESNI OROK					
					GEOL. DOBA/IZMECEK/OGNjenika				
DL	TLACA/NOVO DELO	KODIR RETE DELA	NADAV/ZD. RAVILISCE V CRNI GORI	POLET/ZNACILNO ZNAMENJE				ROLER	LESTVICA
ZVIJAČA				KOKOS/ZVITEK			NEZNANKA V MAT./ANGL. MESTO		
TIFJUS				SLOV. PESNICA/ANGL. ZJIME			OKAY/NAJVEČJE BRAZIL. MESTO		
OCE			ORGANIZ. AMER. DRZ./KRAJ PRI LJUBLJANI		ZILA OD VODNICE/KARLOVAC				
ČEBER ZA KALJENJE							IRAN. DENARNA ENOTA		
OSARNOST							LESENA HISA		

Del ulova: aligatorjeve kože

Debela koža jih ne varje

Množični pokol aligatorjev in kajmanov v močvirni planjavi Pantanal — Divji lovci in čuvaji

Kadar zaslišimo sladko čebljanje ali preberemo, kako so spet prišli v modo izdelki iz krokodiljega usnja: denarnice, čevlji, pasovi, ženske torbice, ovitki itd., najbrž ne pomislimo, da se za žuborenjem besed skrivajo potoki krvi in grobo poseganje v naravno okolje. Odkar modni svet ljubi krokodilje usnje, tej živali grozi pogin na vseh koncih sveta. Za nilskim krokodilom, ki so ga prigrali na sam rob izginotja, je bil na vrsti floridski aligator, ki so ga morali zaščititi z zakonom in oboroženimi čuvaji, zdaj pa se podobna usoda obeta južnoameriškim aligatorjem, le s to razliko, da bo te živali v divjih pragozdovih težje zaščititi.

V zadnjih dveh letih so pobili za potrebe industrije krokodiljega usnja okoli 3 milijone aligatorjev in kajmanov v predelu Pantanal v Braziliji. Strokovnjaki pravijo, da bo ob takem množičnem streljanju teh plazilcev Pantanal ostal brez njih v manj kot desetih letih. Če prej pa se bo, kot zatrjujejo ekologi, začel razpad celotne življenjske verige. Že sedaj opažajo, da so se namnožile piranje, ki so poglavitna jed aligatorjev in kajmanov; hkrati pa so se začele redčiti mnoge vrste drugih rib, ki so hrana piranj. Zaradi zmanjšanih zalog teh rib so postale napadalnejše tudi velike ribe, ki zdaj češče morijo črede pri prehodih preko vodnih tokov.

Pantanal je zamočvirjena planjava, ki je največja te vrste na svetu. Velika je le nekaj manj kot vse Britansko otočje. V tem okolju živi mnogo rastlinskih in živalskih vrst, posebno bogat je s pticami in vodnimi živalmi. Toda kljub pestremu in bogatemu življenju je vse okolje zelo občutljivo uravnotežen sistem, v katerem je grobo poseganje človeka lahko usodno.

Masovno pobijanje aligatorjev in kajmanov v tem področju je novost, je pa zato toliko bolj grobo in neusmiljeno. Strokovnjaki pravijo, da ga je mogoče primerjati samo še z nekdanjim množičnim pobijanjem afriških slonov.

Divji lovci na krokodile so nezaposleni kmetje in ribiči. Na lov se odpravi večja skupina, ki ostane v močvirjih nekaj tednov. V tem času postrele po 10.000 plazilcev, s plenom pa kar dobro zaslužijo; od enega do dva dolarja za eno kožo. Seveda je to le delček tega, kar potem vtaknejo v svoje žepne preprodajalci, saj stane krokodilja koža v drugem krogu prodaje že 20 dolarjev.

Manj zdravil

V ZDA so dosegli ugodne rezultate pri preprečevanju srčnih kapij in smrti zaradi boleznih srca in ožilja. Smrtnost je nekoliko padla v zadnjih letih, kar pripisujejo predvsem zgodnjim odkrivanjem in zdravljenjem visokega krvnega tlaka. Zdravljenja so se lotevali predvsem z zdravili, poslej pa se bodo zdravniki posluževali tudi drugih metod.

Strokovnjaki za to področje medicine svetujejo, naj bi zdravnik bolnikom z ne previsokim krvnim pritiskom odredili manj zdravil in jim raje priporočali pravilno prehrano, telesno aktivnost in hujšanje, kjer je to potrebno. Zdravila proti visokemu pritisku naj bi poslej predpisovali le v primerih, ko ni drugih možnosti zdravljenja.

Temeljni kamen v zdravljenju visokega pritiska brez zdravil je kontrola telesne teže in kontrola uživanja soli. S primerno telesno težo in zmanjšanim uživanjem soli v vsakdanji prehrani je mogoče veliko doseči, trdijo strokovnjaki. Dobro je tudi omejiti uživanje alkohola, ker pijančevanje dviga pritisek. Telesne aktivnosti strokovnjaki priporočajo predvsem kot dobro metodo vzdrževanja primerne telesne teže in krepitev ožilja in srca. Šele če po šestih mesecih takšnega zdravljenja ni opaziti zniževanja pritiska, naj bi zdravnik bolniku predpisal manjše doze zdravil.

Vodni stoli

Za nepomične in invalidne udobnejši počivalnik

Pred tremi leti je avstralski izdelovalec pohištva Peter Smith poskušal pomagati svoji onemogli stari mami, ki jo je starost preklenila na posteljo, in ji je naredil iz plastičnih vrečk, napolnjenih z vodo, zasilni naslanjač. Improvizirani stol ni dolgo zdržal, saj so vrečke popokale in je voda stekla ven, vendar pa je dal Smithu spodbudo, da se je lotil izdelave bolj uporabnega vodnega stola. Danes je svoj izdelek že povsem dodelal in pripravlja se za prodajo vodnega stola v ZDA in v Evropi.

Vodni stol, ki ga sestavljajo trije z vodo napolnjeni plastični deli, je namenjen vsem tistim, ki so zaradi bolezni ali drugih razlogov prisiljeni presedeti ali preležati veliko ur. V takšnem vodnem stolu je ležanje oziroma sedenje udobnejše in ne povzroča tolikšnih muk zaradi ran, ki nastajajo zaradi dolgotrajnega ležanja v posteljah ali sedenja na invalidskih vozičkih. Zaradi tega ni potrebno invalidov in drugih bolnikov tolikokrat obračati, premeščati idr., kar domačo nego poenostavi in tudi poceni.

138

Črtice in povesti iz narodnega življenja

PEPE DOLAR

Ali izprašajte tudi druge ljudi, ki poznajo Čopovo hišo. Pozvedite mi, če ni morda kaj dosti skrivnega, nevknjiženega dolga na hiši in če morda tudi Čopovi nimajo pri ljudeh kaj denarja na posojilu, za katerega ne ve gosposka — če se ne nahaja v shrambah morebiti kaj gotovega ali pa srebrnine in zlatnine in drugih takih reči.

Sestrično prosi pa še za večjo, bolj imenitno reč, ona bi morala spoznati natanko njegovo nevosto, če ni morda skrivna pijanka ali sladkojednica, ki si kupuje v mestu cukur, kavo, salame, gosposki sir in druge take potrate, in sploh bi po njej zvedel rad vse navade in razvade svoje sladke Matildke. Zato je rekel Čopovski, da bo poslal k njej Anko, češ da se bo naučila pri njej bolje delati, da bo videla, kaj Matilda hoče in kaj noče, da ji bo laglje pomagala, stregla in služila pri Dolarjevih in da ne pride kak preprič v hišo, če bi ona iz nevednosti ne pogodila volje nevestine.

Preprosti Čopovski bi se Pepe z nobenom rečjo ne bil mogel tako prikupiti ko s to prošnjo. Bilo je tako uganjeno, da bo služila Anka vsaj dva meseca pri Čopovih.

Teta in sestrična sta pohvalili na vso moč to previdnost Pepetovo in se lotili radovoljno kar precej svojega posla. Boljših vohunov ne bi si bil ženin mogel najti na celem svetu. Opazovali sta tako, da noben človek ne bi bil mogel zaslediti in uganiti pravega namena njenega govornja in delovanja.

Zato pa je bil tudi uspeh tako odlično sijajen. Teta je izvedela iz gotovih virov, da ima Čop izposojenih brez intabulacije še celih tri sto goldinarjev, on sam pa nikjer ne krajcarja dolga — deset srebrnih žlic, zlato uro in dvajset cekinov je videla sama, ker ji ni prikričevala Čopovka nobene reči, še več pa je bilo vredno nekaj drugega. Čop je imel brez vednosti kake gosposke vinograd, na katerem se pridelala o srednjih letinah po štirideset veder ne cvička lipine, ampak zlatne beline. Dobil ga je v last tako, da je plačal zanj prejšnjemu gospodarju Tonicu tri sto petdeset goldinarjev, Tonic pa je dal njemu ključ od zidanice in davkarske bukvice. Davki se plačujejo kakor prej na Tonicovo ime, gospodar pa je pa Čop. O, če bi gospoda to vedela, bi bile sitnosti, za prepis bi bilo treba precej odšteti bogve koliko, zraven bi prišla še huda kazen. Ali kmet je molčeč in si tako lepo pod roko prodajajo in se varujejo nepotrebnih stroškov.

Ankino naznanilo je bilo precej avšasto, ali je razveselilo Pepeta še bolj ko Metino: „Pazila sem nanjo podnevi in ponoči, kar mi je bilo mogoče, ker sva spali v eni izbi. Z deklarimi je Matilda dobra ko duša in proti očetu in materi se tudi ne zadira, kakor toliko drugih smrkolink. Dela rada vse, ali meni se

**VASA ZGODBA
JABLANA STRICA SKOPUHA**

Kopitarjeva domačinja na robu vasi je imela lepo sončno lego in je bila gosto obdana s sadnim drevjem. Kopitarjev Tone in njegova žena Pepa sta že sedem desetletij uživala sadove male kmetije. V zakonu se jima je rodilo pet otrok. Trdo sta morala delati, da sta jih nasitila, a ko so odrasli, so vsi do zadnjega odšli v mesto in se tam zaposlili. Domov so se vračali le ob redkih priložnostih. Ostarela Kopitarja zemlje nista mogla več obdelovati, pa je njive prerasla trava, hlev pa se je spraznil. Pepa je skrbelala le še za dva mačka, Tone pa se je ukvarjal s sadnim drevjem, čeprav je težko hodil.

„Moram skrbeti za sadovnjak,“ si je mrmral v brado, ko je s palico hodil med drevjem in opazoval dreve od pomladi do jeseni, ko je z veseljem obral sadeže. Celo pozimi je včasih odšel na sprehod v sadovnjak gledat, če je sneg kaj polomil. Kopitarjev sadovnjak je bil najlepši v vasi in njegovo sadje najboljšo. A Pepetu je bila najbolj pri sreju jablana ob hiši.

„Veš, Pepa,“ je govoril ženi, „tole drevo je moj oče zasadil, ko sem se rodil. Ponosen sem na to drevo, saj skupaj rasteva od mladosti. Ko bom umrl, podrite tudi to jablano.“ Žena se za njegove besede ni kaj dosti menila, saj jih je že velikokrat slišala. Vaščani pa so Pepeta poznali predvsem kot velikega skopuha.

Če sam ni mogel pobrati vsega sadja, je raje pustil, da je zgnilo, kot da bi ga komu dal. Hud je bil tudi na otroke, če so pobirali njegovo sadje. Čeprav vas ni bila velika, je bilo kar precej pobalinov, ki so radi nagajali Kopitarju. Klicali so ga stric Skopuh. Uživali so, da so ga krazili in jezili, ujeti pa ni stavec mogel nobenega.

Zato se je spomladi lotil ograje. Nakupil je lesa, naročil mizarja in kmalu je ves sadovnjak obdajala lepa ograja. A kljub temu da je za ograjo odštel precej denarja, ni dosegel namena. Nasprotno pobalini so se z večjim veseljem uhajali v sadovnjak, ograja pa so mimogrede preplezali.

Pobalini so se domenili, da strica Skopuha kaznujejo. Naredili so slamnato lutko in jo ponoči spravili na Kopitarjevo jablano tako, da je bila lutka povezana z dolgo vrstico do grmičevja okraj plota. Naslednji dan so se otroci zbrali v skrivališču in čakali, da bo Kopitar stopil iz hiše. Ko je stavec stopil na prag, so začeli vleči za vrstico, da se je lutka v krošnjo zibala.

Kopitar je uprl oči v svojo najljubšo jablano in videl na nji otroško postavo. Kar okamenel je in prvi hip še do besede ni mogel, češ čas pa je začel vpitii: „Dol, smrkavec, sicer ti odredem glavo!“ Toda „deček“ na drevesu se je še bolj veselo zibal. To je Kopitarja do konca razjezilo. Mahal je s pestjo in grozil, nato pa zagrabil sekiro in jo z vso močjo zasadil v deblo jablane. Ker se „deček“ v krošnjo tudi za to grožnjo ni zmenil, je Kopitar pobesnel. Mahal je s sekiro po debelu, ne vedoč, kaj dela, dokler ni njegova najljubša jablana zahreščala in padla po tleh. Tedaj je skočil k „dečku“ in ga zagrabil. Toda v roki je začutil slamo, iz bližnjega grmičevja pa se je oglasilo smejanje otrok in zmerjanje: „Stric Skopuh, stric Skopuh!“

„Joj, kaj sem naredil,“ je Kopitar zavpil in onemogel padel po tleh. Pritekla je Pepa, pomagala možu na noge in ga odvela v hišo.

„Kje je moja jablana, s katero sva rasla? Zdej bom tudi jaz moral umreti,“ je stokal in debele solze so mu tekale po licih. Pepa ga ni mogla potolažiti.

Naslednji dan si je malo opomogel. S solzami v očeh je oklestil jablano. Bilo mu je žal, da je bil tako skopuški in tako nagle jeze. Od tistega dne ni nobenemu prepovedoval pobiranja njegovih jabolč. Otroci mu niso več tako nagajali, saj so videli, da se je stric Skopuh spremenil. Postal je celo radodaren.

Spomladi mu je umrla Pepa. Poslej je otroke vabil k sebi in pobalini so postali njegovi veliki prijatelji. Poletje je umrl tudi stari Kopitar. Jeseni je sadje gnilo v njegovem sadovnjaku.

ZDENKA LOGAR

TELEVIZIJSKI SPORED

25. V. petek

1
9.00 TV V ŠOLI: Koledar, Tito in pionirji, Mi smo Titovi, Tito je naš, Spominski park v Kumrovcu, Pojmo o Titu
10.35 TV V ŠOLI: Zgodovina, Risanka, Bačka, Elektronski računalniki, Risanka, Velikani svetovne literature (Lope de Vega)
16.55 do 23.55 TELETEKST
17.10 POROČILA
17.15 PIHALNI ORKESTER IZ ZAGORJA
17.45 MODRO POLETJE, oddaja iz španske nanizanke za mladino
18.25 OBZORNIK LJUBLJANSKE-

GA OBMOČJA
18.40 KRAŠKO PODZEMLJE, izobraževalna oddaja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 VČERAJ ZA JUTRI: NOVI TEMELJI, dokumentarna oddaja
20.40 NE PREZRITE, kulturna oddaja
20.55 DAN MLADOSTI, prenos prireditve iz Beograda
22.00 DNEVNIK
22.15 DESANT NA DRVAR, jugoslovanski film

2
16.45 Test — 17.00 Poje otroški zbor Kolibri — 17.15 Mesta s Titovim imenom — 18.15 Subotški mladinski

festival — 19.50 Dnevnik — 20.00 Igrani film — 20.55 Dan mladosti (prenos prireditve iz Beograda) — 22.00 40 let po desantu na Drvar (dokumentarna oddaja) — 22.45 Poročila — 22.50 Desant na Drvar (jugoslovanski film)

ZAGREB 1

14.25 Video strani — 14.35 TV v Šoli: Spominski park Kumrovec, Pojmo o Titu — 15.25 Poročila — 15.30 Majske igre — 16.00 Maj na Titovem trgu — 16.30 Glasbeni klub — 17.00 Otroški zbor Kolibri — 17.15 Mesta s Titovim imenom — 18.15 Subotški mladinski festival — 19.30 Dnevnik — 20.00 „Ljeto ti je druga Tita kolo...“ — 20.55 Dan mladosti (prenos prireditve iz Beograda) — 22.00 Dnevnik — 22.15 Kulturni mozaik

26. V. sobota

1
7.45 do 11.45 TELETEKST
8.00 POROČILA
8.05 CICIBAN, DOBER DAN, PAPIRNATI ČOLNICEK
8.25 ZGODBE O POLUHECU: POLUHEC NAJDE STARŠE
8.40 ZGODBE IZ NEPRIČAVE
9.10 PUSTOLOVŠČINA: MALI PRINCA
9.40 DINAMITI NA NEBU, angleška dokumentarna oddaja
10.30 VČERAJ ZA JUTRI: KMALU BOMO ŽELI, dokumentarna oddaja
11.05 HUDA LUKNJA, dokumentarni tacec meseca

11.40 POROČILA
17.35 do 23.20 TELETEKST
17.50 POROČILA
17.55 RIBIČI IZ MOORHOVEDA, zadnja oddaja iz zahodnonemške nadaljevanke
18.45 ČUDEŽI NARAVE: SKRIVNOSTNI SVET PLAZII, CEV, kanadska poljudnoznanstvena oddaja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 MLADI LEVI, ameriški film
22.45 ZRCALO TEDNA, pregled političnih in drugih dogodkov
23.15 POROČILA

2
15.25 Test — 15.40 Drevo džamal

(sovjetski film) — 17.05 Liga mladih lingvistov — 18.05 Sedem sekretarjev Skoja — 18.55 Glasbena oddaja — 19.30 Dnevnik — 20.00 Revolucionarne pesmi (prenos iz Drvarja) — 21.00 Feliton — 21.45 Poročila — 21.50 Športna sobota — 22.15 Hadži-Arif beg (oddaja iz turške nadaljevanke) — 23.15 Kronika Sterijevega pozorja

ZAGREB 1

8.50 TV v Šoli: Koledar, Ivan Cankar: Hlapci, Strossmayerjeva galerija v Zagrebu, Poročila — 16.20 Zabavni koledar — 17.30 Sedem dni TV — 18.00 Poročila — 18.05 Koledar — 18.15 Mali koncert — 18.30 To je to (dokumentarna oddaja) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Gospa, ki izginja (angleški film) — 21.40 Dnevnik — 22.00 Odrske luči

27. V. nedelja

1
8.30 do 13.05 TELETEKST
8.45 POROČILA
8.50 ŽIVŽAV, otroška matineja
9.40 MODRO POLETJE, oddaja iz španske nanizanke za mladino
10.20 M. Smoje: VELIKO MESTO
11.40 625, oddaja za stik z gledalci
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
13.00 POROČILA
14.20 do 22.50 TELETEKST
14.35 PRISLUHNI MO TIŠINI, oddaja za slušno prizadete gledalce
15.20 MOSTOVI, oddaja za ma-

džarsko in italijansko narodnostno skupnost
15.50 POROČILA
15.55 VISOK PRITISK, koprška zabavnoglasbena oddaja
16.35 LETNIKI 1960—1970
17.35 ŠPORTNA POROČILA
17.50 DEKLICA S KONJEM, vzhodnonemški film
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 Miško Kranjec: STRICI SO MI POVEDALI
21.15 NADNACIONALNE DRUŽBE: FORDOVA DELAVNICA, zagrebška dokumentarna oddaja
21.45 HADJUK: RIJEKA, reportaža o nogometni tekmi
22.15 ŠPORTNI PREGLED

22.45 POROČILA

2

9.00 Oddaje za JLA — 11.55 Prenos prireditve ob 40-letnici desanta na Drvar, 2. kongresa USAOJ in ustanovitve Ozne — 14.30 Reportaža o rokoborbi v grško-rimskem slogu — 15.00 Prenos mednarodne dirke za trofej Mladosti v motokrosu — 16.00 Prenos boksarskih dvobojev — 18.25 Povsem osebno (dokumentarna oddaja) — 19.10 Na štirih kolesih (oddaja o prometu in turizmu) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Modrost telesa (angleška dokumentarna oddaja) — 20.50 Včera, danes, jutri — 21.10 Televizijska nadaljevanka — 22.10 Kronika Sterijevega pozorja

28. V. ponedeljek

1
8.50 TV V ŠOLI: Koledar, Pesmi in zgodbe za vas, Češćina, Ustvarjalne igre, Književnost v NOB, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Berilo, Risanka, Angleščina, Mali program, Risanka, Dijaška revija
17.05 do 22.30 TELETEKST
17.20 POROČILA

17.25 ZGODBE IZ NEPRIČAVE, beogradska nadaljevanka za otroke
17.55 NIKOLI NE RECI NIKOLI, sovjetski film s festivala znanstvenotehničnega filma v Beogradu
18.25 PODRAVSKI OBZORNIK
18.40 PET MINUT ZA REKREACIJO
18.45 VIDEO ŠOLA, glasba za mlade
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 J. S. Popović: RODOLJUBI, zagrebška televizijska drama
21.15 STUDIO 2, kulturna oddaja

22.15 DNEVNIK

2

17.25 Dnevnik — 17.45 Slovenske ljudske pravljice — 18.00 Zgodbe iz davnine — 18.15 Grafiki — 18.45 Glasbeni album — 19.00 Telešport — 19.30 Dnevnik — 20.00 Risanka — 20.05 Prenos svetovnega prvenstva v kegljanju — 21.25 Hit meseca — 21.55 Ženska za pultom (oddaja iz češkoslovaške nadaljevanke) — 22.45 Kronika Sterijevega pozorja

29. V. torek

1
8.50 TV V ŠOLI: Koledar, Kje je Jugoslavija, Za učitelje, Otroci ustvarjajo, Predstavljamo vam, Vuhodna Makedonija, Zanimivo potovanje, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Ljudje in rastline, Risanka, Rastlinski vodovod, Tehniška ustvarjalnost mladih, Risanka, Glasbeni pouk, Govorni jezik
16.15 do 22.20 TELETEKST

16.30 ŠOLSKA TV: Segrevanje in ohlajevanje, Pešec na prehodu, Jedrsko orožje
17.35 POROČILA
17.40 POLUHEC NESE KOSILO OČETU, oddaja za otroke
17.55 GLASBENA ODVAJA
18.25 POMURSKI OBZORNIK
18.40 OTOK, ČLOVEK, KRŠ, jugoslovanski kratki film
18.55 KNJIGA, kulturna oddaja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 N. Gordimer: ŠEST ČEVLEJEV ZEMLJE, oddaja iz zahodnonemške

nanizanke
21.05 AKTUALNA ODVAJA
22.05 DNEVNIK

2

17.30 Bosna: reprezentanca Jugoslavije (prenos košarkarske tekme) — 19.00 Kras — 19.30 Dnevnik — 20.00 Folk parada — 20.50 Žrebanje lota — 20.55 Življenje obveščevalca Ratka Žarića (dokumentarna oddaja) — 21.40 Zagrebška panorama — 21.55 Jazz iz studia — 22.40 Kronika Sterijevega pozorja

30. V. sředa

1
8.50 TV V ŠOLI: Koledar, V družbi poletavčki, Uživajmo na soncu, Odmor, Petrova gora, Spoznajmo svoje telo, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Nevretenčarji, Risanka, Rajska oaza, Mirjana Stefanović v knjigarni, Risanka, Plavanje, Baletni upi
17.45 do 22.15 TELETEKST

18.00 POROČILA
18.05 CICIGAN, DOBER DAN: HOP, SE MEH RAZPOČI, SMEH IZ NJEGA SKOČI
18.25 POSAVSKI OBZORNIK
18.40 MOZAIK KRATKEGA FILMA: DOGODIVŠČINE V OTTAWI, kanadski film
19.00 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 RISANKA
20.10 ROMA: LIVERPOOL, prenos finalne nogometne tekme za pokal

evropskih prvakov
22.00 DNEVNIK

2

17.15 Mladost: Primoreje (prenos vaterpolske tekme) — 18.15 Govorimo o zdravju — 18.45 Od vsakega jutra raste dan — 19.30 Dnevnik — 20.00 Daisy Miller (ameriški film) — 21.25 Zagrebška panorama — 21.50 Koncert v galeriji Srbske akademije znanosti in umetnosti — 22.25 Kronika Sterijevega pozorja

31. V. četrtek

1
8.50 TV V ŠOLI: Koledar, Obišćimo letališće, Celinski zimzeleni gozd, Otroci ustvarjajo, Predstavljamo vam, Pokliena usmeritev, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Žveplo, Risanka, Izobraževalna reportaža, Risanka, Dreser, Govorni jezik
15.05 do 22.05 TELETEKST

15.10 ŠOLSKA TV: Segrevanje in ohlajevanje, Pešec na prehodu, Jedrsko orožje
16.15 JUGOSLAVIJA: ZR NEMČIJA, prenos rokometne tekme za trofej Jugoslavije
17.55 POROČILA

R. Gadney: KENNEDY, oddaja iz angleške nadaljevanke
21.50 DNEVNIK

2

17.25 Dnevnik — 17.45 Pešec v avtomobilu — 18.15 Dinarska endemična flora — 18.45 Želeži ste, pogledite — 19.30 Dnevnik — 20.00 D. Ivanišević: Ljubzen v črni (predstava HNK Split) — 21.50 Kronika Sterijevega pozorja — 22.35 Zagrebška panorama

DELAVCI, POZANIMAJTE SE ZA DELO PRI PTT NOVO MESTO!

Naša delovna organizacija opravlja zelo raznoliko dejavnost, zato so tudi dela in naloge raznovrstne, predvsem v tozdu PTT Center v Novem mestu. Ukvarja se pretežno z vzdrževanjem, popravili in napeljavanji telefonskih in telegrafskih omrežij in naprav. Poleg inženirjev in tehnikov opravljajo ta dela tudi:

- monterji in mehaniki,
- priučeni in specializirani delavci ter
- nekvalificirani delavci.

Za naše delo so se s prekvalifikacijo usposobili tudi splošni električarji ter mehaniki za jaki in šibki tok.

Delo v našem tozdu je razgibano, zanimivo in zahtevno. Cenimo zavzetost za delo, kakovost dela in pobude posameznika, zato je vsakemu delavcu omogočeno specializiranje in napredovanje.

NOVOMEŠČANI IN POSAVCI!

— Želite kaj več izvedeti o nas?
— Vas morda privlači delo v našem tozdu?
— Oklevate, ker še niste usposobljeni za telekomunikacijski poklic? Nič naj vas ne moti, če ste brez poklica. Čeprav imate dokončano le osnovno šolo, bomo našli delo za vas.

Veselilo nas bo, če nas boste poklicali po telefonu 22-741 ali pa se boste oglasili v našem tozdu PTT Center na Mali Cikavi v Novem mestu. Dobili boste vsa potrebna pojasnila, opisali vam bomo delo, pogoje za delo, vsa mesta zaposlitve in vas seznanili z vsem, kar vas bo še zanimalo.

Upamo, da se boste odzvali našemu vabilu.

Tozđ PTT Center
Novo mesto
Mala Cikava

KOMPAS JUGOSLAVIJA

MLJET

Romantični otok na jugu, narodni park, topli (slani) jezeri. Hotel Odisej (B). Z letalom do Dubrovnika, z avtobusom do Trstenika, s trajektom na Mljet. Cena: 13.900 do 17.900, dodatni teden 9.100 do 12.000 din. Odhodi ob nedeljah.

OHRID

Topla južna Makedonija. Hoteli: Metropol (A), Biser (A) in „Eurotel“ (apartmaji). Pester izletniški program. Z letalom do Skopja, z avtobusom na Ohrid. Cena: 19.200 do 19.800, dodatni teden 8.100 do 10.500 din. Apartma (najem) 9.900 do 12.400, dodatni teden 3.700 do 4.400 din. Odhodi ob ponedeljkih.

VIS

Sončni otok sredi Jadrana. Hotela: Biševo (B) (Komiža) Issa (B) Vis. Z letalom do Splita, z gliserjem ali trajektom na Vis. Cena: 9.600 do 12.570, dodatni teden 6.000 do 11.100 din. Odhodi ob petkih (Komiža) in sobotah (Vis).

BUDVA

Očarljiva črnogorska riviera. Novi hoteli Slovenska plaža (B). Bogat izletniški program. Z letalom do Tivta, z avtobusom v Budvo. Cena: 11.900 do 17.000, dodatni teden 5.900 do 11.600 din. Odhodi ob četrkih.

Cene vsebujejo prevoze in penzione. Popusti za otroke! Podrobnejši program (s cenami in termini) v vseh poslovalnicah Komasa.

DOLENJCI!

Vabimo vas, da nas obišćete v naših poslovalnicah v Krškem, Litiji, Novem mestu in Ribnici.

tozd Zdravilišča

Novo mesto, Germova 3, tel. (068) 22-436

„KRKIN HRAM“ na Trški gori

Vsaki petek, soboto in nedeljo pestra izbira zidaniških in dobrih dolenskih vin. Ob sobotah in nedeljah pa odojki in janjci.

Komisija za delovna razmerja pri HP Medex, Ljubljana, Miklošičeva 30

objavlja prosta dela in naloge:

- prodaja blaga in opravljanje bifejskih storitev v poslovalnici v Krškem.

Pogoji: IV. stopnja strokovne izobrazbe — KV prodajalka ali nakarica, tečaj higienskega minimuma, 1 leto delovnih izkušenj, poskusno delo 60 dni. OD ca 18.500 din. Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju strokovne izobrazbe sprejema kadrovska služba HP Medex 8 dni od dneva objave.

368/21-84

Zavod za družbeno planiranje Novo mesto

Za opravljanje prostih del in nalog vabimo k sodelovanju:

- diplomirane ekonomiste
- diplomirane inženirje arhitekture
- diplomiranega inženirja gradbeništva ali komunalne tehnike.

Od kandidatov pričakujemo: — poznavanje področja ekonomskega oziroma prostorskega planiranja — da imajo najmanj 3 leta ustreznih delovnih izkušenj.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo na naslov: Zavod za družbeno planiranje Novo mesto, Prešernov trg 8, Novo mesto, 15 dni po objavi oziroma do zasedbe prostih del in nalog.

362/21-84

Skupščina občine Novo mesto
Razpisna komisija delovnih skupnosti upravnih organov

razpisuje

prosta dela in naloge

referenta za malične zadeve

Pogoji: srednja šola upravno-administrativne, ekonomske ali druge ustrezne smeri, matični tečaj, 2 leti delovnih izkušenj ter aktivno znanje slovenskega jezika

Poleg navedenih pogojev je pogoj za zasedbo razpisanih del in nalog družbenopolitična aktivnost, ki se izraža v odnosu do samoupravne družbene ureditve, v razvitem čutu odgovornosti do dela in osebni poštenosti.

Z izbranim kandidatom bo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas, z 2-mesečnim poskusnim delom.

Prijave z lastnoročnim življenjepisom in z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 15 dni po objavi kadrovska služba upravnih organov Skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po preteku roka za sprejem prijav.

„Dana“, tovarna rastlinskih specialitet in destilacija Mirna

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

- več delavcev (dijakov in študentov) za začasno delo v proizvodnji

Delo je organizirano preko študentskega servisa. Pisne prijave naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: „Dana“, tovarna rastlinskih specialitet in destilacija Mirna. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

360/21-84

Osnovna šola Mirana Jarca, Črnomelj

razpisuje prosta dela in naloge

— ravnatelj (za štiri leta)

Kandidati morajo poleg pogojev, predpisanih v 511. členu Zakona o združenem delu, izpolnjevati tudi pogoje iz Zakona o osnovni šoli in s svojo poklicno in samoupravno dejavnostjo uveljavljati humane medčloveške odnose in socialistično samoupravljanje ter imeti vsaj pet let vzgojno-izobraževalne prakse. Prezem del in nalog je 15. 8. 1984. Kandidati naj pošljejo prijave z opisom dosejanega dela in z dokazili o izpolnjevanju pogojev v zaprti ovojnici z oznako „Za razpisno komisijo“ na naslov: Osnovna šola Mirana Jarca, Črnomelj, v 8 dneh po objavi razpisa. O izidu razpisa jih bomo obvestili v 30 dneh.

364/21-84

Alpina
Tovarna obutve Žiri
Strojarska 2, n. sol. o.
TOZD Prodaja

Na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja Tozd prodaja

objavljamo prosta dela in naloge:

prodajalec obutve

— za določen čas (nadomeščanje med porodniškim dopustom v prodajalni Metlika)

Kandidati za razporeditev na navedene delovne naloge morajo izpolnjevati poleg splošnih pogojev še naslednje pogoje:

- kvalificiran prodajalec
- šestmesečne delovne izkušnje

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju strokovne izobrazbe pošljite v 8 dneh po dnevu objave na naslov

Alpina, Tovarna obutve, Žiri
Prodajalna Metlika
Partizanski trg 13
68330 Metlika

363/21-84

Komisija za delovna razmerja
DS skupnih služb DO Riko Ribnica

objavlja prosta dela in naloge v razvojnem sektorju za:

- strojne tehnike
- strojne inženirje

Delovne izkušnje zaželene.

Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: DO Riko, DSSS — kadrovska služba, 61310 Ribnica. Kandidate bomo o izbiri pisno obvestili v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

367/21-84

Univerzitetni klinični center Ljubljana o.sub.o.
Ljubljana
Zaloška c. 2

takoj zaposli več delavcev za delo na bolniških oddelkih in v mehanizirani pralnici.

Vse zainteresirane kandidate vabimo, da se zglase osebno ali pisno na naslov: Univerzitetni klinični center Ljubljana, Kadrovska služba, Bohoričeva 28.

365/21-84

V ŽUPANČIČEVI HIŠI

Čeprav je deževalo, smo se 11. maja odpeljali na izlet v Vinico. V Župančičevi hiši smo si ogledali razstavo pesnikovih fotografij, knjig in različnih drugih predmetov, med katerimi je tudi posmrtna maska.

PETRA KONČINA
OŠ Šentrupert

PREDAVANJE O PRVI POMOČI

V tednu Rdečega križa so našo šolo obiskale tri učence novomeške srednje zdravstvene šole. Ena od njih je učencem 7. razreda predavala o prvi pomoči na mestu nesreče. O raznih nesrečah in nudenju prve pomoči smo nekaj že vedeli, srednješolci pa smo z zanimanjem prisluhali in jo marsikaj vprašali.

ANKA GRČAR
OŠ Šentrupert

V TEHNIČNEM MUZEJU

Pred kratkim smo si učenci 7. in 8. razredov ogledali zanimivosti zagreb-

škega Tehničnega muzeja. Na dolgo bi lahko naštevale, kaj vse smo videli. Naj omenim le, da smo se seznanili tudi z delom rudarjev, v planetariju smo prisluhali razlagi o zvezdah, izvedli smo veliko o izumih Nikole Tesle, o prevoznih sredstvih in še veliko drugih dosežkih človeštva.

ALJA ŠTARKL
OŠ Artiče

20 LET KOVINOPLASTA Z JESENIC

Kolektiv Kovinoplasta z Jesenic na Dolenjskem je nedavno praznoval 20-letnico obstoja. Njihove delovne uspehe smo počastili tudi učenci osnovne šole z Velike Doline, saj je ta delovna organizacija pokrovitelj naše šole. Za delavce smo šolarji pripravili kulturni program. Najprej je pel šolski zbor, po govoru direktorja Kovinoplasta in podelitvi priznanj najzastavnejšim delavcem pa so učenci izvedli recital, zaplesali belokranjsko kolo in pokazali nekaj točk aerobike.

DIJANA HROVAT
OŠ Velika Dolina

Manj denarja za gasilce

Občni zbor občinske gasilske zveze Novo mesto — Kritike o delu vodstva — izvoljeno novo vodstvo zveze

NOVO MESTO — Občinska gasilska zveza Novo mesto je po številu društev in članstva druga največja zveza v Sloveniji. V občini deluje kar 56 društev, 6 industrijskih, 4 društva Mladi gasilci in ena poklicna enota, zajemajo pa okoli 4.100 članov. Društva niso aktivna le v gasilstvu, temveč tudi na drugih področjih, od tekmovalnih do kulturnega udejstvovanja, posebej pa še pri izgradnji domov — orodjarn.

Na občnem zboru 13. maja v Novem mestu so sprejeli program dela zveze in predračun za letošnje leto, ki bo tudi za gasilce bolj stabilizacijsko, saj je na voljo manj denarja. V razpravi je bilo slišati od delegatov kritike glede dejavnosti vodstva zveze, slabega tekmovalnega sistema, neenotnosti

v zveznih in mednarodnih tekmovalnih, omenjene so bile težave z vzdrževanjem opreme in še posebno težave za nabavo avtomobilskih gum. O racionalizaciji in manjši potrošnji denarja v delu gasilskih društev so govorili tudi gostje: tajnik republiške gasilske zveze Urbančič in predstavnik skupnosti za varstvo pred požarom Japelj in Župančič.

Na zboru so izvolili novo vodstvo zveze, in sicer za predsednika OGZ Francija Bartolja, za podpredsednika Rudija Nangerja in Iztoka Hrovata, za tajnika Franca Šegedina, za načelnika operativne Mihaela Hrovata in za njegova namestnika Stanka Vaupotiča in Ivana Gornika.

F. Š.

Po domače ne gre 144 uporabnikov družbenih sredstev ni dalo zaključnega računa

NOVO MESTO — V Službi družbenega knjigovodstva ugotavljajo, da je glede na široko akcijo pred dvema letoma vse manj porabnikov družbenih sredstev, ki ob zaključku leta ne predlagajo po zakonu predpisanih zaključnih računov.

Medtem ko so leta 1982 obravnavali kar 544 raznih organizacij in društev ter ostalih imetnikov družbenih sredstev, ki te svoje obveznosti niso izpolnile za preteklo leto, je bilo po zaključnih računih za leto 1983 le še 144 nepredloženih tovrstnih dokumentov za območje celotne regije.

Kot so ugotovili, je na spisku lanskimi zamudniki 54 iz občine Novo mesto, 45 jih je iz Črnomlja, 14 iz Metlike in 31 iz občine Trebnje. Med tistimi, ki zaključnega računa niso predložili, je večina manjših organizacij in društev na krajevni ravni, poleg teh pa je tudi 5 krajevnih skupnosti v metliški in 1 v trebnjski občini.

Tako kot prejšnja leta je tudi letos vzrok za nepredložitev zaključnih računov v tem, ker manjše organizacije in društva, pa tudi krajevne skupnosti, nimajo ljudi, ki bi dokaj zahtevne zaključne račune lahko sestavili. Ne glede na te objektivne težave pa je poslovanje po zakonu predpisano, in tisti, ki se tega niso držali, bodo imeli opravka s sodniki za prekrške.

TELOVADNICO ČIM PREJ OBNOVITI

METLIKA — Brž ko bo izdelana strokovna ocena škode, ki je nastala zaradi požara telovadnice metliške osnovne šole, se bodo odločili, kako in na kakšen način bodo obnovili telovadnico, poleg podzemeljske edino v občini. Po nepopolnih ocenah je škoda z rekviziti vred uničena. V prvi vrsti so poskrbeli, da bo do konca šolskega leta pouk telovadbe potekal nemoteno v učilnicah in na zunanjem igrišču. Čeprav je bila telovadnica zavarovana kot vsa osnovna sredstva družbene lastnine, zavarovalnica ne bo zadostila za sanacijo in bo treba denar dobiti še od drugod; za pomoč, tako strokovno kot materialno, so zaprosili tudi republiško telesnokulturno in izobraževalno skupnost, velika pripravljenost za pomoč pa je tudi pri metliškem združenem delu.

BRIGADE NA SOLI

Tudi pionirji se vključujemo v delovne brigade in tako s svojo skromno pomočjo naredimo kaj dobrega in koristnega. Tudi na naši šoli smo ustanovili pionirsko delovno brigado. Vanjo se je vključilo veliko pionirjev in pionirk, ki zdaj olepšujejo okolico šole in tako pomagajo pri ohranjanju lepote kraja.

HELENA SAJOVEC
COŠ Brestanica

Uspešen krst kotlovnice

Kljub začetnim težavam črnomaljska kotlovnica prvo kulturno sezono dobro ogrevala — Pripomb stanovalcev ni

ČRNO MELJ — Letošnja kurilna sezona je za nami, s tem pa je prestala krst tudi črnomaljska kotlovnica, ki je od oktobra lani obratovala poskusno, ogrevala pa je slabih 12.000 kv. metrov stanovanjskih površin v blokih na Čardaku. Kljub temu da so bile ob tehničnem prevzemu ugotovljene tehnične pomanjkljivosti, je razen dva dni kotlovnica obratovala brez zastojev, ljudje pa so bili z ogrevanjem zadovoljni. Zanimivo je, da se za ogrevanje iz skupne kotlovnice zanima tudi vrsta lastnikov individualnih hiš v tistem delu mesta.

Črnomaljska kotlovnica je ena prvih te vrste v Sloveniji, kotli pa so sploh prototipi, zato so pomanjkljivosti razumljive, saj se izvajalci na njej še učijo. Vendar zaradi teh pomanjkljivosti stanovalci niso bili prikrašani z ogrevanjem, saj je bilo največ

težav z napravami za transport promoga in pepela, kar pomeni le več ročne dela za kurjača.

GOK oz njegov tozd Komunalna, ki upravlja s kotlovnico, in hišni sveti so sklenili tudi samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah in obveznostih ter izvolili skupen organ, ki bo reševal morebitne pripombe glede ogrevanja, plačevanja ipd. Doslej pa na skupnih sestankih predstavnikov Komunalne in skupnosti stanovalcev kljub začetnim težavam ni bilo pripomb, tudi glede cene, ki je v začetku burila duhove, ne, to pa prav zaradi solidnega ogrevanja.

B. M.

IZ DELA RK KOČEVSJE

V SOBOTO TEKMOVANJE — 19. maja bo v Kočevju tekmovalje ekip prve medicinske pomoči. Najboljša bo junja sodelovala na republiškem tekmovalju.

TRI DNI KRVOĐAJLSKA AKCIJA — 21., 22. in 23. maja bo v Kočevju krvodajalska akcija. Po prijavah sodeč, bo tudi tretji uspeh akcije v primerjavi z drugimi občinami nadpovprečen, kot je že vsu leta.

MLADI VRK — V maju bo sprejetih med mlade člane RK okoli 350 učencev prvih razredov iz vse občine, med redne člane RK pa okoli 250 učencev sedmih razredov iz vse občine.

ZBRANJE OBLAČIL — V četrtek, 24. maja, bo v Kočevju tradicionalna akcija zbiranja oblaci. Aktivisti bodo pričakovali darovalce, oz. pobirali oblaci na 18 zbirnih središčih po mestu, na katerih so zbirali oblaci tudi v minulih letih.

B. JURCA PODELILA BRALNE ZNAČKE

Na nedavno podelitev Župančičev bralne značke in priznanja smo šolarji Šmarjete povabili priljubljeno mladinsko pisateljico Branko Jurco. Pripovedoval nam je o svojem pisateljevanju, z veseljem pa je odgovarjala tudi na vprašanja, ki s ji postavljali učenci. Preden smo i poslojili, smo se dogovorili, da b prihodnje leto za bralno značko tekmovalo še enkrat več učencev, tovariš Jurčeva pa nam bo v zameno pripravil posebno presenečenje.

SABINA KOČJAI
OŠ Šmarjet

ZAHVALA

Z bolečino v srcu smo sprejeli vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, tati, brat in stric

FRANC NADU

z Malkovca I pri Tržišču

Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju intenzivne nege internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za skrb in nego v zadnjih trenutkih življenja. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom Majcnovim in Pungerčarjevim za nesebično pomoč v težkih trenutkih. Zahvaljujemo se GD Tržišče, ZB Tržišče, DU Tržišče, delovnim organizacijam ŽTP Trebnje, Dana Mirna, Iskra Šentjernej in osnovni šoli Tržišče za podarjene vence, sorodnikom, znancem, vaščanom in vsem, ki ste nam izrekli sožalje, nam pomagali, darovali vence in cvetje in spremili pokojnega v njegov poslednji dom. Hvala duhovniku za opravljeni obred in govorniku za poslovilne besede ob grobu. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Marija, sinova Franci in Tine z družino, hči Silva z družino, sin Andrej in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 79. letu življenja je prenehalo biti plemenito, toda utrujeno srce našega ljubelega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

METODA LISJAKA

iz Gor. Lepovč 12 pri Ribnici

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč, sočustvovanje in izraženo sožalje, za podarjene vence in cvetje ter tako številno spremstvo na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni družini Abram za nesebično pomoč v težkih trenutkih, kolektivu osnovne šole Ribnica, kolektivu Inles — vratarja in kolektivu KGP Jelenov žleb za darovane vence, pevcem kvarteta Inles ter župniku. Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju iz ZD Ribnica, ki je dolga leta skrbelo za pokojnikovo zdravje, in vsem, ki ste našemu dragemu očetu pomagali in v življenju karkoli dobrega storili.

Žalujoči: žena Tončka v imenu sorodstva
Ribnica, dne 15. maja 1984

*Kje si naš dobri ati,
kje tvoj mili je obraz,
kje so tvoje skrbne roke,
ki skrbele so za nas?*

ZAHVALA

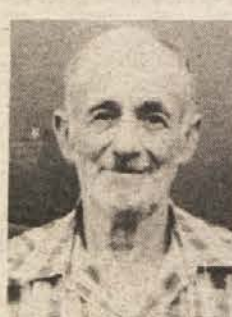
Po težki bolezni nas je v 70. letu starosti zapustil ljubi mož, skrbni oče, stari ata, brat in stric

JOŽE ŽVEGLIČ

iz Sevnice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali toliko cvetja in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Hvala dobrim sosedom, ki so nam v težkih trenutkih pomagali. Društvu upokojencev, Zvezi borcev in župniku za opravljeni obred. Posebna zahvala pa velja dr. Ani Slapšak, ki mu je zadnje dni njegove hude bolezni lajšala bolečine.

Žalujoči: žena Gelca, hčerke Jožica, Geli in Meta z družinami

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite
in spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je zapustil naš dobri mož, skrbni oče, stari oče, brat in stric

ALOJZ BUKOVEC

iz Uršnih sel 128

Ob boleči izgubi se prsrčno zahvaljujemo sorodnikom, znancem in vsem prijateljem, ki ste nam na kakršenkoli način pomagali, darovali vence in cvetje, nam pa izrazili sožalje in pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se Labodu-tozd Ločna Novo mesto, Iskri-tozd Ela Novo mesto, organu za postopek o prekrških Novo mesto, Nami Ljubljana, ZB Uršna sela, pevcem z Ruperčvrha ter župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Jožefa, sin Alojz, hčerke Joži, Ani, Lojzka, Minka, Dragi, Tončka in Cirila z družinami, brat in sestra z družinama ter ostalo sorodstvo

Vse za vaše stanovanje
v novi hiši opreme

EXPORTDRVO
SOLIDARNOST
RIJEKA

ADRIA

Novo mesto, Cesta herojev
(Plava laguna)

Brezplačna dostava, montaža
in šivanje zaves.

Ljubecna Celje

klinker
keramične
ploščice

telefon (063) 25-800

Ljubecna Celje

hlevit

tlak za hleve
Tel. (063) 25-800

Iz Krmelja

Krmeljski šolarji so nam poslali več prispevkov, iz katerih povzemamo: BRANKO CANDELLARI iz 3. razreda poroča o izletu. Pot jih je vodila do Taborske jame, ki jih je navdušila z lepoto podzemnega sveta. V Ljubljani so si ogledali lutkovno uprizoritev Ostržka, posebej pa so se razveselili obiska v živalskem vrtu. Na izletu so bili tudi učenci 5., 6. in 7. razreda. MOJCA JUNTEZ piše, da so se najprej odpeljali v Ljubljano, kjer so si v Mladinskem gledališču ogledali „Nočnega čuvaja v živalskem vrtu“. Nazaj grede so tudi oni zavili k Taborski jami, ogledali pa so si še Jurčičevo hišo na Muljavi in stiški samostan. B. CANDELLARI na kratko poroča tudi o nedavnem obrambnem dnevu, v okviru katerega so šolarji obiskali spomenik v Pijavcih, slišali so veliko zanimivega o NOB, ogledali pa so si še orožje in gasilsko opremo ter izvedli kulturni program. Veselošolci so tekmovali tudi v Krmelju. IGOR FLAJŠ je opisal, kako so se učenci pripravljali na občinsko tekmovanje veselošolcev, ki je bilo pri njih. Likovniki so pripravili sceno za zaključno prireditev, pevski zbor pa je vadiril pesmi. O tem tekmovanju poroča tudi BOJANA KNEZ, ki je na šolskem tekmovanju zasedla drugo mesto za sošolecem Igorjem, na občinskem merjenju moči pa je zmagala.

EKSKURZIJE IN ŠPORTNI DNEVI

Na osnovnih šolah se ekskurzije in športni dnevi kar vrstijo, o tem pa pišejo z OŠ Globoko (Irena Šušterič), kjer so si ogledali Tehnični muzej v Zagrebu, Vanesa Požek iz Črnomlja pa poroča, da so obiskali Ljubljano. Vrhniko, se ustavili v Tehničnem muzeju v Bistri ter v Postojni. Kot piše Jana Fink iz Dolenjskih Toplic, so si učenci sedmih razredov ogledali v Ljubljani balet Rozalinda, učenci višjih razredov Šentjernejske osnovne šole pa so imeli pretekli teden športni dan.

ZAHVALA

V 61. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi mož, oče, dedek, brat in stric

JANEZ BURGERborec NOB,
Kristanova 28

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, stanovalcem bloka Kristanova 28, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih ter nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje, ter pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo ZZZB Novo mesto, Društvu upokojencev Novo mesto ter CP TOZD Gradnje, ŽTO TOZD za promet Novo mesto, Varnost Novo mesto.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

AMALIJA GAŠPERŠIČ

iz Novega mesta

Ob boleči izgubi naše drage mame se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, ji podarili vence in cvetje in jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti. Hvala Gozdnemu gospodarstvu Novo mesto — DSSS, Osnovni šoli Semič, godbi in pevcem ter župniku za opravljeni obred in ganljiv poslovilni govor. Posebno se zahvaljujemo njenim prijateljem iz Švedske, ki so pomagali pri organizaciji prevoza pokojnice, ji darovali cvetje in se od nje poslovili v daljnem Skillingarydu, pogrebniemu zavodu iz Skillingaryda za prevoz v domovino in bolnišnici v Värnamu za zdravljenje.

Vsi njeni

ZAHVALA

Mnogo prežgodaj nas je tragično zapustil naš dragi sin, brat, svak in stric

IVAN ZELINGAR

z Dolža 10

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, pokojniku darovali vence in cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo Krki, tovarni zdravil, sodelavcem iz TOZD Biokemija, OO ZSMS Dolž, Srednji kmetijski šoli Grm, Osnovni šoli Milka Šobar—Nataša ter duhovniku za lepo opravljeni obred.

Vsi njegovi

KIZOLACIJE

NOVOTERM

KRKA, tovarna zdravil, n. sol. o., Novo mesto

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

MARIJA SMUK roj. KRALJ

Mlake 2

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v času bolezni obiskovali in ji pomagali, sorodnikom, prijateljem in sosedovim, ki ste pokojno spremili na zadnji poti, ji darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebej se zahvaljujemo pevcem za zapete žalostinke in župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Stara 99 let nas je zapustila draga mama, babica in prababica

ANA KLEPEC

iz Boršta 1 v Beli krajini

Iskrena hvala vsem, ki ste pokojni v času bolezni pomagali, posebno družini Križan. Enaka zahvala vsem za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje ter župniku za lepo opravljeni pogrebni obred.

Žalujoci: hčerka Ančka in Malka z družinami, vnuki Tone, Anica in Mimica z družinami ter nečaki in nečakinje iz Ljubljane

Boršt, dne 3. maja 1984

ZAHVALA

V 82. letu življenja je prenehalo biti srce moža, očeta, starega očeta, pradedka in strica

JOŽETA MRAKA

iz Vel. Brusnic 35

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnika spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tov. Antonu Krkutu za poslovilne besede, pevcam za zapete žalostinke, kolektivu Novoteks, župniku za opravljeni obred in sosedom za nesebično pomoč.

Žalujoci: žena Marija, hčerka Jožeta, Marija, Anica in Tončka z družinami, vnuk Jože z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Prezgodaj nas je v 59. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat in stric

ANTON ČREPINŠEK

iz Sevnice

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti. Najiskreneje se zahvaljujemo DO ELEKTRO Celje-TOZD Elektrodistribucija Krško in Društvu upokojencev za poslovilne besede, duhovniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in teta

MARIJA KASTREVC rojena SREBERNJAK

po domače Šketova mama iz Hrušice 29

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom in vaščanom Hrušice, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, podarili vence in cvetje ter pokojno spremili na njeni zadnji poti. Hvala tudi župniku za opravljeni obred in pevcam KUD Brusnice.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, prababice, tašče in sestri

ANE SEDLAR

iz Dol. Straže

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in znancem, vsem, ki ste nam izrekli sožalje, pokojni darovali vence in cvetje ter nam ob težkih trenutkih vsestransko pomagali. Hvala govorniku za poslovilne besede, godbi Novoles in vsem ostalim, ki ste pokojno spremili na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega ljubljenelega

METODA PRUSA — TODIJA

brivskega mojstra

se iskreno zahvaljujem vsem vam, ki ste bili z njim dobri v življenju, mu v bolezni lajšali težave in telesne bolečine, posebno zdravniku dr. sc. med. Blažu Mlačku. Pristrčna zahvala vsem za cvetje, vence, govornikom in vsem, ki ste ga spremili do njegovega poslednega doma. Hvaležna sem dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so mi stali ob strani in so še z menoj v moji bolečini.

Žalujoci: žena Helena, sin Miran z družino ter ostalo sorodstvo

Metlika, Kamenica Makedonska, dne 15. maja 1984

Čas prišel je za oddih, dom je prazen, dom je tih. Tebe ljuba mama ni, da bi skupaj kam odšli.

V SPOMIN

Mineva leto dni, odkar nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama in teta

ANTONIJA BRINOVEC

Mrvarjeva mama iz Starih žag 10 pri Dolenjskih Toplicah

Najtopleje se zahvaljujemo vsem, ki se je spominjate in ji prinašate cvetje in prižigate svečke. Ohranili jo bomo v trajnem spominu.

V tih žalosti: vsi njeni
Stare žage, dne 15. maja 1984

ZAHVALA

V 57. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož in oče

LUDVIK JUREČIČ

Ledeča vas 18

Pristrčno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in vaščanom za vso pomoč in izrečeno sožalje in za podarjeno cvetje. Hvala vsem, ki ste pokojnega spremili na njegovi zadnji poti, bližnjim sosedom, ki so nam največ pomagali v teh težkih trenutkih, ISK-RI Šentjernej, osnovni šoli Šentjernej in župniku za opravljeni obred. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Marija, sin Franci, hčerki Martina in Milena ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po kratki in težki bolezni nas je v 73. letu za vedno zapustil naš dragi, skrbni mož, ata, stari ata in brat

STANE ŠIŠKA

iz Jurke vasi 1 pri Straži

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnega v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dobrim sosedom in vaščanom za vence, organizaciji ZB Straža, zlasti govornikom Dušanu Dularju in tov. Virantu za poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke. Hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka novomeške bolnišnice za lajšanje očetove bolezni ter duhovniku za lepo opravljeni obred. Zahvaljujemo se Krkinemu tozdu Kozmetika in sindikatu za podarjene vence in spremstvo. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: žena Ani, sin Ivan z družino, sestri Verona in Ana ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat in stric

FRANC DRENIK

Vel. Podluben 27

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste počastili njegov spomin in ga spremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala darovalcem cvetja in vencev, ZRVS, ZB in SZDL Birčna vas, podjetju Varnost Novo mesto, sindikatu Krke — tovarne zdravil, RSNZ Ljubljana, sodelavcem SGP Pionir-TOZD MKI in TOZD KERAMIKA ter ampulnemu oddelku KRKE. Posebna zahvala velja sovaščanom za nesebično pomoč, godbi, pevcem ter govornikom pri odprtem grobu. Vsem še enkrat pristrčna hvala!

Žalujoci: žena Alojzija, sin Tone, sinovi Franc, Lojze, Jože, hčerka Vida z družinami ter ostalo sorodstvo

Preljuba mama naša, prezgodaj si odšla od nas, kje so tvoje pridne roke, ki skrbele so za nas?

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, sestri, stare mame, prababice in tete

MARIJE BRULC

iz Vrbovega pri Mirni peči

se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem za vso skrb in pomoč, ki so jo nudili v teh težkih trenutkih, in vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje ter nam izrekli iskreno sožalje. Iskrena hvala kolektivu Varnost Novo mesto ter tovarni zdravil Krka za podarjene vence, pevskemu zboru iz Šmihela za zapete žalostinke ter župniku za opravljeni obred. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste pokojno spremili k večnemu počitku.

Žalujoci: sin Jože z družino ter vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi našega očeta in mame

ANTONA IN ANE POŽEK

se zahvaljujemo za ves trud zdravniškemu osebju kirurškega oddelka novomeške bolnišnice, župniku za opravljeni obred, govornikom, pevcam. Posebna zahvala vaščanom, ki so nam stali ob strani v težkih trenutkih, sorodnikom in vsem, ki so pokojno spremili na njuni zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej še enkrat najlepša hvala!

Žalujoci: sinovi, hčere, brata, vnuki in pravnuki
Gorenjci, Zagreb, Ljubljana, Reutlingen

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 24. maja — Marija Petek, 25. maja — Dan mladosti
Sobota, 26. maja — Filip Nedelja, 27. maja — Avgustin
Ponedeljek, 28. maja — Vojislav Torek, 29. maja — Majda Sreda, 30. maja — Ivana
Četrtek, 31. maja — Angela

LUNINE MENE

30. maja ob 17.48 — mlaj

KINIO

BREŽICE: 25. in 26. 5. ameriški film Teči, Andjelo, teči. 25. 5. nemški film Saloni za masazo. 26. 5. ameriški film Tihotapci. 27. in 28. 5. ameriški film Psi vojne. 29. in 30. 5. panamski film Podzemlje Montreala.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

FRIZERSKO POMOČNICO sprejem. Slavka Južnič, Drska 53, Novo mesto, telefon 23-830.

V SLUŽBO sprejem stavbnega kleparja in delavca za priučetev. Samsko stanovanje zagotovljeno. Oglasite se po 17. uri, razen sobote in nedelje, na naslov: Martin Mlakar, Splošno kleparstvo Ljubljana, Tacenska 94, ali telefon (061) 52-027.

TAKOJ ZAPOSIM 2 KV ali PKV avtoličarja. AVTOLIČARSTVO Jože Hočevar, Drnovo n. h., telefon 72-769.

TAKOJ ZAPOSIM VKV ali KV tesarja in zidarja. Plača po dogovoru. Nudim samsko stanovanje. Ing. Vinko Belč, Nad mlini 1, Novo mesto.

IŠČEMO KUCHARICO za počitniški dom od 20. julija do 20. avgusta 1984. Dobro plačilo. Telefon 23-308.

STANOVANJA

IŠCEM garsonjero ali večjo sobo z uporabo sanitarij in kuhinje. Informacije na tel. 22-796 po 15. uri.

Lastniško garsonjero v izmeri 36 m² z balkonom, centralno ogrevano v Novem mestu prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe pošljite do 15. 6. 1984 na oglasni oddelk Dolenjskega lista pod šifro "Kristanova ulica".

MLADA tričlanska družina najame manjše stanovanje. Telefon 22-249.

ODDAM stanovanje mlajši upokojenki ali uslužbenki. Naslov v upravljalni listi (2829/84).

PREDSTAVNIŠTVO RENAULT išče več 4-sobnih stanovanj ali stanovanjskih hiš v Novem mestu ali bližnji okolici za francoske predstavnike. Telefon 22-454.

NUDIM opremljeno sončno sobo pridnemu dekletu (Slovenki) za pomoč eni osebi. V Ragov log 4, Novo mesto.

Motorna vozila

Z 101, letnik 1978, vozno, prodam. za 4,5 M. Stane Vihar, Loka 13, Sentjerne.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozd Časopis Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJICE LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Tone Jesenko.

UREDNIŠKI ODBOR: Ksenija Khalil (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik) Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezak, Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge: Jože Matkovič. Ekonomska propaganda: Janjo Saje, Iztok Gačnik.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 15 din. Letna naročnina 900 din — Za delovne in družbene organizacije 1.800 din, za inozemstvo 15 ameriških dolarjev oz. 40 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti). — Devizni račun 52100-620-970-257300-128-4405/9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 325 din, za razpise, licitacije ipd. 455 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 495 din, 1 cm na prvi strani 850 din. Vsak mali oglas do 10 besed 180 din, vsaka nadaljnja beseda 18 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu. 52100-603-30624 — Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 33, telefon (068) 23-606 — Naslov ekonomske propagande, malih oglasov in naročnega oddelka: Jenkova 1, p.p. 33, telefon (068) 24-006 — Nenaročniški rokopolis in fotografije vračamo — Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC, tozd Grafika, Novo mesto — Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

DOLENJSKE TOPLICE: 25. in 27. 5. avstralski film Nori Maks 2. 30. 5. ameriški film Zgodba o Bud Mollju.

KOSTANJEVICA: 26. 5. ameriški film Sedem nebeskih deklet. 27. 5. ameriški film Nindža prihaja. 30. 5. ameriški film Sijaj žene.

KRŠKO: 27. 5. ameriški film Samo za tvoje oči. 29. 5. ameriški film Pekel v vesolju. 30. 5. francoski film Trojico je treba ubiti. 21. 5. italijanski film Ljubica pod posteljo.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 24. in 25. 5. domači film Veliki transport. 26. 5. matineja Tom in Jerry — Oskrajevci. 26. in 27. 5. ameriški film Usodna svinga. 30. 5. filmsko gledališče — francoska komedija Učitelj. 31. 5. in 1. 6. ameriški film Jaz sem porota.

SEVNICA: 25. in 26. 5. nemški film Jaz sem tvoj ubijalec. 27. in 30. 5. italijanski film Raj za tovarnjakarje.

PRODAM rabljene dele za avtomobil OPEL KADET B in COPPE. Marko Matič, Jerebova 16 a, Novo mesto, telefon 21-589.

ZASTAVO 750, letnik 1977, registrirano do januarja 1985, prodam. Jenič, Gabrje 65, Brusnice.

FIAT 125, letnik 1979, prevoženih 45000 km, dobro ohranjen, prodam. Dom onemoglih sester, Raka 13, telefon (068) 75-538.

DVE Z 101, letnik 1973, ena primerena za rezervne dele, prodam za 8,5 M. Naslov v upravljalni listi (2830/84).

ZASTAVO 750, letnik 1977, prodam. Janez Kikelj, Srebrnice 9, Novo mesto.

FIAT 126 P, december 1977, dobro ohranjen, garaziran, z dodatnimi gumami prodam. Ponudbe na telefon (068) 44-169, popoldne.

126 P, letnik 1977, obnovljen, registriran od 27. maja 1985, prodam. Gregorčič, Stritarjeva 4, Novo mesto, telefon 21-908, popoldne.

PRODAM avtomobil Škoda, letnik 1973, in motorno kolo MZ cem, letnik 1981. Marjan Dajčman, Gaber 13, Semič, telefon 56-078.

ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Oskorščina 1, Semič.

126 P, letnik 1981, prodam. Šoško, Gor. Straža 160.

R 8, obnovljen, po ugodni ceni prodam. Telefon 85-131, Otočec, popoldne.

R 4, starejši letnik, obnovljen, neregistriran, ugodno prodam. Vinko Grile, Selce, 68283 Blanca.

PRODAM motorno kolo „MV AGUSTA“ 175 ccm, letnik 1956. Hvastija, Nad mlini 43, Novo mesto, telefon (068) 23-041.

PRODAM TAM 4500 po zelo ugodni ceni. Martin Kuntarič, Pristava 9, Podbočje.

R 4, letnik 1980, prodam. Telefon 84-962.

ZASTAVO 750, letnik 1976, karambolirano, prodam. Telefon 82-046.

ZASTAVO 750, letnik 1977, prodam. Matko, telefon 22-441, interna 489, od 6. do 14. ure.

VW 1300 prodam. Jablan 23, Mirna peč.

PRODAM MOSKVICHA, letnik 1979, prevoženih 15000 km, garaziran. Za plačilo lahko tudi gozd. Jože

Bahor, Vojinska c. 24, 68340 Črnomelj.

SIMCO 1100 GLS, letnik 1972, primerno za rezervne dele, prodam. Ivan Cerar, Na bregu 14, Črnomelj.

JAWO 350, letnik 1980, registrirano do 1985, preurejeno, poceni prodam. Pavlin, Žužemberk 29.

Z 750, letnik 1979, prodam. Telefon 25-195.

PRODAM ZASTAVO 750 in WV (hrošč), oba dobro ohranjena. Naslov v upravljalni listi (2831/84).

ZASTAVO 750 S, letnik 1977, prodam. Milan Urbanč, Podbočje 33.

ŠPORTNO ŠKODO, letnik 1978, registrirano do aprila 1985, ugodno prodam. Skalicičeva 7 a, Novo mesto.

OPEL KADET, letnik 1972, prodam. Medic, Črmošnjice pri Stopičah 12 a, Novo mesto.

126 P, letnik 1981, prodam. Taborški, Cankarjeva 13, Novo mesto.

Z 750, letnik 1977, prodam. dol. Težka voda 31, Novo mesto, telefon 43-736.

ZASTAVO 750 LC, letnik 1980, po ugodni ceni prodam. Alojz Perše, Družinska vas 34, Smarješke Toplice.

PRODAM ZASTAVO 1300, letnik 1972, dobro ohranjen, ima vlečno kljuko, cena 30.000 din. Prodam novo električno omaro za 24 varovalk, uro s števcem, cena 40.000 din. Ilič, Zagrebška 18, Novo mesto, telefon (068) 23-579.

GOLFA, letnik 1978, zelo ohranjena, prva barva, odlična, prodam. Telefon 24-862.

FIAT 126 P, letnik 1976, prodam. Pestner, Na tratah 7, Novo mesto, telefon 22-465.

PRODAM rezervne dele za ŠKODO (motor, menjalnik, šipe, vrata, itd.) Šega, Soteska 17, Straža.

Z 101, letnik 1974, ugodno prodam. Telefon 23-979.

Z 1300, letnik 1977, prodam. Pokličite popoldne na telefon 23-772.

AUSTIN 1300, skupaj ali po delih, prodam. Vidmar, Gumberk 4, Otočec.

KOMBI ZASTAVA 1300 TF, neregistriran, letnik 1974, tudi po delih prodam. Informacije po telefonu (068) 72-495, zvečer.

LADO 1300, letnik 1978, 56000 km, prodam. Metelko, Gor. Brezovica 50, Sentjerne, popoldne.

P 126, letnik 1982, z avtoradiom prodam. Brule, Ulica 12, udarne brigade 11, Novo mesto, ali popoldne na telefon 23-606.

126 P, letnik 1978, prodam. Inf. na tel. 25-226.

PRODAM Fiat 126 P, letnik 81. november, Mirič, Obrh 14, Dol. Toplice.

ŠKODO 110 L prodam za 6 SM. Je obnovljena in registrirana. Telefon 22-148.

LADO 1200, potrebno manjšega kleparskega popravila, prodam. Telefon 74-663, Koprka, po 15. uri.

126 P, karamboliran spredaj, prodam. Zadnik, Dol. Kamence 21, Novo mesto.

KADETA 74 prodam ali zamenjam za manjši avto z doplačilom. Telefon 56-645.

PRODAM na novo registrirano DIANO 6, letnik december 1976. Telefon (068) 84-205.

ŠKODO 120 LS, zelo ohranjeno, ugodno prodam. Dol. Toplice 192 (Cviblj), telefon 21-563, do 14. ure.

R 4, letnik 1978, prodam. Fink, Mala Cikava 8, Novo mesto.

OPEL REKORD 2,3 D, star štiri leta, dobro ohranjen, ugodno prodam. Telefon (068) 79-375.

DIANO 6, letnik 1977, obnovljeno, prodam za 13 M. Informacije na telefon 23-317.

Z 850, 1981, prodam. Klobčar, Regerča vas 19, Novo mesto.

ŠKODO 100 S, letnik 1973, obnovljen, v dobrem stanju, ugodno prodam. Jože Simončič, Brezje, Raka, telefon 75-688.

LADO 1200, letnik 1979, prodam. Pezdirc, Griblje 70, telefon 56-778.

MZ 250, letnik 1981, prodam. Leon Špelko, Brod 47, Novo mesto.

R 4, nevozen in Z 750, vozno, neregistrirano, prodam. Toni Junc, Otočec 101.

ZASTAVO 101 mediteran prodam. Matija Jerančič, Cesta herojev 62, Novo mesto.

R 4, letnik 1976, prodam. Telefon 24-012.

ZASTAVO 101 letnik 75, prodam. EVDŽENIČ, Bršljin 61, Novo mesto.

dam. Karel Vozelj, Male Dole 10, Veliki Gaber.

OBRAČALNIK za BCS prodam. Prime, Straža 66.

PRODAM žitni kombajn „Lanz“. Telefon 20-319.

PRODAM traktorske tratinne grablje SIP 220. Darko Kovačič, Hrastulje 6, 68275 Škocjan.

PRODAM skoraj nov obračalnik za seno SIP — Maraton za motorno kosilnico. Cena po dogovoru. Ponudbe na naslov: Marjan Mirt, Hinjce 7, Krmelj, telefon (068) 88-929.

OBRAČALNIK za seno za kosilnico BCS ugodno prodam. Tone Rakar, Igljenik 1, Velika Loka.

PRODAM FREZO IMT in renault 4 po delih. Blažič, Žihovo selo 4, Otočec.

PRODAM traktorski obračalnik SIP 220, odlično ohranjen. Zorič, Šutna 35, Podbočje.

KOSILNICO BCS ugodno prodam. Telefon 61-862.

PRODAM

PRODAM hrastova garažna vrata in kombi plošče, debeline 2,5 cm. Kovač, Prečna 51, Novo mesto.

PRODAM smrekove plohe 5 cm. Cerovec 4, Dolenjske Toplice.

PRODAM električni mešalec za beton in rabljen kombinirani stidilnik. Telefon 22-903.

BARVNI televizor Grunding na daljinsko upravljanje prodam za 60.000 din. Telefon 23-679.

PRODAM opeko BH 8 (1800 kom) in armaturno mrežo. Valantičev 6, Novo mesto.

PRODAM vprežni gumi voz (6,5 col) in rusko motorno žago, Avgust Koprna, Pilatovič 24, Radatovič.

ZARADI SELITVE prodam omare za pred sobo in kuhinjo BREST S 10. Klobčar, Regerča vas 19, Novo mesto.

PRODAM pripušeno kobiljo z žrebetom. Žrebe tehta 380 kg. Prodaj grablje za kosilnico BCS. Janez Knavs, Šalka vas 1, Kočevje, telefon (061) 852-467.

PRODAM črno-beli televizor, star eno leto. Jože Novak, K Roku 27, Novo mesto.

PRODAM pomivalno korito in zibelko. Zajc, Mestne njive 4 a, Novo mesto.

PRODAM hladilnik. Pedišič, Jerebova 8b, Novo mesto.

PRODAM traktorsko prikolico domače izdelave. Kostrevec Franc, Ratež 31.

PRODAM 10kg univerzalnega lepila TEOKOL za 7000 din. tel.: 23-977.

PRODAM avtoradijo s kasetofonom (japonski). Cena 15.000 din, inf. na tel. 25-226.

OTOSKO POSTELJICO in pisalni mizo ugodno prodam. Telefon 23-979.

RABLJEN pralni stroj Gorenje z manjšo okvaro prodam. Franc Turk, Gor. Maharovec 6, Sentjerne.

UGODNO prodam omaro za dnevno sobo (3,60 m dolžine — mahagoni). Püreber, Pot na Gorjance 23, Novo mesto.

KOZOLEC (topler) v dobrem stanju ugodno prodam. Informacije po telefonu (061) 786-021.

POGRAD prodam. Telefon 25-354.

PRODAM športni voziček s sedežem za 2 avto. Grobovšek, Levstikova 3, Novo mesto.

PRODAM radio NEC CT 6000 z barvno televizijo (12 x 10 cm) in kasetofon. Telefon 72-986, popoldne.

PRODAM dvokrilna okna s polkni (1 m x 1,40 m — 2 kom.) in en kavč. Vprašajte: Pešut pri Virču, Čatež 20, Brežice.

POCENI PRODAM lepo izdelan mlin na elektriko za mletje žita, primerne tudi za okras, v velikosti 2 x 1 m. Pavel Barič, Mršca vas 9, 68310 Sentjerne.

UGODNO PRODAM šotor za 5 oseb. Telefon 22-650 popoldne.

GUMI VOZ (federvagen) prodam. Telefon 84-923, popoldne.

PRODAM kobiljo z žrebetom, staro 8 let. Oglasite se na naslov: Julij Jurejčič, Gradac 32, 68332 Gradac v Beli krajini.

UGODNO prodam novo avtomobilsko prikolico. Škedelj, Grmovlje 25, Škocjan.

TERVOL v vrečah, skrinjo (310 l), novo, kinoprojektor s filmi ter mešalec Sigmat prodam. Jože Katič, Kajuhova 17, Krško.

PRODAM električno kitaro Eko. Hvastija, Nad mlini 43, Novo mesto, telefon (068) 23-041.

PRODAM kobiljo z žrebetom in kravo (na izbiru od 10). Peter Malenšek, Maline 17, Semič.

PRODAM kobiljo. Anton Pečjak, Cvibelj 6, Žužemberk.

PRODAM dva prašiča po 100 kg. Pate, Dol. Kamenje 18, Novo mesto.

PRODAM skoraj nove bobne Tacton. Cena po dogovoru. Telefon (068) 21-219.

PRODAM 9 let star hladilnik Gorenje. Mohorko, Kristanova 24/4, Novo mesto.

PRODAM dve ovci mladici Jože Juršič, Gor. Kamence 12, Novo mesto, telefon 24-641.

KOBILO z žrebetom (težjo) prodam. Franc Humeč, Irča vas 18, Novo mesto, telefon 24-296.

PRODAM kasaško žrebico in kasaška konja-žrebčiča, starega 1 leto (oba). Informacije vsak popoldne. Naslov: Marjan Mars, Brezina 5, 68250 Brežice.

PREKLICI

FRANC KLEVIŠAR, Doblje 3, Črnomelj, prepovedujem Kastelec iz Doblje 7 pašo kokišo po njivi in vrtu. Če tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

MARIJA ZOREC, Zagorica 2, Veliki Gaber, preklucujem njivo ko. št. 156 (imenovana Vrč). Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

KARLINA ŽLOGAR, Radovica 41, Metlika, prepovedujem pašo kokišo po mojem vrtu, Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

ALBIN FORŠČEK, Praproče 17, Straža, opozarjam DUŠANA KME-TA iz Drganjih sel, naj ne odlaga gnolja in nosi po moji parceli št. 2729 Luben. Če tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

OBVESTILA

SERVIS CANDY — pralni stroji vseh vrst. Janez MOČNIK, K Roku 17, Novo mesto, telefon 22-668.

SNEGOBRANE za vse vrste kritin vam dobavi ali pa tudi montira Obrtna delavnica DANE MIŽIGOJ, Krško, C. 4. julija 98, telefon (068) 71-637, od 20. do 22. ure razen vikenda.

STRANKE OBVEŠČAM, da sem odprl servis za popravilo vseh vrst rolet in žaluzij. Miodrag Lampret, Novo mesto, Lobetova 31, telefon (068) 24-897.

DOMAČE TRNJE

● Pri nas upoštevamo domače strokovnjake samo takrat — kadar je treba na koga prevaliti krivdo za „pufe“.

● Nekateri si očitno ne store dosti, če se jim maje stolček — saj vedo, da jih čaka stabilnejši stolček že drugje.

● Dandanes se ne ve, kdo pije in kdo plača — razen če je sam za šankom.

● Televizijska naročnina je verjetno tako visoka zato, ker je vanjo vračunan — prispevek za uspanje gledalcev.

MARJAN BRADAC

PO OBČINI KOČEVJE

CESTO ŠIRIJO — Širitev ceste od Brezovice proti Predgradu dobro napreduje. Hkrati bodo odpravili več ostrih ovinkov. Po razširitvi bodo ceste asfaltirali. V bodoče naj bi bila to glavna cesta proti Črnomlju.

VELIKO MRAVLJIŠČE — Ob cesti Rajnold — Zagodac je veliko mravljišče, ki so ga gozdarji ogradili. Včasih je bilo to mravljišče še večje oz. je bilo na nekaj kvadratnih metrih več mravlji

ZAHVALA

V 73. letu nas je za vedno zapustila naša ljuba mama, stara mama, prababica, sestra in teta

MARIJA KUS

z Blance

Zahvaljujemo se sosedom, znancem in sorodnikom za nesebično pomoč, darovano cvetje, izraženo sožalje ter vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti. Enaka zahvala velja delovnim organizacijama Celuloza in Inplet za darovane vence, govorniku Dragu Mirtu za poslovilne besede ter kaplanu za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: sinova Jože in Oto, hčerki Mimi in Silva z družinami ter sin Rudi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in strica

ANTONA PAPEŽA

iz Črnomlja

se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za darovane vence, cvetje ter ustna in pismena sožalja. Posebna zahvala ŽTO Novo mesto — TOZD za VV za darovani venec, vsestransko pomoč pri pogrebnih svečanostih, častni straži in za poslovilne besede tov. Simončiča, skupnosti krajevnih skupnosti Novo mesto za darovani venec in družbenopolitičnim organizacijam SO Črnomelj, Iskreno se zahvaljujemo sosedu tov. Cimermanu za poslovilne besede, kaplanu za opravljeni obred in župniku iz Zg. Poskave za sožalje. Hvala vsem, ki so pokojnega spremili na zadnji poti in počastili njegov spomin.

Žalujoči: žena Dragica, sinova Tone, Drago in hčerka Alenka z družinami ter ostalo sorodstvo
Črnomelj, dne 14. maja 1984

Kako rad bi bil med vami, katero vmes povedal, pa krije me ta čudni strop, da ne morem ven od tod.

V SPOMIN

27. maja bo minilo deset žalostnih let, odkar nas je v najtežjih letih zapustil dragi mož in ati

FRANC STRNIŠA

iz Vrbovca 4 pri Dobrniču

Zahvaljujemo se vsem, ki se še spominjate našega očka kot dobrega prijatelja in tovariša. Hvala vsem, ki mu prinašate cvetje in prižigate svečke.

Žalujoči: žena Anica, sinova France in Janez, hčerki Alenka in Anica, mama, brat in sestre

ZAHVALA

Ob izgubi našega moža, očeta, starega očeta in brata

JERNEJA GRANDOVCA

iz Novega mesta, Ljubljanska 36

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in krajanom, ki so sočustvovali z nami, darovali cvetje in nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih ter pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se delovni organizaciji SGP Pionir Novo mesto, OOS Krka-tozd zdravila Novo mesto, govorniku KS Bršljin za poslovilne besede ob odprtem grobu, župniku in pevcem iz Prečne pa za lepo opravljeno slovo od pokojnega.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je po dolgotrajni boleznini zapustil naš dragi mož, ata, stari ata in brat

LEOPOLD REBSELJ

iz Ostroga 15

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za pomoč, prijateljem, kolektivoma Labod Libna, Iskra Commerce, GD Ostrog za darovane vence in cvetje in vsem, ki so pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 56. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustila naša draga in dobra žena, mama, stara mama, hčerka, sestra, teta, snaha in svakinja

AMALIJA MALJEVEC

iz Učakovcev pri Vinici

Ob boleči izgubi se zahvaljujem dobrim sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam pomagali, darovali cvetje in spremili pokojno na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Strmčevi in med. sestri Hudeljevi. Hvala za govore, vence OŠ Črnomelj, TOZD Belt MO, KZ Črnomelj, ZD Črnomelj, pevkom in župniku za obred.

Mož Mirko, hčerka Milena, sin Jože, sin Tone z družinami, mama, bratje in sestra ter drugo sorodstvo

Vsi bodo dosegli svoj cilj, le jaz ga ne bom dosegel... Ognja prepoln, poln sil, neizrabljen k pokoju bom legel. Srečko Kosovel

ZAHVALA

Ob bolečem zadnjem slovesu od dragega moža, očeta, starega očeta in brata

ANTONA KORENA

z Malkovca 34

se zahvaljujemo vsem, ki so v težkih trenutkih z nami sočustvovali ter nam pomagali. Hvala GD Tržišče za skrbno organizacijo pogreba, pevcem iz Krmelja, godbi na pihala iz Sevnice, govorniku za poslovilne besede in župniku za opravljeni obred. Hvala tudi vsem, ki so nam izrekli sožalje in darovali vence in cvetje. Iskrena hvala še družini Krnc iz Novega mesta in sosedom za nesebično pomoč.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, stare mame in tete

MARIJE UHAN

iz Irče vasi 19

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, izrekli sožalje in nas tolažili, pokojni darovali vence in cvetje ter jo spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se GG-tozd Vrtnarstvo za podarjene vence. Najlepše se zahvaljujemo zdravnikom in sestram internega oddelka bolnice Novo mesto ter župniku za lepo opravljeni obred, poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža

ALOJZA JAKŠE

iz Črešnjevca 29

se iskreno zahvaljujemo sosedom in prijateljem za podarjene vence in cvetje ter izrečeno sožalje. Posebna hvala Društvu upokojencev Semič in Nežki Bezek za poslovilne besede. Zahvaljujemo se tudi organizaciji ZB Črešnjevec in kaplanu za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Marija in ostalo sorodstvo

Črešnjevec, dne 4. maja 1984

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil ljubljani mož, oče, stari oče, brat in stric

STANKO JAMNIK

iz Breškega pri Šentjerneju

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, sosedom, še posebno Lamovškovi iz Orhovic, za pomoč, delovnim kolektivom Metalni, Petrolu, Metropolu, Riklji, IMV, zdravstvenemu osebju novomeške bolnišnice, pevcem zbora „Dušan Jeréb“, cerkvenemu zboru, govornikom ter duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Mici, hči Marinka in sinovi Jožc, Marjan, Stanko ter Janez z družinami

ZAHVALA

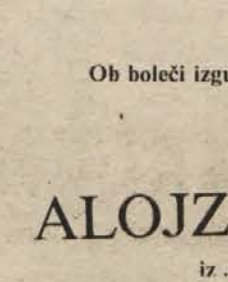
Tiho, kakor je živel, se je od nas poslovil v 59. letu starosti naš dragi mož, ata in ded

ANTON ŽIVIC

Vrh 10 pri Boštanju

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo sosedom za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih, sorodnikom in prijateljem pa za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Hvala tudi zdravniškemu osebju bolnišnice Novo mesto, delovnim organizacijam Jutranjka—TOZD BABY Sevnica, INPLET Dol, Brezovo, KK Mercator ter župniku za lepe in ganljive besede ob odprtem grobu.

Žalujoči: žena Tončka, hčerke Sonja in Joži z družino, Mimi z možem ter Andreja, bratje, sestre in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in brata

ALOJZA MURGLJA

iz Jablana pri Mirni peči

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in vaščanom za pomoč v najtežjih trenutkih ter darovane vence in cvetje. Hvala tudi župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 79. letu nas je zapustil naš oče, stari oče, stric ter brat

FRANC KUCHAR

iz Dob pri Kostanjevici

Vsem, ki so sočustvovali z nami, položili vence, cvetje, ga spremili na zadnji poti ter nam kakorkoli izrazili sočutje, iskrena hvala.

Vsi njegovi

VINKO ČRNIČ

"Govore, da so pobude mladih prav toliko vredne kot izkušnje starih. Žal tega lepega rekla domala nikoli ne preizkusimo v praksi," je rekel Vinko Črnič, Črnomeljec, dijak 3. letnika SŠTNP, kot pravijo po novem nekdanji sloveči novomeški gimnaziji. Vinko zase meni, da je čisto povprečen učenec, nekoliko bolj pa mu gre matematika. Na tem predmetu pač več dela, je orodje in pot do računalništva, ki mu namerava Črnič posvetiti poklicno plat življenja. Komu bi se zdelo 9 ur matematike na teden dovolj in preveč, Vinku in sošolcem pa raje premalo kot ravno prav.

"Ponoviti moram staro frazo, da je v računalništvu bodočnost, čeprav se v Jugoslaviji kar uspešno trudimo, da do te bodočnosti nikoli ne bi prišlo. Prepoved uvoza mikroročalnikov je nesmisel, s tem se vsi strinjamo, vendar nič ne naredimo. Domača računalniška industrija ne bo nikoli premostila zaostanka za vodilnimi v svetu, prisilila pa nas bo kupovati slabše, manj zmogljive in dražje računalnike. Edino področje računalništva, kjer res lahko

kaj naredimo, so programi in programiranje. Pamej je k sreči enakomerno posejana po vsem svetu, treba jo je samo znati izkoristiti.

Sprašujete, kako bi označil svojo generacijo. Mislim, da živi v znamenju glasbe, športa in računalništva. To bi bila najkrajša označitev navzven. Gre za vsele, zanimive in lepe reči. Razumljivo pa je tu še precej drugega, na primer misel na delo. Smo ena prvih generacij, ki skupaj s starši in sorodniki resno razmišljajo, kje bomo našli službo. Večina bo šla študirat. Da preloži srečanje z zavodom za zaposlovanje in tudi zato, ker misli, da bo z diplomato lažje prišla do kruha. Kmalu se bomo torej srečali s po mojem prvim protislovjem naše družbe. Težko je priti do dela, pravice iz dela pa pogojujejo skoraj vse bistvene druge pravice. Ali pa samoupravljanje. Sprašujemo se, kdo je kriv, da je tako imenovano samoupravljanje na šolah med najbolj naprtiljubljenimi predmeti. Mladi domnevamo, da zato, ker se moramo na pamet učiti nekaj, česar je v praksi vse manj. Morda dan mladosti ni najbolj primeren čas za take izjave, žal pa dejstva ne razlikujejo primernih in neprimernih trenutkov. Dejstvo je kot matematika, neusmiljeno, ugoden ali neugoden podatek imata enako vrednost.

In še na desetine je podobnih reči, ki so pripomogle, da svet mladih ni več samo svet veselja, barv, zastav, enotnih mnenj, ploskanja in lepih bodočnosti. Moja generacija živi svojo mladost. Drugače ne pozna, mladosti si pač ne more izbirati. To je tudi spoznanje, ki pelje k streznitvi. In naš čas bo, če hočemo ali ne, čas stvari, kakršne so v svoji resnični podobi."

MARJAN BAUER

POMEMBNA ZMAGA

SEVNICA — Eno kolo pred koncem prvenstva v slovenski ligi so sevniški rokometiški premagali Branki s 37 : 25. Špan je zadel nasprotnikova vrata kar 16-krat, izkazala sta se tudi Svažič in Redenšek. V soboto gostujejo v Izoli, kamor bo odpeljal tudi najmanj en avtobus navijačev.

ANGLEŠKA GLASBENIKA V NOVEM MESTU IN METLIKI

Tik pred zaključkom redakcije smo prejeli vest, ki bo gotovo razveselila številne ljubitelje folklorne country in moderne pop glasbe. Po koncertu, ki je bil predviden to sredo v Brezicah, se bosta angleška glasbenika Jenny Beeching in Chris Haigh predstavila tudi v Novem mestu (v petek, 25. maja, kot gosta koncerta skupine Lačni Franz na Loki) in v soboto, 26. maja, ob 20. uri v Metliki na grajskem dvorišču (ob dežju v disco Kino). Jenny, ki igra bendžo in kitaro, je že stara znanca naših odrov, Chris pa je mlajši, a nadarjeni glasbenik, ki igra violino, mandolino in kitaro.

NA LOKI LAČNI FRANZ!

Po uspešnem večeru s Plavo travo zaborava in zaradi dežja ne ravno uspelem koncertu skupine Video sex, gre novomeška Glasbena zadruga pri OK ZSMS novim organizacijskim podvigom naproti. Tako bodo ta petek, 25. maja, v okviru dneva mladosti priredili večer z eno najbolj svojevrstnih in kakovostnih jugoslovanskih rok-

kovskih skupin — Lačnim Franzem iz Maribora. Znan je tudi že koncertni program za junij, zadržniki pa ga bodo obelodanili na petkovem koncertu. Na sliki: Oto Rimele, član Lačnega Franza, je eden najboljših jugoslovanskih kitaristov rocka. (Foto: D. Vovk)

Moped za 99 naročnikov

Poštar Jože Vidmar z Dvora, zmagovalec nagradne akcije, prevzel prvo nagrado — moped

NOVO MESTO — V ponedeljek je bila na našem uradništvu na Germovi 3 manjša slovesnost, na kateri je odgovorni urednik Dolenjskega lista Marjan Legan izročil nov tomos avtomatik (ki ga že nekaj časa ni mogoče dobiti v naših trgovinah), prvo nagrado poštarske naročniške igre, poštarju Jožetu Vidmarju z Dvora. Ta je "za dolžino enega naročnika", kot smo že zapisali, premagal ves čas vodečega Tomislava Pavliča iz pošte Novo mesto.

NAGRADA MU BO PRAV PRIŠLA - Poštar Jože Vidmar z Dvora (desno) prejema moped tomos avtomatik, nagrado velike naročniške igre Dolenjskega lista za največ zbranih naročnikov.

Ves čas akcije zbiranja novih naročnikov si Jože niti niti niti ni upal, da bi na območju Suhe krajine lahko zbral toliko naročnikov, saj bi bilo normalno zmagovalca poiskati nekje na območju novomeške pošte. Pa se je ko se je Jože po lestvici številno približal vodečemu Pavliču, so Suho-kranjci stopili skupaj in opravili še s tisto piščico domačinov, ki v hiši še ni imela "Dolenjca". Če že drugače ne pride nobena nagrada v Suho krajino, naj pride vsaj moped, so mnogi rekli in oddali naročnico Jožetu, ki se mu je v petih mesecih posrežilo zbrati 99 novih naročnikov, tako da ima sedaj sicer skromno območje pošte Dvor že 340 naročnikov in skorajda ni

Mamila v cvetličnih lončkih

Uslužbenci novomeške UNZ prijeli tri mladeniče, osumljene uživanja in trgovine z mamili — Indijska konoplja raste kar doma — Po mamila v Ljubljano

NOVO MESTO — Nobena skrivnost ni, to potrjujejo tudi razne govornice, da uživanje mamil ni obšlo Dolenjske, natančneje Novega mesta. Najboljšo potrditev temu so dali kriminalisti novomeške UNZ, ki so pred dnevi prijeli skupino mladih občanov, ki ne le da so mamila sami uživali, pač pa so z njimi tudi trgovali. Gre za Gorazda Žuniča, Janeza Šmalca-Nina in Franca Retlja, zoper katere je temeljni javni tožilec iz Novega mesta že vložil zahtevek za preiskavo.

Po do sedaj zbranih podatkih naj bi Gorazd Žunič kupil za 1.800 din v Ljubljani hašiš in ga potem neugotovljene dni v letošnjem aprilu v Šmalčevem stanovanju, na Loki in novomeškem stadionu vsaj trikrat ponudil prijateljem, tudi dekletom. Mamilo, zavito v cigaretni papir, naj bi tudi pokadili. Toliko v zahtevku za preiskavo o Žuniču.

Mladinska knjiga s kolesom po Sloveniji

Za zdravje in knjigo

Danes je iz Ljubljane krenila na pot po slovenski kolesarski transverzali posebna kolesarska ekipa Mladinske knjige, ki se je akcije "S kolesom po Sloveniji" lotila iz propagandnih in rekreativnih namenov. Pot so začrtali po transverzali, a tako, da bodo na nji obiskali vse poslovalnice Mladinske knjige v Sloveniji.

V Novo mesto bo kolona prispela z Bizeljskega v ponedeljek, 28. maja, in se ustavila na Glavnem trgu pred knjigarno. Pripravili bodo manjši kviz, ponudili knjige z velikim popustom, podelili nekaj praktičnih nagrad.

Pot bodo nadaljevali preko Gorjancev v Metliko in nato iz Bele krajine preko Suhe krajine do Kočevja, kjer bo kolona prenočila. Pot bodo nadaljevali preko Notranjske, Primorske in Gorenjske do Ljubljane, kjer bodo v četrtek, 31. maja, zaključili vožnjo.

Akcijo je med ostalimi delovnimi organizacijami podprla tudi novomeška tovarna Krka.

Za Janeza Šmalca piše, da je v letih 1981, 1982 in 1983 gojil v cvetličnih lončkih v svojem stanovanju indijsko konopljo. Iz nje je pripravil marihuano in jo s prijatelji seveda tudi pokadil. In kaj je počel Retelj? Po doslej zbranih podatkih naj bi Franc Retelj 24. aprila letos v Ljubljani kupil od nekega neznanca 10 koščkov "tripov" s preparatom LSD. Za mamilo naj bi Retelj odšel 5 tisočakov. Dosedanja preiskava je pokazala, da je šest koščkov tega mamila v novomeškem lokalu Rotovž prodal za 3 tisočake Gorazdu Žuniču. Slednji je v času, ko to poročamo, še v priporu.

Je pa ob vsem tem vedno premisleka še nekaj. Nihče nima nič proti zabavi mladih, v mejah razumnosti seveda. Toda zgodilo se je, da so Novomeščani iz kdove kakšnega interesa gostincev, morda tudi ekonomskega, izgubili priljubljeno gostišče na Loki, ki je postalo ob domača vsakodnevni disco in drugih tovrstnih zabavah srednji in starejši generaciji občanov nedostopno. Toda tudi to ostane navsezadnje le obrobna

pomena ob ugotovitvah delavcev novomeške UNZ, da te zabave mladih prinašajo uživanje mamil, poleg alkohola seveda, ne nazadnje pa se končujejo praviloma z razgrajškim pohodom domov. Po besedah vodje uprave športnih objektov pri novomeški TKS Janeza Štruklja so mladi s svojim razgrajškim in objestnim vedenjem v samo zadnjih nekaj tednih naredili na športnih objektih na Loki za preko 10 starih milijonov dinarjev škode. B. BUDJA

SLAB ZAČETEK SEZONE

KOČEVJE — 16. maja se je začela sezona muharjenja na Kolpi. S tem dnevem je namreč odprt lov na lipana. Prve dni rabilova na lipana so imeli ribiči bolj malo uspeha. Voda je bila še visoka in hladna, zato lipani še niso preveč radi pobirali niti pravih in tudi ne umetnih muh, na katere je le dovoljen lov te plemenite in bojevit ribe. Bolje so prijemale postvi, ki so jih od prvega aprila do 15. maja lahko lovili le na blestivko, meps oz. umetno ribico, od 16. maja dalje pa tudi na umetne muhe.

SEVNICA NA DRŽAVNO PRVENSTVO

SEVNICA — Darja Repše, učenka 4. razreda OŠ Savo Kladič iz Sevnice, je v soboto na republiškem prvenstvu v Ljubljani dosegla največ v zgodovini sevniske orodne telovadbe. V tretji selekciji se je uvrstila na državno prvenstvo, ki bo konec meseca v Beogradu. Njena vrstnica Tanja Fuis iz druge selekcije se je na tem prvenstvu uvrstila na dobro 14. mesto.

SESNALNI KOŠ — Tale pomožni sesalni koš, ki ga je izdelal France Rus iz Sodražice, preprečuje, da bi iz vode zašli v gasilske cevi razni predmeti.

Sam izdelal sesalni koš

Gasilski navdušenec se vsega loti

SODRAŽICA — France Rus iz Sodražice je "borca proti rdečemu petelinu" že od leta 1946. Zdal je predsednik sodraškega Gasilskega društva in poveljnik tega sektorja, v katerem je del družtev. Daleč naokoli je znan kot velik gasilski zanesenjak.

"Imam vtis, da se v naši družbi premalo zavedamo pomena gasilstva in da v naših vrstah ni dovolj občanov, čeprav si prizadevamo, da bi jih pritegnili več, predvsem mladih," pravi France.

Večji del prostega časa posveča delu z mladimi. Sodraško društvo ima sodobno opremo. Veliko pripomočkov je izdelal kar France sam. Na naši fotografiji je njegov zadnji "izum": pomožni sesalni koš.

"V moji delovni organizaciji Inles imamo dobro opremljeno gasilsko desetino, ki je takoj sposobna za akcijo. Nakupili smo tudi potrebno opremo, ki jo varujemo in vzdržujemo."

V obdobju desetega kongresa slovenskih gasilcev bodo tudi sodraški gasilci izvedli več sektorskih vaj, na katerih bodo preverjali usposobljenost gasilcev in potem odpravili morebitne napake. Bolje je namreč preprečiti kot zdraviti. M. GLAVONJIČ

NAJBOLJŠI SEMIŠKI OSNOVNOŠOLCI

SEMIČ — Pretekli petek je bilo v Semiču občinsko tekmovanje iz znanj in veščin s področja SLO in DS. Pomerilo se je šest šolskih ekip, najboljša pa je bila iz OŠ Semič 1, 2. OŠ Vinica, 3. Črnomelj 1. Najboljši strelce je bil Franc Špehar iz OŠ Vinica, najboljša strelka pa Anica Železnjak iz črnomaljske osnovne šole. Tekmovalje je pripravil koordinacijski odbor za tovrstna tekmovalja mladih pri občinski konferenci SZDL Črnomelj.

Medvedka napadla

Hudo ranila Franca Erjavca — Bala se je za mladiča

DRAGA — V okolici Drage v kočevski občini je 17. maja napadla medvedka gozdna delavca Franca Erjavca in Tadija Stipiča, ki sta se po 14. uri vračala z dela v gozdu domov v Drago.

Z medvedko sta se delavca srečala na gozdni cesti okoli pol kilometra od vasi. Medvedka je bila takrat z mladim v goščavi ob cesti. Ko je opazila delavca, se je ustrašila za mladiča in ju je napadla. Lotila se je Erjavca. Stipič je začel kričati, kar je medvedko premamilo, da je stekla za njim. Stipič je zbežal in je živali na srečo ušel. Medvedka se je vrnila k ranjenemu Erjavcu, ki pa se je naredil negibnega oz. mrtvega in je tako medvedko prevaral, da ga je pustila pri miru ter odhlačala v gozd k svojemu mladiču.

Franca Erjavca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Je hudo poškodovan po obrazu in drugod po telesu. J. P.

TRINAJSTKILOGRAMSKI BRKAČ — Aprila letos je športni ribič Cvetko Kuzmin iz Brezic potegnil iz Save 13 kilogramov težkega soma, ki na sliki dela družbo uplenitelju in njegovemu pomočniku. Kuzmin je brkača ujel na blestivko in ga spretno izvlekel iz vode, saj je tega posla vajen. (Foto: B. Kuzmin)

kozerija

VSAJ SMRČATI VAM NI TREBA

Sredi ceste je zakašljaj in se ustavljal kot trmast osel. Obracanje ključka je bilo podobno metanju boba ob steno. Niti glasu. Zunaj pa vroče, mučno, soparno, tik pred nevihto. "Z elektriko bo nekaj narobe," je zatulil mimoidoči. Kabli — suhi. Svečke s pravilnim odmikom. "Ne, elektrika je v redu." Nekdo živčen in prenapet, hupa, kaže pest, s kazalcem na senčih. "Norec! Spravi se s potiti!" Glas je sovražen, lastnik bi lahko izstopil in pokazal svojo moč, vendar se odpelje dalje. Olajšanje. "Vam lahko kaj

pomagam?" Zveni po žensko. "Ne, hvala. Bom že zmogel." "Pa nič." Odšumi. "Ste prepričani, da dobiva bencina?" Zaraščena glava se sklanja nad odprt motor, se dviga, pokaže piškave zobe, spet izgine in iz pločevine je slišati. "Pritisnite plin." Motor mrtvo molči, ne zmeni se za avtobus, poln režečih se potnikov. Neka ženska moli skozi zadnjo šipo dolg jezik. Zaraščene obupa in izgine, kot bi izpuhtel. "Vas malce porinemo?, Trije so. V roki imajo napol prazno steklenico vina. Ne čakajo na

odgovor, ampak zapojejo: "Pozimi pa rožice ne cveto." Potiskajo ropotijo v hrib, pot jim teče z obrazov, pojejo in eden med njimi zavriska, kot bi se vračal z ohceti. Motor pa se ne zgane, kruto molči. "Pustimo ga k vragu!" reče eden od treh. Odmajajo se, držče se okoli vratu. "Ste pogledali, če imate v rezorvarju kapljo bencina?" Besede prihajajo od daleč in nimajo prizvoka telesnosti. Zjutraj je črpalkar rekel: "No, za ta teden bo." Kazalec ne laže: nepremično stoji na polovici. Mimo švrkneta kolesarja. Eden

vpije: "Zrini to škatlo v jarek. Zaupaj nogam ali kolesu. Vsi na kolo za zdravo telo!" Rahlo prične pihati, oblaki so vedno bolj črni in prve kaplje se prično odbijati od šipe, ki je umazana, da skoraj ni videti skoznjo. Brisalci se s težavo premikajo. Preblik možgan: objemalke na akumulatorju...

Ključek v desno: brrrr! Še enkrat: brrrrrr brrrrrr! In končno: brrrrrrrr... Top udarec pod rebra. "Tovariš, tovariš..." "Kaj je?" "Lepo vas prosim, tovariš, če že spite na sestanku, vsaj smrčati ne bi bilo treba." TONI GAŠPERIČ

Matija Jerman Lovci bodo smeli še naprej peti

S 6. gojitvenim območjem ne bo konec društvenega dela belokranjskih lovcjev

ČRNOMELJ — Matija Jerman iz Blatnika pri Črnomlju je gotovo človek, ki ga pozna sleherni izmed 700 belokranjskih lovcjev, saj je že dobrega četrta stoletja zapisan lovcstvu, njegovo požitvalno delo pa se kaže na področju varstva in gojitve divjadi, pri izobraževanju lovcjev in še kje.

Zadnji mandat je tudi predsednik Zveze lovskih družin Bele krajine, in čeprav pravi sam, da nad funkcijami, pa najsi gre za tiste v lovski družini Loka, katere član je, ali za tiste v lovski zvezi Slovenije, ni navdušen, pa mu vedno npr. tito je kakšno novo. Kako tudi ne, saj je pri opravljanju nalog pravič in dosleden, pri pomoči ostalim lovskim tovaršem pa nesebičen. Predvsem njegova zasluga je tudi dograditev lovskega doma na Bistrici.

Čeprav je izkušen lovec, ga čaka danes, kot pravi sam, velika preizkušnja. Je namreč član strokovne komisije v 6. lovskegojitvenem območju Slovenije, ki zajema kočevsko in belokranjsko območje. "Ta razdelitev na gojitvena območja v republiki je bila nujna, saj divjadi ni moč gojiti na majhnih območjih. Vendar belokranjski lovci na to delitev ne gledajo z veseljem, zlasti zaradi tega ne, ker so prepričani, da so opeharjeni. Čeprav smo nekaj let skupaj načrtovali to področje, pa nihče niti omenil ni, da ustanovitev tega področja pomeni prenehanje Zveze lovskih družin Bele krajine. Prav tega pa naši lovci nočejo, saj je pri nas močno razvita društvena dejavnost — pevski zbor in lovska športna strelstvo — česar v Kočevju nimajo," pojasnjuje Matija.

Belokranjski lovci se namreč boje, da se ne bodo mogli več društveno udeleževati, česar pa novo gojitveno področje ne bo preprečevalo. Kar pa se tiče gospodarskega vidika, je ustanovitev takšnega področja neizogibna, čeprav se Jerman zaveda, da se bodo lovci, ki jim je bil sedaj sedež zveze v Črnomlju pri roki, nekoli odtujili. A upa, da se bodo stvari počasi uredile, ljudem pa bo potrebno jasno razložiti, kako bo z novo organiziranostjo. B. M.